

RADU-ILARION MUNTEANU



FALS TRATAT DE ALCHIMIE ONIRICĂ

© Editura EIKON

3400 Cluj-Napoca, str. Regele Ferdinand nr. 11, ap. 4

tel. 0740187109, E-mail: eikon@email.ro

www: <http://edituracikon.netfirms.com>

RADU-ILARION MUNTEANU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MUNTEANU, RADU-ILARION

Fals tratat de alchimie onirică / Radu-Illarion
Munteanu. - Cluj-Napoca: Eikon, 2004, format 13 x
20, 246 p.

ISBN 973-7987-XX-X

FALS TRATAT DE ALCHIMIE ONIRICĂ

Coperta: Sorin Luca
Redactor: Felicia Schlezak
Tehnoredactor: Adrian Cernea



PREFAȚĂ

Piatra albă sunt eu – autorul

Pietrei mele albe

Pe Radu-Ilarion Munteanu l-am cunoscut întâi pe internet. Mi se pare normal. Cine, azi, nu-și cunoaște mai întâi pe internet nevasta, amanta, poate chiar mama? Cine este el? Un Salinger de Drumul Taberei? Un Borges de Aleea Compozitorilor? Un Eco de București-Vest? Da, da, de trei ori da! Este toate astea sau toți ăștia, ca sa fiu mai clar, plus un Flaubert de Univers. Și semănând fizic cu Apollinaire și Toulouse-Lautrec. Asta mi-am dat seama după ce l-am văzut pe viu. Deși el putea nici să nu existe ca persoană, să fie un nick-name al unui grup de indivizi risipiți prin lume și pe căile virtuale ale serverelor.

Radu-Ilarion Munteanu este Autorul cu A foarte mare, nu scriitorul, atenție, ci Autorul. Actul scrisului în lumea noastră este tot mai rar, mai discutabil, mai ubicuu într-un fel. Scrii fără a prinde chiar de veste. Dar de fapt nu scrii, ci compui, clămpănești la calculator, molfăi la microfon, pâlăvrăgești pe chat etc. Toate astea sunt și nu sunt „scris”. Personajele sunt și nu sunt personaje... Nu știi cum să vă mai spun. Scrisul e ceva foarte difuz. Un singur lucru e cert: autorul. Cel care face toate aceste acte para-literare și meta-scriptice. Chiar dacă el își asumă și rolul de personaj.

Radu-Ilarion Munteanu este foarte clar, la peste 50 de ani de viață, un antemergător al literaturii care se naște din toate. Sau poate el o creează din orice. El este autorul prezentului dar, pentru că noi, cei de față, suntem ancorați într-un mod de

fapt revolut de a gândi literatura, pare al viitorului. Oricum, el este „autorul” sau „piatra albă” – o să citiți povestirile cu aceste titluri și or să vă placă. Așadar el, Autorul, este o sumă de cunoștințe, impresii, expresii, citate, personaje remanente în memorie, de la Rică Răducanu la Moșa Mariancovici din romanul „Unsprezece” al lui Eugen Barbu, Moșa, care, de fapt, e un impostor care ia numele unui fotbalist ce chiar a existat în Iugoslavia. Iugoslavia care acum nu mai există, Eugen Barbu nu mai există, dar Moșa trăiește și va trăi.

Și pentru că tot acest conglomerat de fapte și fantasme trebuia să poarte un nume, i s-a spus autor. Radu-Ilarion Munteanu este unul dintre cei mai apropiați de formula pe care o presupun autorului secolului XXI sau chiar XXII. Proza lui nu este epică, dar are un indicibil gust al epicului. Proza lui nu are personaje, pentru că personajele s-au terminat odată cu istoria, dar le folosește. Proza asta pare, în sfârșit, confuză, difuză cum ziceam mai sus, centrifugă, ba nu, policentrică așa cum este o rețea de calculatoare unde centrul este peste tot și niciunde.

De aceea, proza aceasta îmi place și va plăcea unui cititor cu adevărat ancorat în vremea noastră: pentru că ea este croită pe măsura epocii, ritmul și modul ei de organizare sunt exact pe frecvența timpului său, al nostru. Sigur, poate că există în acest caz pericolul caducității dar, așa cum proza romantică sau cea existențialistă au fost reflexul unei epoci, dar au și reflectat-o, textele lui Radu-Ilarion Munteanu mărturisesc, alături de altele, destule din fericire, despre tipul uman și tipul de construcție mentală al acestui interval zbuciumat în care s-a întâmplat să ne năștem.

Nimeni nu poate sări peste umbra livrească a timpului său. Dacă, în abația imaginată de Eco, lumea nu putea fi percepută decât prin grila unor anumite lecturi, printre grațiile unei biblioteci existente, personajul-autor al lui Radu-Ilarion Munteanu nu poate exista decât prin/printre percepțiile livești

ale momentului în care evoluează. Bibliotecile pot arde, grila de lectură va rămâne.

Farmecul prozei lui Radu-Ilarion Munteanu stă în dualitatea autor-personaj, devenită azi inseparabilă: autorul trăiește ca un personaj, personajul există numai în măsura în care, prin variate mijloace, se (des)scrie ca autor. Inocența ambilor a dispărut pe vecie și nostalgia acestei dispariții, exprimată acut de scriitorul-mărturisitorul nostru, face și mai delectabile dar și mai neliniștitoare textele lui Radu-Ilarion Munteanu, un prozator pentru prezent!

Horia Gârbea

CAPITOLUL IX

Lui Aathanor, portarul de noapte

Cadoul ideal rămâne o carte. Indiferent de cât de restrânsă și chiar în decurs de restrângere e aria de răspândire a acestei convingeri. Și indiferent de motivele restrângerii. A dăruii o carte e un act de comuniune, de împărtășire, de punere în comun a unor comori. A primi acest dar înseamnă a accepta onoarea. Actul dăruirii naște o confrerie. El este echivalent cu o acoladă.

Cartea pe care am primit-o în dar e legată în piele subțire, culorile fac ape la flexarea copertilor. Închisă, e cenușie, dacă îndoi concav se irizează în nuanțe purpurii, dacă o bombezi devine verzuie, proporțional cu curbura. Literele titlului, în relief săpat, au culoarea aurului patinat. Formatul lor aduce cu Brokman Old Style. Stranietatea începe de la lipsa oricărui autor. Editura, de asemeni, lipsește. Ca să spun întreg adevărul, cu excepția titlului nici un alt semn grafic nu mai e pe copertă. Dar cel mai neobișnuit lucru e titlul însuși: **Capitolul IX**. Nimic mai mult, nimic mai puțin. Darul era ambalat într-o hârtie la fel de ciudată, de fapt n-am mai văzut așa ceva. Dacă n-aș încerca un abur de teamă că aș începe să fiu bănuț de invenție gratuită, aș zice că-mi aduce aminte de un model de poncho. Desfăcând pachetul meticolos alcătuit, mi s-a părut chiar că aud tânguiala unor refrene andine, la flaut.

Pielea copertii avea un parfum amestecat, migdale, scorțișoară, paciulli și...iarbă. Pe pagina de gardă se repetă desenul de deasupra, dar literele nu sunt aurii, ci au cenușiul copertei. Sub titlu, o dedicație, aceasta cu cerneală aurie. Atâta timp cât nu încerc s-o citesc, e vizibilă, scrisul elegant, senzual, aș zice princiar. E, însă, de ajuns să-mi focalizez privirea pe text, ca să dispară. Foaia redevine alb mătăsoș.

În fine, oricât ar fi de...hm, deosebite, elementele de formă, important e conținutul, nu? Ia să vedem, despre ce poate fi vorba?

Dar paginile sunt goale! Goale, dar numerotate. Le răsfoiesc. Goale până la sfârșit. Rămân pe gânduri. Cartea zace, deschisă, pe genunchi. Sună telefonul. De ce n-am nici un keff să răspund? După exact 17 apeluri renunță. M...da. 17 cânturi i-au trebuit lui Agamemnon să se împace cu Achille. Dar...stai! Exact la gândul ăsta, din paginile goale, răsare un chip seducător. Facies caucazian, ochi negri, adânci, frunte înaltă. O diademă subțire, de aur, aproape de inserția părului negru, vag ondulat. Un soi de halat de mătase, tourquoise, cu motive aurii, peste sâni grei. Să fie Briseis? Buzele se mișcă, aud un glas melodios, într-o limbă necunoscută. N-o fi fost chiar fără rost cearta eroilor aței. Mă gândesc la Thersites. Surpriză, de pe aceeași pagină apare figura lui Dinică, muuult mai tânăr. Da, el l-a jucat pe Thersites. Dar nu, nu așa. Trebuie să văd de la început. În fața primei pagini goale, îmi repet în gând, răspicat: *capitolul 9*. Pe pagină apare text. Titlul e *Teddy*. Ce-o fi sta? Teddy, Teddy. Citesc. Pare familiar. Întorc pagina, textul continuă. Din primele două pagini mi-am adus aminte: Salinger, **9 povestiri**. *Teddy* e ultima. Trebuie să citesc toată povestirea, altfel n-o să aflu niciodată secretul cărții pe care o promisem în dar. După Salinger, un nou titlu. *Ricșa fantomă*. Țsta-i

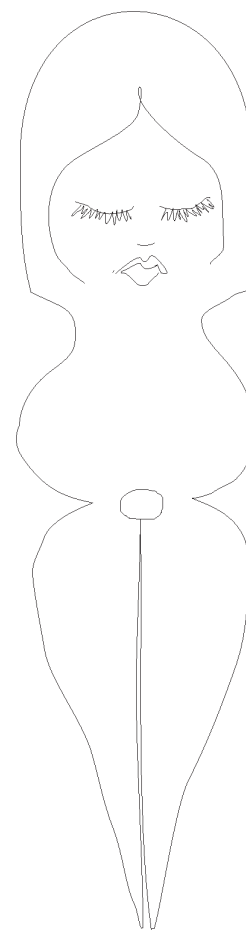
Kipling. O ediție din '78, citită în primul concediu la Tușnad. Cine drakku l-o fi pus pe editorul român să stabilească ordinea nuvelor? Nu mă prăpădesc după ricșa asta fantomă, mereu am considerat că e vorba aici de o femeie-crampon. Singurul gen detestabil de femeie, la suferințele căreia mă simt incapabil să empatizez. Și ce dacă... în sfârșit, viața-i nedreaptă. Încerc să sar la capăt, să văd ce urmează. Paginile sunt iar goale. Mda. Trebuie trecut prin toate. De ce n-o fi băgat una în plus, la început, **Satul care-a hotărât prin vot că pământul e turtit** ar fi ieșit a noua. Citesc. Apoi alt titlu, *Pendulul*. Asta ce mai e? Imi aduc aminte, e O. Henry. Iarăși lista povestirilor pe care le-aș fi preferat înaintea ăsteia e lungă. Dar – regula e regulă. Cine mi-a făcut cadoul știe. În sfârșit, John Perkins își lasă nevestica singură și pleacă să arunce câteva bile, cu băieții. Mai departe. Dar ce-i asta? Doamne! **Un cântec de piatră!** Gérard Klein. Niciodată, în peste 30 de ani, n-am putut s-o recitesc fără să lupt împotriva voluptății unei tensiuni în pleoape. *Acum cred că am pierdut-o pentru că eram gata să-i rostesc adevăratul nume, care ar fi eliberat-o. Acum știu de ce mi-au răpit-o zeii. Pentru că funcția mea e să numesc și...* Oare succesiunea acestor capitole 9 să fi fost stabilită de cine mi-a făcut darul? Sau mi-a lăsat libertatea să râd, să plâng, să mă plictisesc, să revin la viață... pe contul meu, firește. **Șoarece de bibliotecă**. Mă amuz copios. E un capitol din autobiografia lui Asimov. Al nouălea, evident. Dar, imediat, un titlu pe care nu știu de unde să-l iau: **Doamne, să văd**. Nu putea să lipsească ceva legat de vederea mea. De largul spectru de compensații... dar n-are nici o legătură. Contextul creștin e împănăt cu piruete lumești, spirituale și totuși pline de umilință, de adâncime. Cine-o fi? Nimic din rigoarea catolică, din uscăciunea protestantă,

totul accesibil. Și nu poate fi, totuși, un ortodox. Niciodată n-am înțeles nimic din discursul ortodox. Și, totuși. Spiritul acesta... nu putea fi decât... Nicu Steinhardt. E al 9-lea text din volumul **Dăruind, vei dobândi**. Iarăși ordinea îmi impune altceva decât ce-aș fi ales eu. Apoi, un titlu ușor de recunoscut, **Șoarecele B**. Acesta e Gary Sârbu. Primul scriitor român care-a scris despre ținuturile mele natale. Doar e de-acolo. Citesc cu savoare. E o eboșă, o anticipare a romanului **Adio Europa, in nuce**. Dar habar n-aveam de asta când am dat peste proza lui ID Sârbu. Nui văzusem decât **Arca bunei speranțe**, la Național, cu Piersic. În Yaphet. Proza fusese o revelație. Mai ales în anii ăia, cu bancurile cu împrumutarea osului pentru ciorbă, cu copiii care ședea ore în șir lipiți de perete, jucându-se de-a coada la lapte... În sfârșit, după 7 proze, fie ele și plasate pe poziția a 9-a, un prim capitol IX autentic. Un student la cursul de magie incantatorie, cam iresponsabil, blochează pazele de control ale pompierului de serviciu, care rotea o salamandră, în pauza unui meci de fotbal, firește american, iar stihia, scăpată de sub control, e pe cale să incendieze întreg orașul. Poul Anderson, **Operațiunea Haos**. Unul din cele mai savuroase romane clasice SF. Eroii invadează iadul, unde geometria e neeuclidiană, dar și mereu schimbătoare și n-o pot face decât ajutați de spiritele lui Lobacevski și Bolyai. Gândul mă duce la ultima mea descoperire în proza românească, Lobacevski nu-i departe. Reconfortat, am și uitat că plânsesem la Klein, dau pagina pentru ultimul capitol 9, al nouălea. Pagina e goală. Aș fi tentat să zic, mai goală ca oricând. Mă gândesc la o sumedenie de kestii, inclusiv la numărul pe septembrie din Playboy, deși habar n-am cum o fi arătat. Degeaba-degebuța, pagina se încâpățânează să rămână goală. Dar dacă acum o

fi rândul meu? Bine, dar la capitolul capitolului 9 eu am deja state de serviciu. Am terminat, într-un volum de proză scurtă, un text lung, cam infantil, care nu-mi aparține, altfel plin de idei și am găsit o soluție logică atât tramei, cât și amneziei eroului și schimbării de stil. Ba chiar a urmat un capitol 9', adică nouă prim. Dar ce-are a face? Acum trebuie să *pontez*, trebuie să *cotizez*, trebuie să *vin și eu cu ceva*. Îmi amintesc de una din marile replici ale nemuritorului Tamango, Rică Răducanu. Juca împotriva unei echipe britanice, la ei. Pe la 3-0 a început cu giumbușlucurile. Mingi rotite pe vârful arătătorului, în echilibru, sub nasul meseriașilor ălor, siderați, ieșiri la mijlocul terenului, în dribling, tot tacâmul. Coach-ul englez declarase, ultragiatic, la conferința de presă, că dacă ar fi avut un asemenea portar, l-ar fi împușcat. La întrebarea unui ziarist român, da' ce te apucase, Rică, omul a dat memorabilul răspuns: *dom'le, oamenii plătiseră, trebuia să venim și noi cu ceva*. Dar acum, acum nu ține cu caterinca. Doamne, ce-o să scriu? În fața paginii goale, crampa întregului corp, pornind din stomac, e deja un spectacol cunoscut. Cunoscut, dar de necontrolat. E clar că cine m-a cadorsit știe mai bine. Nu mai e loc de caterincă. Trebuie să dau de la mine. Fără fartiții. Asta era miza. Celelalte capitole 9 n-au fost decât decorul capcanei care se închidea în jurul meu. Sunt înconjurat de pagini albe, mătăsoase, în jur miroase a scortişoară, paciulli, da, și un vag iz de migdale. Și iarbă. E suficient să-mi încordez imaginația, ca să ies de aici. Dar, oare, vreau să ies? Aici e bine, miroase plăcut. Sunt într-un nexus de gânduri. Care mă resping. Du-te-n bătaie... blabla. Gândurile care mi-au venit au humor. Trebuie să-mi încordez imaginația, pentru că afară trebuie să fie soare. Și în lumina soarelui pot regăsi

orice gânduri, oriunde m-aș afla. Apoi, să le aștern pe hârtie nu va mai fi decât o problemă te tehnică. Și totuși. Dacă trebuia să scriu *înăuntru*? Dacă, scriind afară, la soare, scrisul nu ajunge pe paginile rezervate capitolului nouă *al meu*? Unde pot găsi soluția, în vreme ce pereții de un alb mătăsoș par a se strânge în jurul meu. Stai! Soluția trebuie să fie într-un spațiu complementar. Când am zâmbit gândului că hârtia de ambalaj are un model de poncho am început să aud puhoi de refrene tânguioase, motive andine la flaut. Trebuie să mă feresc să cad în toate capcanele repetării marotelor mele muzicale. Rămânând totuși pe aproape. Ce merge cu scorișoara, cu iarba, cu paciulli? O să spuneți că harpa, domnilor președinți. Dar, dacă adăugăm stropul otrăvitor, amărui, de migdale rezultă chitara rece. Nu nostalgia gravă a concertului Aranjuez, ci lirismul devastator al Elvirei Madigan. Dragostea absolută. Mă concentrez să-mi amintesc înregistrarea, bucata e scrisă pentru alt instrument, chitara face lirismul mai dur, mai definitiv. Reușesc. Pereții mătăsoși devin transparenti, văd soarele. Atâta că nu pot ieși. Decât dacă și în momentul în care pun ultimul punct după o poveste care să concureze Elvira Madigan. Nu mă pot despărți total de clasici. Știu deja că totul se va învărti în jurul unui tablou. Pe care trebuie să-l evoc, să fac cititorul să-l vadă. Restul trebuie să vină din mine. Văd o scenă erotică într-o bibliotecă, zeci de cărți prăbușindu-se peste trupuri. E limpede că toată epica va fi inventată, asta așteaptă darul parfumat. Aud, tot la chitară, Recuerdos de la Alhambra. Același lirism. Pereții translucizi, mătăsoși, filtrează, deja, oxigen de afară. Înseamnă că sunt pe drumul cel bun.

15 ianuarie – 3 martie 2003



STORIA D'AMORE

Piticilor din capul meu

- Vremea trece, piticule, și tu zaci precum Hannibal la Capua. Nici măcar nu petreci, baremi.

- Ba. Șed și cujet.

- Cujeți pe sfātu' Pafnutie!. Numa' șezi. Scoal' c-avem treabă.

- Eu am treabă. Tu, piticule, ce treabă ai? Sau, mă rog, ce treabă *pretinzi* că ai?

- Treaba mea e să-ți faci tu treaba, piticule. Las'arhimandritului toată grija funcționăritului, 'acăr cât de vitală te-ai aranjat să-ți devină. Pune mâna și scrie.

- Piticule, din ce văgăună proletcultistă te iviși? Crezi că scrisul se face așa, la comandă?

- (după o pauză studiată, ricanând): 'Mh... Da. Nu contează ce cred. Contează ce știu. Eu știu, piticule, că amândoi știm că poți scrie la comandă. Atunci de ce mama drakkului nu-ți dai comanda aia? Dacă ai avut tupeul să pui într-un volum de proză un articol scris, chipurile, de personajul tău narator, Liciniu Sigheartău (ce nume!), zis Móko, pentru o revistă militară, atunci de ce nu te situezi într-un scenariu în care ești la instrucție, faza individuală, tema fiind să înveți a comanda. Îți comanzi și execuți: Piticule, scrie. Până nu se termină oxigenul dintre cearșafurile astea de mătase albă ce ne înconjoară.

- Cearșafurile, piticule.

- Eu zic cearșafuri, piticule, lasă tertipurile.

- Te-am prins, piticule! Nu soarta mea te interesează, ci triviala ta supraviețuire. Dacă eu nu parvin să scriu, mă voi sufoca în propria metaforă. Carapacea imaginară va deveni tegument. Dar tu vei fi pierit de mult.

- Pierit pe sfântu Alipie. Când te-oi plicitisi, o să mă inventezii din nou. Ți-a intrat și mai de mult în capul ăla pătrat că partenerul tău ideal de conversație ești tu însuși. Adică eu. Numai că te înșeli. Dialogul cu tine însuși e bun numai între două dialoguri cu alte (id)entități umane, cu alte ființe, diferite de tine. Cu care ai a schimba marfă. Informație, dar mai ales emoție. Individuală. Numai schimbul cu altcineva te ține viu. Fie, la limită și, nu ca regulă, dialogul cu o ființă imaginară. Dialogul cu mine, piticule, e un soi de labă. Sexologul de serviciu nu te va pârâ la inchiziția de partid și de stat, dar îți va aminti bancul că e mai bine cu o femeie. Cel cu o ființă imaginară e o fantasmă. Până la urmă numai cel cu o ființă reală, diferită de tine, semnificativă, aflată într-un raport definit, sau definibil, sau pe cale de a se defini, numai ăla contează, numai ăla îl poți trece în „sivi”.

- Te-am prins iar, piticule. Unde intră, în clasificarea ta, care, altfel, trebuie să recunosc, nu-i de tot cretină, dialogul cu proiecțiile colcăitoare prin memoria mea? Se poate scrie în afara acestuia? Scriind, nu dialoghezi numai și numai cu fantasmе?

-...

- Ei, domnu' (gest imaginar de a ciocăni pe cineva în scâfârlie). Anybody home?

- Ei, piticule, lasă reflecțiile pe seama mea. Pe tine nu te prind. Tu... pune mâna și scrie mai întâi, om vedea cum

interpretăm. Și-apăi, nici nu e treaba noastră. Dacă e valabil ce scrii, de interpretare se va ocupa altcineva. Dacă nu, interpretarea mea, deși, poftim, recunosc, nu-mi displace s-o fac, nu contează.

- Și despre ce să scriu, piticule? Știm amândoi că nu pot inventa mai nimic. De când tot batem apa-n piuă, pereții pe care avusei imprudența orgolioasă a-i inventa (nu râde, piticule, ce dacă mă mai contrazic, sunt real, nu?) se mai strânseseră precum capcana de gheață orbitoare din jurul lui Nautilus, deja respir greu. Da, lasă, știu ce vrei să spui. Scena de care vorbeam, când cărțile din bibliotecă se revarsă peste cele două trupuri încleștate în lupta disperată, în speranța de a se sorbi și pătrunde reciproc (să nu-mi spui, piticule, că n-ai avut niciodată senzația că ai fost invadat, în adâncimea senzorială a trupului tău, de femela în care pătrundeai, predându-te victorios), scena aia nu-i propriu zis inventată, una că nici unul din noi nu mai știe dacă trupul nostru comun nu cumva chiar a trăit-o, cel puțin când am scris-o, a doua că nici nu contează, e o proiecție, o metaforă, fie, oarecum și o fantasmă, fantasmele unor siegfrizi or fi pline de sânge, or trăi voluptatea erotică a oțelului ce desparte, extatic, carne de carne, alții or trăi contopirea cu jungla mamă, ori vânătoarea veșnică, să nu mai vorbim de cei care s-or închipui cântând din balalaică, sub balcon, când smulg iubitei gemete, despre care niciodată nu știu de n-or fi simulate, ori se visează Cyrano de Bergerac închinând poeme Roxanelor, ori vedete rock inducând orgasme colective, woodstockiforme...

(Laurențiu se surprinse imaginându-și alter ego-ul surâzând ironic: „piticule, iar bați câmpii... efort inutil, de la mine n-ai ce obține, păstrează-te pentru muza de serviciu”. La care gând, inima-i se strânse, dureros. „Muza de serviciu”

dispăruse. De fapt, „dispăruse” e cuvânt slab. Cum să exprimi brutalitatea dispariției? Ca prozatorul acela, care-și vede iubita micșorându-se, nu ca Alice, căci naratorul subiectiv apucă s-o vadă în palma lui deschisă a mângâiere, iar când să-și sărute palma, simte gust de pelin, în locul transpirației sărate, în timp ce peștișorii roșii, din acvariu, șerpuesc prin aerul dens al camerei? Și apoi, cum să scrii o frază ca „inima-i se strânse dureros”, se poate scrie așa? Închipuți-vă, domnilor președinți, că țineți în brațe o fată care fusese în stare să vă măsoare presiunea arterială pe nevăzute, pe neatins, de la distanță, comunicând sardonice rezultate prin telefon, o fată în ochii și-n simțirea căreia vă reflectați mai vii decât vă știți, și fix în momentul în care restul lumii nu mai face decât o ceapă degerată, întreg orizontul fiind ocupat de minunea de sunet al vioarei trupului ei, când nu mai știți ce-i trup și care-i suflet, exact atunci te trezești că ceea ce țineți în brațe e de-odată mai puțin decât aerul, mai puțin decât eterul imaterial și inexistent. Fata a plecat dintre brațele voastre în mai puțin decât fracțiunea infimizezimală în care universul a început a se materializa după big bang, dar a plecat atât de definitiv, încât n-a lăsat în urma ei nici măcar o singură amintire. Le-a luat pe toate, în dimensiunea unde pretindea că-i e locul. Nimic. Nada. Închipuți-vă că în memoria voastră olfactivă va fi rămas mirosul de paciulli al trupului ei elastic. Apoi, câțiva ani, într-o ceainărie, trece altă fată, al cărei impermeabil răspândește o undă de paciulli. Domnul Marcel Proust demonstrează că senzația, cuplată cu o trăire emoțională de o anumită intensitate, cu oricâtă vreme în urmă, va declanșa valul aducerii în prim planul mental, a respectivei emoții trăite de mult, veți retrăi acea emoție.

Fiecare dintre voi trebuie să fi încercat experiența descrisă de domnul Proust. Ei, bine, domnilor președinți, unda de paciulli nu vă va aduce aminte de nimic. Sau, mai rău, în măsura în care conștientizați mecanismul reflexului proustian, vă veți aminti, la nivel cerebral, de fata smulsă dintre brațele voastre de propria ei voință, și veți încerca, dureros, imaginea în negativ a efectului proustian: lipsa oricărei memorii emoționale. Ceea ce, popular dar exact, am numi – un gol.

În fizică, un gol se comportă ca entitatea lipsă, cu unele caracteristici simetrizate. În semiconductori, mediul material al inteligenței artificiale, creierul de siliciu, curentul electric e realizat de deplasarea electronilor, dar și a „golorilor”, complicatul șir de salturi ale altor electroni ce ocupă locurile goale din ordinea riguroasă, de ansamblu nordcoreean pe stadion, e echivalentă cu deplasarea, în sens invers, a unei entități identice electronului, dar cu sarcină electrică de semn invers. Dincolo de asta, absența unui electron virtual, cu masă negativă, din infinitele regimente aliniate ale vidului ultraplîn imaginat de Dirac, e „resimțită” de restul lumii, ca prezența unui electron sui generis, cu masă pozitivă, „real”, dar cu sarcină inversă celui „obișnuit”. Iată ceea ce numim „pozitron”, particula inversă, realitate fizică decelabilă în acceleratoare, a cărei identificare în emulsia fotografică sensibilă a aprins mințile fizicienilor, dar mai ales ale scriitorilor, imaginând „antimateria” organizată. Lista exemplelor ce ilustrează realitatea unui gol e lungă și nu se reduce la nivelul cuantic. Ei, bine, golul lăsat de fata dispărută în neant e, pur și simplu, un gol. Nici un fel de „antifată”, care să se miște cumva invers. Invers față de ce? Nimic, Nada. Nu Nada. Nu, nu. Nu Nada. Nada e altcineva, cineva real, doamne, cât de real, n-aveți decât să aveți puținică răbdare.

În tot timpul acestui solo al naratorului care mă aflu, cele două personaje care-și spuneau unul altuia, imparțial, „piticule” au reacționat diferențiat: Laurențiu, cel condamnat să scrie o poveste de dragoste, pentru a-și procura oxigenul vital în capcana hialină de pagini mătăsoase și albe, a tăcut cu un soi de înverșunare vindicativă, dacă nu chiar revanșardă, totul țintit spre mine, naratorul impersonal, iar alter ego-ul său sarcastic și lucid s-a eclipsat discret. Dar... în nici un caz la fel de brutal ca fata din memoria lui Laurențiu.)

– Iată soluția, piticule (găsi el momentul să reapară, la fel de ironic). Cine-a spus „trebuie să-ți vinzi sufletul”? Tu ești cu erudiția. Mătuși de descris nu prea ai, așa că descrie-ți experiența de care nu vrei să-ți amintești. Dar fără fartiții. Și, pe cât posibil, fără artefacte. Pune-i în cărcă scena erotică din bibliotecă, dacă-ți bate ție, dar numai cu condiția să fii sigur c-ai și trăit-o.

– De ce, piticule? Ficționarizarea e necesară, știi la fel de bine ca mine.

– Nu și acum, piticule, nu și acum. Singurul moment semnificativ dintr-o poveste de dragoste e despărțirea. Ori, dacă pretinzi că brutalitatea dispariției fetei-cu-ochii-de-culoarea-ochilor-celor-care-pleacă a fost unul din marile tale climaxuri emoționale, aici dacă construiești – strici. Există momente când relatarea nudă e mai expresivă decât orice ficțiune, iar asta e unul. Au căzut sau nu cărțile peste voi?

– Acum, dacă tot am decis împreună să scriu despre asta, da, au căzut.

– Te-ai speriat, v-ați speriat? Ea cum a reacționat?

– Piticule, nu te prinde nici rolul de voyeur, nici cel de psihalanlist, ești fals. Adevărul e că ne potriveau și aici,

asta m-a și uimit. Cartea era pentru ea, este, ce mai, doar n-a murit, doar a plecat...

- Doar? Ai uitat că „partir c'est mourir un peu”?

- La rigoare, partir c'est plus que mourir, piticule, termină cu tâmpeniile. Te crezi imun? Chiar vrei să te conectez la carnea vie a memoriei mele? Știi bine că pot s-o fac.

- Bine, n-o lua în tragic. Cartea era, este...?

- Cartea înseamnă pentru Carmen tot ce înseamnă pentru mine și pentru tine, piticule, adică pentru mine. Un obiect de cult. Biblioteca – un soi de biserică. Plus că era biblioteca tatălui ei. Acolo se retrăgea când dispărea, parțial, când „își lua o pauză”. Când simțea nevoia să reia controlul.

- Aha, deci mai dispărea din când în când.

- Ești înduioșător, piticule, cum faci pe interesantu', de parcă nu s-ar ști că știi tot ce știu și eu. Da, mai dispărea. Când a dispărut prima dată, tocmai după ziua ei, abia ce apucasem să-i explic ce înseamnă Carmen...

- Și ce înceamnă Carmen, piticule?

- Vrei o scatoalcă, piticule? Sau, cum spune buna noastră prietenă, Hanovra (Ce nume!), vrei tratament ORL? Carmen e unul din succedanele medievale ale Mariei, într-o vreme când se considera pronunțarea numelui de Maria ca o împietate și provine de la un ordin călugăresc, întemeiat pe muntele Karmel. De ce mă tot provoci?

- Aha, deci Carmen-care-dispare, Carmen-care-are-ochi-de-culoarea-celor-purtați-de-oamenii-care-pleacă, era succedaneul, acoperirea unei ființe speciale, pe care n-o puteai atinge, tu, muritorul, ori tu, păcătosul? Nu te agita, nu vreau decât să înțeleg, adică să te ajut. Doar n-o să încremenești în autocompătimitate.

- Piticule, nu ești chiar idiot. Ți-aș putea povesti o grămadă despre esoterismele ce-i împănau conversația. O vreme le-am luat ca figuri de stil, sau efecte scenice.

- Aveați timp de conversație între două îmbrățișări?

- Cunoști altă conversație mai autentică și mai fertilă, ca cea dintre două îmbrățișări, piticule?

- Aha, ai renunțat la reacții isteroide. Înseamnă că începi să te iei în mâini, putem discuta? Dar termină cu cărțile. Și?

- Biblioteca tatălui ei era într-o aripă spre grădină, cu vedere spre nord. O intrare printr-o verandă, din grădină, și alta, mascată de rafturi, spre un coridor întunecat, ce ducea în biroul tatălui. Se pare că fusese ideea unui străbunic cu propensiuni romantice.

- Așa...

- Veranda părea a da către... nimic. Biblioteca era bine mascată. Nici nu-mi vorbise de ea. De fapt, nu mă invitase niciodată acasă la ea. Să nu mă întreb de unde știam. Am nevoie de micile mele secrete. În orice caz, nu fără complicități din cetate. În fine, am deschis ușa dinspre verandă discret, era o zi întunecată, ședea la un birou minuscul, pe care se lăfăiau, în echilibru instabil, tot felul de terfeloage. Nu ți-am spus, dar știi, poartă ochelari cu lentile ca de scafandru, hublouri, ce mai, nu vede la doi pași. Era așa de concentrată, că nici nu m-a simțit, veioza abia acoperea birouașul. Am trecut în spate, i-am scos ochelarii, a tresărit, s-a ridicat brusc, mi-a fost ușor s-o întorc în jurul axei, cu 180 de grade, scaunul s-a răsturnat, mi-am încastrat-o în brațe cu precizia cataramii unei centuri de avion (asta ca să fii tu mulțumit că nu mi-am pierdut simțul humorului), n-am lăsat-o să vorbească, i-am închis net gura. Cu a mea. Restul decurge de la sine.

- Ești bou. Așa se scria în secolul XIX, acum elipsa e o stângăcie. Pierzi cititorul.

- Ia mai du-te tu de-a dura, piticule, du-te și dă mata lecții de scris imberbilor care cred că dacă pun un amor leșinat și fals în decor marțian au și scris o proză SF. Du-te. Pe mine nu mă interesează decât cititorii care au răbdare să citească finalul, cei care fug nici nu sunt cititori, sunt consumatori de macdonald literar. Nu. Scenele erotice sunt toate la fel. Nu le ocolesc din falsă pudibonderie, ci din economie. Economia intrinsecă a prozei, nu cea de câteva sute de caractere. Tăietura de montaj firească e între sărutul care a făcut-o pe Carmen să-și înghită uimirea, pe de o parte, și comuniunea, pe de alta, uluitor de intensă, nemăiîntâlnită în biografia mea și, aveam să aflu, nici întra ei, apropierea cu încă o treaptă, pe care ne-a declanșat-o avalașa de cărți prăbușite peste trupurile noastre încleștate în lupta pentru a intra fiecare înăuntrul ființei celuilalt, în exact momentul culminant.

Ciudat a fost că în mintea amândouora a izbucnit același gând, iar asta aveam s-o aflăm imediat: actul la care participasem, era și nu era un simplu incident mecanic, putea fi interpretat ca o reacție a bibliotecii însăși, ca organism viu, reacție iarăși multiplu interpretabilă, de la pudoarea cu care cineva ar fi aruncat o cuvertură peste trupurile noastre încleștate, până la înfruptarea senzuală a bibliotecii din festinul orgasmului animalelor umane, dar ce ne-a trecut nouă prin minte era ideea stranie că declanșasem un autodafé sui generis, prin păcatul unei trăiri a cărei intensitate se cerea pedepsită de o instanță obscură. Seara, ajuns acasă, găsisem un mesaj care-mi cerea... o să râzi, piticule, îmi cerea un cartuș editorial. Pe tema arderii cărților. Iată-l, în toată nuditatea lui:

În secolul de expansiune pustitoare, între Hegira și Poitiers, valul arabo-islamic a măturat Alexandria, o capitală milenară a cunoașterii umane. Aflat în fața celebrei biblioteci, în care cărțile supraviețuiseră erodării, cât firești, cât accidentale, a aproape miei de ani de când ființau biblioteca și orașul, califul Omar și-a motivat decizia de a arde ce mai rămăsese, astfel: „O carte e fie contrară Koranului, și atunci e periculoasă, deci trebuie distrusă, fie de acord cu Koranul, iar atunci e inutilă, deci trebuie distrusă”. Nici când în istoria lungă a acestui accesoriu ineluctabil al oricărui totalitarism, anume arderea cărților, n-a fost motivat mai limpede, mai „cartezian”.

Este aici, în maimuțărirea cartezianismului de către orice totalitarism, imho, esenta spiritului mediocru al gândirii totalitare. Mediocru și, conform metaforei lansate în cronică la „Marele dictator”, „diabolic”, altfel spus - entropic.

Până și strălucirea și inteligența lui Lucifer, îngerul căzut, e o falsă mască pentru mediocrul spirit totalitar.

Să nu ne amăgim! Conform unui principiu holistic, fiecare ființă individuală e izomorfă cu întregul univers. Rezultă că fiecare avem în noi o zonă totalitară. Ergo, în fiecare dintre noi se află un Montag, dispus să ardă cărți. Dar, minune a minunilor, abia asta ne dă șansa mântuirii. Prețul căreia e să renunțăm la tot, la statusul social, la imbecilizanta integrare socială, a casei cu patru pereți plini de unchi și mătuși, la jumătate din viața noastră. Sperând că există undeva o grădină unde vom recita pentru egalii noștri de acolo (nici o specie nu e niciodată formată dintr-un singur exemplar), VOM FI acele cărți, nemurindu-le.

Dacă - ne întâlnim Clarissa.

- Mhm, da, dacă ne întâlnim Clarissa. Piticule, erai ușor exaltat. Dar să nu zici acum că scriseseși ultima frază cu gândul la aventura ta din bibliotecă, nici la subiectul ei. Fata asta o fi avut ea motivele ei să te lase mască, dar nu era o clarissă, sper ca n-ai de gând să te amăgești. *Acum cred că am pierdut-o pentru că eram gata să-i rostesc adevăratul nume, care ar fi eliberat-o. Acum știu de ce mi-au răpit-o zeii. Pentru că funcția mea e să numesc și...* dacă faci o ciorbă din toate temele livrești - te sinucizi literar. Îți bați și joc de tine. Amintește-ți de fraza aia din *L'Automá*, a lui Moravia: *Il ne lui restait, triste métier, que de comprendre*. Trecem peste concesiile făcute telenovelei, de ce mama drakkului să fie meseria de a înțelege tristă? E una victorioasă, piticule, tu ești scriitorul, a înțelege înseamnă simultan „supunere la obiect”, una din cele mai adânci definiții ale inteligenței, dar și a domina, a-ți incorpora obiectul înțelegerii. Fără să te otrăvească, piticule, fără să te otrăvească. Și poate o să-ți meargă cu publicul feminin, chestia asta cu clarissa pe care ai putea să și-o găsești le dă pe spate, pe mine nu mă duci. Tu n-ai nevoie de nici o clarissă, și-o sintetizezi ca personaj însoțitor de autobiografie itinerantă din fiecare lucire de ochi de toate culorile care-ți e adresată.

- Mhhh...m. Touché. Dar știi că te-ai cam obrăznicit, piticule? Asta cu clarissa sintetică la purtător rămâne off the record.

- Tu chiar crezi că eu mi-aș pierde vremea s-o fac pe exegetul tău? Mai va. Va lontano, piticule, va sano e va lontano. Du-te și mai scrie. Mie mi-ai rezervat rolul de a duce mieii-n țarc, doar n-ai uitat. Noapte bună, piticule.

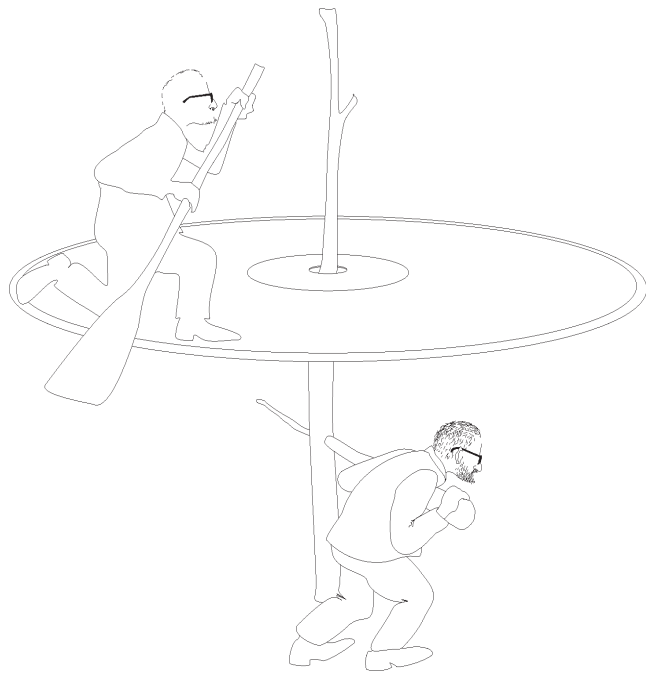
Exit alter ego. Lui Laurențiu îi ieșiră coarne de melc, în vârful cărora ochii i se lipiră de ecran, iar degetele făcură

cu tastatura sinapse mobile. L-am privit cu empatie, cu fraternitate. Va reuși oare să-și scrie povestea de dragoste? Dacă nu, va recunoaște? Va uza de puterea lui auctorială, pentru a-și găsi alt catalizator de oxigen? Empatia și fraternitatea nu exclud separarea responsabilităților. Astea sunt problemele lui, chiar dacă el e personajul meu. Eu - le am pe ale mele...

(Ultimul lucru pe care am găsit cu cale să-l fac pentru Laurențiu a fost să mă aplec, discret, peste umărul lui, ca să citesc ceea ce el crede a fi momentul de cor antic al povestirii lui de dragoste. Ia'n te uită! Nu-i lipsit de tupeu, energumenu! A decupat un fragment din turul personal la Muzeul Țăranului Român, al unui autor pe care-l cunoaștem amândoi, ca interesant partener de polemici cordiale):

*Pe peretele nordic, o icoană vandalizată, zice-se, de turci. Maica Domnului cu pruncul. Acoperită de o rețea... carteziană (sic!) de scrijelituri, care închipuie o tablă de șah, dacă nu planul unui oraș. Opt pe opt. Efectul e iarăși paradoxal, dar o altă fațetă a paradoxului. Martiriul icoanei abia c-o integrează în lumea reală, fără a o văduvi de dimensiunea ei transcendentă. Dar nu e numai atât. E o metaforă evidentă. Numai cine nu posedă scrijelituri pe suflet n-ar sesiza-o, dar cine n-are? Scrijelituri lăsate de purtătorii intransigenți ai altui crez. **Fericiți cei ale căror cicatricele sufletești se pot organiza ca o tablă de șah. Cei fără nici un crez nu pot lăsa decât desene de sânge incoerente. Pe care le purtăm cu noi, pe drumul fiecărei vieți, străjuți de icoane personale, încercând a resorbi cicatricile, căci mizăm pe puterea sufletului de a se regenera precum trupul.***

15 mai 2004



DE VEGHE

Pentru Miriam

Spun specialiștii că visele, manifestate în timpul așa zisului somn paradoxal, care încheie un modul de somn fiziologic „normal” (de aproximativ 87 minute), au o desfășurare foarte rapidă (între câteva fracțiuni de secundă și câteva secunde), sunt, însă, percepute, în timp subiectiv, în intervale cu 1-2 ordine de mărime mai cuprinzătoare. Rolul lor ar fi de ordonare a impresiilor zilei (elemente de memorie afectiv-emoțională), după un program care e ceva mai mult decât o defragmentare și o reordonare a „fișierelor” dar ceva mai puțin decât o procesare analitic/”literară” a respectivelor impresii. Desigur, nu amestecăm acest proces relativ cunoscut cu altul, receptarea de informații din mediul parafizic, luând, în output, forma premonițiilor. În funcție de o serie de imponderabile, care condiționează raportul între intensitatea trăirii onirice și stabilitatea stării de somn, oricum mult scăzută în somnul paradoxal, ne trezim, recuperând o parte mai mică sau mai mare din scenariul visului. Amintire care se destramă dacă adormim la loc. Așa numitul somn fără vise nu există, e doar acel tip de somn suficient de stabil încât să nu fie întrerupt de momentul oniric. Astfel de vise, dovedite a exista, nu ni le amintim. Prețul eficacității puterii de recuperare a

potențialului nervos prin somn e pierderea unor experiențe/vise.

Nu e locul aici de a discuta coșmarul, visul terifiant în mijlocul căruia te trezești anxios și lupți împotriva somnului care te cuprinde, pentru a te reintroduce în filmul horror de care scurta trezire te protejase. Care film horror e tot creația creierului tău.

După aproape o săptămână de insomnie, adormisem, ajutat de o doză masivă de extract de valeriană, un paradoxal roman de dragoste a cărui lectură o amânam de mult și de care aveam de dat seamă și voința ascunsă de a nu ceda nervos, în mijlocul unui inedit, dur și poate salutar vis de zi. Sau de zile. Insomnia dăduse în fandacia de loc ipohondră a reactivării explozive a unei rinosinuzite alergice cronice.

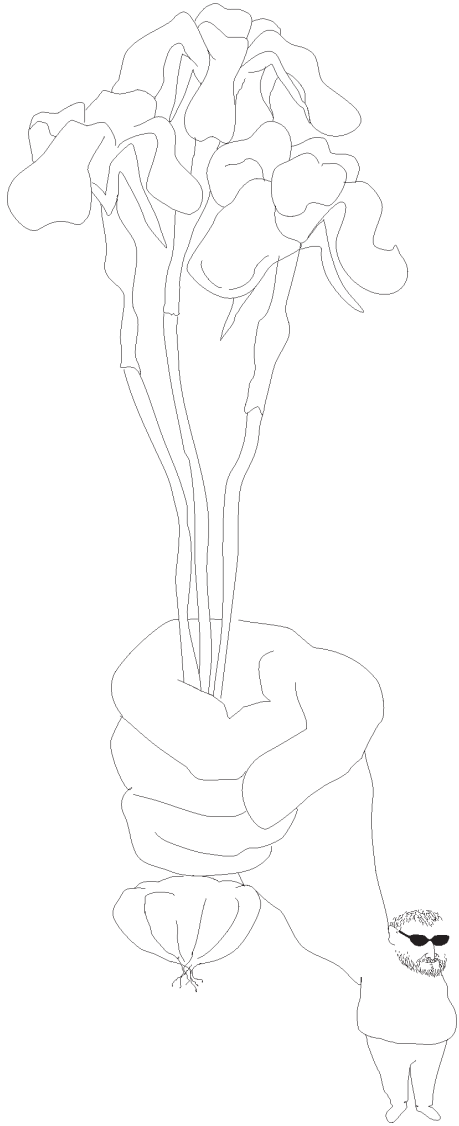
La un moment dat eram proiectat într-un scenariu oniric a cărui descriere „tehnică” frizează limitele capacității mele de exprimare. Eram, cumva, stăpânul unei plăci turnante care asigura o comunicare simultană, în timp real, a unui număr de prieteni, mai mult sau mai puțin noi, absolut toți din diasporă, cu pământul natal. Care era, implicit și al meu. Mi-e imposibil să descriu în cuvinte **cum** îmi făceam treaba. „Locul de muncă” avea lucirea fluidă a unui uriaș-dar-simultan-normal disc optic, rotit la vedere, iar nu în măruntaiele unității periferice. Uriaș, căci pășeam, în echilibru precar, pe el, ca pe o plută, menținându-l cu un soi de padelă long style, pe firul nu știu cărui curent. Altfel se întrerupea transferul copiilor prietenilor de departe către ținutul unde se născuseră părinții lor, normal pentru că vedeam din off, simultan, scena asta, cu mine miniaturizat, cramponându-mă în padelă și vedeam cum curg copiii către ținuta drumului lor. Nu numai vedeam. Simțeam tot ce

simt ei, apropiindu-se de acel tărâm, unii scufundându-se în pădurea lui, alții așteptând, la coadă, dincoace de porțile ținutului în care se născuseră. Era o vacanță colectivă hotărâtă în comun de toți acești prieteni, detaliile fiind stabilite prin binecuvântatul e-mail. Toți prietenii erau, în convenția visului, aparținători confreriei celui mai proaspăt grup, intitulat straniu „capitolul IX”, dar erau mult mai mulți decât cei pe care deja îi cunosc. Era, de pildă, prietenul meu care emigrase, cu secole în urmă, în Israel, pentru ca după un stagiul de alte secole între coasta de vest și cea de est a Americii de Nord să o ia de la zero în Honolulu, în urma plecării celei de-a doua soții către Londra și în cinstea lui sir Isaac și a conservării impulsului. Poate pentru a demonstra că despărțirea cel trimisese bun de primit cu aloha fie nu fusese rezultatul unei explozii, fie a uneia cât de cât controlate. Printre copiii de a căror vacanță răspundeam era și fiul lui din prima, acum canadian adult. Ciudat, opintelile mele în padela lipsită de orice desene simbolice nu păreau să trebuiască a le asigura călătorilor decât aerul de respirat pe canalul dintre tărâmurile (a, să nu uit, melodiile pe care discul optic le cânta tot eu le hotărâam). Aer, aer. Opinteală pentru aer. M-am trezit încercând să înving congestia sinusurilor inflamate, fără să deschid gura. M-am abținut de la procedura standard a instilării gelului vasoconstrictor, ca să nu pierd amintirea visului. O vreme am navigat între două ape, cheltuind întreaga parte conștientă pentru a respira forțat, făcând pași bine temperați către apnee, explorând simultan cotloanele studioului unde se filma visul. Mi-am dat seama, la limita sufocării, că nu voi reuși să conserv visul decât dacă și în măsura în care aș găsi metafora potrivită pentru rolul meu în vis. Gândul ăsta mi-a declanșat instantaneu programul

(acuma se zice motorul) de căutare prin bibliotecă. Cea din memoria mea, evident. La anaghie, tot la clasici apelăm. Încă înainte de a fotografia o copertă, cu titlu și autor, am reușit să mă transpun, la limita stării între vis și veghe, în propriul rol, cel pe care-l trăisem în vis. Era dincolo de orice dubiu că tot ce aveam eu acolo de făcut nu se deosebea cu nimic de situația în care aș fi stat la marginea dinspre prăpastie a unui câmp semănat cu secară (de ce tocmai secară?), printre spicele căruia se jucau cherlând o sumedenie de copii. De veghe, să-i îndrept înapoi, cum face pisica cu puii, dacă s-ar fi apropiat prea mult de muchie. Am încercat ceva apropiat de ceea ce se zice că ar fi fericirea. Am adormit instantaneu, sigur că găselnița acelui pattern m-ar împiedica să uit visul, până către judecata de apoi. Numai să mai găsesc o jumătate de ceas, după ce m-oi trezi, să scriu ce-mi voi fi amintit.

Autodenunț și precizare: Adormitul instantaneu e un artefact uzual, care dă bine ca final al unei povestiri scrise astfel încât să pară inventată. În realitate, n-am adormit decât după ce mi-am dus descoperirea la consecințele logice, statutând că acest „capitol IX” e un mediu prietenos unde poți avea, uneori, șansa unei îndoielnice dar sublime regăsiri de sine, sub forma ironică a identificării cu un totuși vetust model literar afin. E, cu siguranță, foarte probabil ca, pe plan logistic, să nu fiu capabil de a le face noilor și vechilor prieteni, un serviciu de genul sugerat. Dar faptul că subconștientul meu a găsit cu cale să-l facă în planul ficțiunii onirice nu-i puțin lucru. Oricum se dorește a fi expresia recunoștinței de a fi invitat și primit aici.

14.01.2003



FIȘE DINTR-UN PSEUDO-DICȚIONAR ONOMASTIC

Pentru A, cu care începe alfabetul

AMARYLLIS

Amaryllis e planta care mă îsoțește din copilărie. Face parte din familia *amarilidacee*, cum crinul face parte din *liliacee*, ambele din același ordin, care am uitat cum se cheamă, caracterizate de bulb, precum ceapa și usturoiul. Din familia *iridacee* face parte stânjenelul-iris.

Fost-au multe fete în casă, unele urmară pensionul, prinseră a cânta la clavecin, a vorbi franțuzește, a sorbi delicat din cupa de șampanie, tresărind feciorelnic la explozia fiecărei bule înșelătoare.

Lily te poate ucide cu parfumul greu al trupului ei, dacă riști să-i acorzi o noapte întreagă de dragoste și, de jenă ca țipetele ei dezlănțuite să nu contrarieze invitații, ții geamul închis până dimineața. *Iris* nu te stânjenește mereu, e discretă, te lasă să faci curte vecinelor de peste lac, dar te surprinde într-o dupăamiază când dorm cu toții și când ai vrea să meditezi singur în leagănul copilăriei, își înghesuie trupușorul subțiratec, cu fese băiețești, pe bancheta îngustă a leagănului și, cu un surâs ștrengar, îți citește pagini ironic-zglobii din jurnalul ei intim, din care înțelegi că ți-a pus piedică de nenumărate ori - în imaginația ei. Vag

stingerit, căci nu știi cum să te porți cu ea, la granița șerpuitoare între puștoaică și femeie, pretinzi o durere ce cap, declini ferm oferta ei de a-ți aduce sărurile mătușii, pretextezi ca n-ai vrea să indispui lumea și o ștergi ușurel la bucătărie, unde cele două surori rămase acasă, *alium cepa* și *alium sativum*, coc cuptoare de cozonaci parfumați și, ca să se apere de dogoare, și-au scos iile, că doar cine-o să intre în bucătărie, să le vadă nurii. Prima te fulgeră cu o privire verzuie: nu pune mâna, domnișorule, țâțele astea e rezervate pentru vizitiu, că i-a fi și lui drag, și vă împlimbă de ajuns toată ziua pe cele coclauri. Mai bine du-te fuguța în biroul tatei, duduca *Amaryllis* îi sângură.

Da' de ce-i spui duduca, dacă ți-e soră bună, mai tragi tu de timp, chitind să ieși din bucătărie pe ușa ailaltă, spre cămară, unde *alium sativum*, în subversiv dezacord cu sora ceapă, ți-o coace de câteva clipe. Asta măcar te privește pieziș, scurt, pe sub gene, se preface că se lasă păcălită s-o strângi o țără la pept și-ți rupe gura cu un sărut haiducesc, apoi îți trânteste verde, jumate cu haz, jumate cu năduf: no, amu meri la cocoane, țucă-le, mai înșiră-le și poezele, să te simță ca vii de la bucătărie.

Așa-ți trebuie. Nu puteai să stai în camera ta și să scrii acasă? Mesteci o mână de pătrunjel, o coajă de scortșoară, degeaba-degebuța. De la fereastra ta se vede spre cea a biroului tatălui fetelor. În geam, duduca *Amaryllis*, mândră, elegantă, de o senzualitate tropicală, melancolică totuși, *très hautaine*, absentă, cu gândul la Civita Vecchia, zâmbește în vag, o clipă lungă, apoi pare a murmura ceva. Minune! Cele două geamuri încep să vibreze rezonant și neauzit, iar în mintea ta sleită de impresii amestecate, se precizează ca un șarf fotografic:

În falduri se lasă neagra cortină,

Pasărea Phoenix țâșnește spre cer
Și-aripei-i învinge suflarea de ger.
Adun cenușa rămasă în tină,
Să-i gust amarul fără de vină.

ARIEL:

Fiind băiet, cutreieram prin lunci, mai la scaldă, mai cu vaca. Îmi amintesc, ședeam odată în buza unei peșteri, pe malul Ozanei, cu o carte mare pe genunchii colțuroși. Cartea – cu desene despre care aveam să aflu peste ani că se cheamă grafică de peniță. Alături de mine ședea Ariel, o zgâtie de fată cu genunchii la fel de colțuroși, careși trăgea lumânările ce-i picau peste buze tot la 2-3 minute. Avea părul ca de vulpe, vântul i-l dezmiarda când vrea dânsul, o inimă cât o nucă, ce bătea morse în urechea mea stângă, când, după ce ne dăruiam unu alteia felia de pită cu magiun, eu număram stelele ce nu se vedeau pe cerul zilei, hodinimdu-mi capul plin de gânduri de ducă în poala ei. Rămăsesem la o poveste înfricoșată și plină de mister, al cărei titlu nu eram nici unul în stare a-l silabisi. Ceva ca *Philemon și Baucis*, după desene părea despre doi copii ca noi, fără decât numa' că ăia erau cu oile, nu cu ale două vaci surori de le pășteam noi, eu cu Ariel.

De-odată, o umbră mare-mare se așternu peste carte. Un domn care apăruse de nicări, zic domn că nu avea haine ca pe la noi, ci mantie neagră, pălărie tot neagră da' largă, cât o roată de car, plete negre pe lângă o față palidă cu ochi cam triști. Purta cămeșă albă, de borangic, strânsă cu un brâu roșu. Mă copii, oare unde-i p'aci drumu' cătră Civita Vecchia? Nu apucarăm a ne mira că vorovește ca pe la noi, că dispăru. Se duse nicări. La o țantimă de picioarele noastre desculțe, ale mele și ale lu' Ariel, rămase o curea subțire,

de piele neagră, ca un șarpe cum nu mai văzusem, de care era legată o figură spălăcită, de aramă coclită. Îmi amintii că apucasem s-o văz în despicătura cămeșii străinului.

Ariel lăsă cartea să cadă, smulse rotocolu de aramă coclită, ca un bănuț mai mare, îl duse la pieptuțu ei, pe care abia ieri zi mă lăsase a vedea cu mâmurile mele cum îi bate inema și zâse:

Apăi, Grigore frate, io mă duc.

Un'te duci fă, zisăi mai răstit, să nu auză că mă săgetă undeva unde știiu abia atunci că și io am inemă. Și cine duce vaca acas'?

N-auziși? La Civita Vecchia mă duc. Apăi, no, rămâi cu bine, Grigore.

Și Ariel dispăru nicări, de parcă până atunci mărsăsăm numa' io cu vacile alemândouă. Mă uitai după vaci, pășteau liniștite pe tăpșan. Mă uitai pe carte, nu mai văzui nimică. Mi-o fi intrat vre-o musculiță-n ochi. Da-n amândoi deodată?

Scosăi brișca să-mi tau o cloambă, să-mi fac o fluieră.

DAGMAR

Dagmar Georgescu era studentă la teatru. În vacața de după anul II, între un turneu estival cu teatrul Orphaeum, în Scoția și Festivalul Internațional de Teatru Studențesc de la Monserrat, unde juca într-o dramatizare originală a regizorului, cunoscutul realizator la televiziunea locală, prozatorul și dramaturgul Raul Țintaură, de care erau îndrăgostite absolut toate colegile cu excepția ei, își oferise două săptămâni de vacanță totală, vacanță în vacanță, prinzând bronz colinar pe trupușorul de băiat, retrasă cu un pled ecosez, câinele ei Laurențiu, un colley autentic și un laptop conectat la zappmobile, primind și mai ales expediind mesaje electronice tout azimut, deși, cumva, cea

mai mare parte din ele aveau adresa implicită, interioară, Civita Vecchia.

Tăpșanul unde-și instalase pledul ecosez, situat pe una din cele șapte coline între care se așezase orașul, ca Roma, ca Istambulul, domina drumul de la ultimul tentacul urban până acolo, început ca drum de mașină și terminat ca potecă. De-odată se întâmplară simultan 3,14 lucruri: buzzerul semnală un mesaj, de la un necunoscut Laurențiu Dan Morujan, câinele, tot Laurențiu, probabil gelos, își arată colții, dar dădu și din coadă, iar din liziera pădurii ieșiră pe potecă șapte indivizi echipați de excursie, cu bocanci, hanorace, rucksacuri și toate cele, pe vremea asta aproape toridă.

Cine îndrăznește a-mi tulbura solitudinea meditativă, parodie Dagmar stilul necunoscutului interlocutor, și-l trimse de îndată pe Laurențiu în recunoaștere. Mesajul necunoscutului avea un fișier atașat. Antivirusul semnală lipsă viruși cunoscuți. Dagmar clickui cu un soi de ciudă atașamentul. Spre uimirea ei, era o imagine, o fotografie. În fotografie, exact peisajul pe care-l avea în fața ochilor, cu blocurile cenușii ale tentaculului urban în fundal, cu pădurea Haiducului, cu cei șapte excursioniști oarecum caraghioși, dar unghiul imaginii era oarecum în spatele ei, în cadru se vedea ecranul laptopului, părul ei arămiu, spatele delicat, fesele de băiat prinse în costum de baie ecosez, ca pledul. Dagmar roti, oarecum derutată, cu 180 de grade, privirea ce căpătă brusc nuanțe sinilii. Nu văzu decât cerul. Era inimaginabil de adânc, de limpede și de transparent. Undeva, vântul rostogolea norii.

ADNANA

Adnan și Amin Al Djaafar, doi studenți sirieni, frați, vecini de palier în blocul E de la Grozăvești, îmi spuneau

amuzăți că la ei forma feminină a numelui, Adnana, nici nu prea se folosește. Când le răspundeam că eu am întâlnit un personaj cu numele ăsta în literatura română, mă simțeam ridicol, căci mă comparam vrând-nevrând cu englezul dintr-o schiță de Capek. Omul aducea ca argument într-o dispută asupra destinului Juliettei Capulet faptul că el a fost la teatru și a văzut exact cum se petrecuseră lucrurile.

Într-o seară de vară, Muhammad Yassin, un somalez zgubilitic, poreclit Charlie, s-a apropiat de mine, oarecum timid. Am intrat brusc în alertă, știindu-l campionul piratilor. Doar el ne asasinase 3,14 luni de primăvară punând între 3 și 4 dimineața „Je t'aime, moi non plus”, cu Serge Gainsbourg și Jane Birkin, dată la o intensitate așa de savant calculată încât prin pereții ca de carton ai camerelor să penetreze numai și numai gemetele englezoaicei. Tortură mai rafinată decât șmecheria asiatică, aia cu bolduri trase prin fășii de calc, înfipite sub unghii, după care dai drumul la ventilator. Așa că devenii prudent. Charlie mă rugă să-i plimb prietena, că el are examen a doua zi și n-are timp în seara asta. Bine, și dacă prietena *mea* vrea să se plimbe tot în seara asta? O să-i explic ei și o să înțeleagă, pară piratul, surâzând cu toată claviatura, și o să-i fac cadou o fiolă de Chanel nr.5. Aiurea Chanel nr.5, nu că n-ar fi fost în stare Charlie, dar nu era capabil să se țină de cuvânt.

Prietena lui Charlie sosi pe treptele blocului E și se pretă suspect de iute manejului. Era cu doi buni centimetri mai înaltă ca mine și, deși drăguță, nu-mi spunea absolut nimic. Am aflat rapid că șade în Giulești, am orientat plimbarea într-acolo, gândind să scap mai ieftin, da' odată ajunsă sub umbra scării ei de bloc zise că n-are keff acasă, că ai ei sunt plecați, placa cunoscută, doar-doar oi fi curios cum arată apartamentul pe dinăuntru, în fond fata avea

program de distracție, ce mi-era Charlie, ce-mi era băiatul ăsta manierat, rezervat și sobru, deci cu atât mai excitant. Pe vreme aia aveam, însă, o concepție cât se poate de convențională despre fidelitate, în fine, ca să n-o lungesc, am pendulat între scara de bloc giuleștean umbrită de iederă și scările blocului E dela Grozăvești fix de 3,14 ori, când, de-odată, macadamul de sub sandalele mele se arcui, în dreapta și în stânga crescură lanțuri grele, legate de piloni solizi, prietena lui Charlie, înaltă, plinuță, brunetă tunsă garson deveni subțirică, chiar colțuroasă, părul i se făcu arămiu, lung, palma (p'alma?) din fermă, de handbalistă, deveni nervoasă, sensibilă, ca o frunză de magnolie. Dumul pietruit, străjuit de lanțuri, arcuit, se dovedi un pod. Lung. Apa peste care trecea era, deci lată. Merg, pășesc. Făptura, alături de mine, tăcută, elocventă totuși, vorbește cu pletele arămii dezmiertate de briză, cu freamătul palmei, într-a mea, cu freamătul felin-șerpuitor al trupului, cu coatele, cu genunchii sub fusta maxi, nu știu de ce îi bănuie ascuțiți, colțuroși. Ajungem la capătul podului. De la cămin plecasem pe seară, o seară în apropierea solstițiului, o seară lungă, ieșim de pe pod în plină noapte. Alee de-a lungul apei. Lunecă mașini. Farurile luminează plăci emailate, cu scris negru pe alb: *Sechenyi lănc-hid*. Podul Sechenyi, cu lanțuri, peste Dunăre. Am intrat, deci, în Buda. Puțin în stânga-față, reflectoarele luminează în raccourci statuia sfântului Gellert. Dau să-i spun companiei mele de drum o vorbă, realizez siderat că în stânga mea nu mai e nimeni. Dar simt și acum palma ei fremătândă într-a mea! Deschid palma stângă: am acolo o microcarte, cu coperti arămii, ca pletele fetei. Deschid cartea. Un polițist fluieră, o mașină își scrâșnește frânele, lustruindu-și masca farului de gamba jeans-ului meu negru. Vocea de la volan mă apostrofează:

Te, *bolond vagy!* Imun la mediul ambiant, lunatec, răsfoiesc cartea. E scrisă mărunț, dincolo de rezoluția bieților mei ochi. Mângâi paginile cu degetele. Aud povestea în minte. E a unei fete scăpate dintr-un naufragiu, devenită „sora” unui pirat al Mării Roșii. Nu-și mai amintește numele marsiliez. Acum toată lumea o cheamă Adnana. Șoferul enervat gesticulează, vorbește neînțeles. Se pare că e nevoie de o constatare legală. Un policeman, de fapt un constable, cu pelerină și cască, negre, care n-are ce căuta în peisajul budapestan, se apropie. Ocolesc botul elegant al mașinii, deschid portiera, rog politicos – în românește, doamna platinată de pe scaunul din față să treacă în spate, îi deschid autoritar portiera, mă instalez, îmi pun centura, ținând strâns în palma făcută pumn talismanul arămiu. *Una carezza in un pugno*. Șoferul e înțepenit. Îi spun cu un ton liniștit, dar fără drept de apel: Ca să ajungem pe esplanada din fața treptelor pe care urci spre intrarea în blocul E de la Grozăvești, trebuie *ausgerechnet* să ocolim pe la Civita Vecchia. Avem de recuperat pe cineva. Se pare că nu înțelege decât cuvântul nemțesc. Paradoxal liniștit că se află sub puterea unei autorități străine lui, că nu trebuie decât să execute, șoferul, al cărui păr grizonat abia acum îl remarc, demarează. Mă întorc spre partenera lui platinată și-i spun în românește, cu iraționala convingere că n-are cum să nu mă înțeleagă: stimată doamnă, fiți liniștită. Cu mine alături nu vi se poate întâmpla nimica rău.

TREJI

Erji, Böji-i tot un drac, sună un proverb maghiar. Erzsi și Bözsi sunt hipocoristicele naturale ale pronumelui Erzsébet, adică Elisabeta. Proverbul îmi intrase în căpățâna mea pătrătoasă prin osmoză, într-o copilărie petrecută într-o

zonă oarecum bilingvă, așezându-se undeva alături de ala-bala-portocala. Așa că atunci când am întâlnit-o pe Treji, ultimul lucru la care m-aș fi putu gândi era că vine de la echivalentul maghiar al numelui – rar oricum pe la noi, Terezia (*o sumă de ani mai târziu aveam să dau peste un prototip aproape canonic al genului terezian, pe care, dintr-o cu totul greșit înțelegătoare atitudine nedistructivă față de corola de minuni a lumii, am tratat-o ca atare, adică respectându-i aerul nativ de soră tereziană, de care natura, ironică, nu era vinovată. Fata răspundea, însă, diminutivului Teti*). Ce-mi suna mie în colivia cam largă, unde mintea se cam bălângănea la alergare de semifond ori triplu salt, ca să nu mai spun de tacklingul lateral, pe terenul tot pătrătos, dintre blocuri, ce-mi suna mie era că Treji ar fi un al treilea termen din seria Erji, Böji. „Erji, Böji, Treji” era descântecul meu secret, mantra mea, sesamul meu, mai tare în imaginația mea decât Raz, Dva, Tri, Eins, Zwei, Drei, Egy, Kettő, Három ori ene-dene-tintenfass. Cu formula asta sacramentală invocam spiridușii pădurii de blocuri să-mi aducă în fața ochilor minții, fie și pe terenul de fotbal, icoana palidă, cu zulufi aurii, ochi negri, adânci ca tăurile fără fund ale masivului nord-vestic, privind simultan prin tine și în interior, *dacă nu cumva astea-s ficțiunile peceptive ale momentului în care scriu*.

În termeni uzuali, tot ce s-ar fi putut spune despre atitudinea mea de atunci față de Treji se rezuma la tocita formulă „îndrăgostit lulea”. Lipsit de cele mai elementare noțiuni de tehnica abordării, nu găseam căi mai potrivite de-a-mi exprima starea decât îmbâncind-o, punându-i piedică, rănindu-i obraji ori piciorușele cu „invizibile” fabricate dintr-un colț de hârtie rulat strâns și propulsat cu un filament elastic înodat pe cele două degete cu care faci

semnul victoriei. A răbdat ce-a răbdat, pân-ce-nt-ro zi mă trezesc că mă cheamă învățătoarea. Alături de ea, chipul de spiriduș al lui Treji, mai frumoasă ca oricând, deasupra șorțulețului negru, de uniformă. Îl purta fără piesa de deasupra, albă, cu bretele încrucișate. Cu mintea de mai târziu ar fi trebuit să-mi pară, așa, cu veșmântul negru, cu zulfii aurii, cu ochii mai negri ca veșmântul, ca un ucenic al alchimistului aflat în pragul spargerii secretului filosofal: ochii ei păreau făcuți din minerale extrase din inima pământului, pietre vii, pulsânde, putând a polei tot ce atingeau cu aurul de dinlăuntrul lor, aurul unei purități de început de lume. Dar de unde să pot eu, atunci, exprima cea mai banală tușă a tabloului ferecat în inima mea genuină? Ședeam încremenit, incapabil să-mi descleștez maxilarele, în fața spiridușului rătăcit în lumea asta cam dură, în care te puteai răni în cele mai obișnuite jocuri, uimit că nu simt nici cea mai vagă umbră de rușine, descoperind în mine cu fereală gesturi virtual hieratice, pogorând dintr-o memorie ancestrală. Viclean, bănuiam că nu trebuie să părăsesc terenul tactic solid al simulării încremenirii în rușine, ca să mă pot regala o clipă mai mult cu riturile atunci descoperite ale adorației. Depuneam, fastuos, în imaginația mea, ofrandele cele mai prețioase, modelându-i făptura cu mângâieri abia atinse, cu săruturi mai diafane ca atingerea zefirului, dacă nu ca răsufarea unui elf trezit beat în corola florii de myrt.

Beția mea inconștientă de eros distilat în athanorul magistrului transparent nu putea dura la nesfârșit. Oricum, cu o secundă înainte ca învățătoarea să curme prozaic misterul născând, un gând venit ironic de nicări mă aduse brutal la starea de năuceală împietrită pe care crezusem că folosesc doar ca deghizament. Realizai brusc că niciodată,

dar niciodată n-o să am cum să aflu ce se petrecuse în mintea suflețelului zânei Treji, în minutele nesfârșite de încruntare paralizată în care eu petrecusem o lungă viață de dragoste împlinită. Dacă la ea nu era decât ciudă? Deși, purificând prin savante proceduri de laborator imaginea trezită acum de întâlnirea recentă cu Treji de toate artefactele parazite și culte, n-aș putea garanta că strania simetrie statuară nu exprima, de partea spiridușului Treji, batăr o minimă tulburare.

Concediați de învățătoare, cu un ambiguu termen onomatopeic, ne-am îndepărtat cu gust sălcu de cenușă unul de altul. Nu se făcuse dreptate, nu se rezolvase nimic, „aleasa inimii” nu aflase că era, de fapt, admirată. Împărtășeam, însă, vag, o certitudine: sâcăiala cretină avea să înceteze. Treji avea să revină la șotron, eu la fotbal. Istoria micului cult păgân de adorare a feminității genuine, ascunse în orice trunchi de copac folosit de țintă în jocul „kácška”, un soi de poarcă sau țurcă locală, mai mult „bărăbească” decât „momirlănească”, ori în fiecare agrișă translucidă și turgescență, șterpelită tufișurilor de la poalele gardurilor, feminitate simbolizată o clipă de un chip cu zulfii aurii și ochi de tău fără fund, fu scurtă. Lupta împotriva misticismului, ca dominantă a epocii, dăduse roade paradoxale.

Cum lăsasem deja să se înțeleagă, am reîntâlnit-o pe Treji de curând, cu prilejul unei întârziate călătorii profesionale prin locurile de care mă despărțiseră câteva zeci bune de ani. Uzată de o viață de muncă cinstită, dură, fără preget. Ne-a găzduit și hrănit, cu superbă conștiinciozitate, pe mine și pe fiul meu, care, ca asistent tehnic, vedea ținutul în premieră. Am stat de vorbă cu neforțată vioiciune, despre subiecte ireproșabil de banale.

Acea parte din mine care fantazează permanent, monologând monoton, a făcut, fără a-mi cere părerea, fără a-i cere părerea Tereziei, eforturi laudabile dar cu totul sterile, să și-o imagineze în drum către Civita Vecchia, sau măcar tânjind după un atare drum.

Treji și-a convocat soțul fix în ultimele 5 minute înainte de a trebui să plecăm la gară. Am aflat de la acesta mai multe detalii despre partea umbrită a lucrurilor care făcuseră obiectul profesional al călătoriei, decât în cele 3 zile petrecute în chiar mijlocul acelor lucruri.

Treji ține în casă un câine și un porumbel călător, cu marcaj pe piciorul drept. Ambele ființe salvate de la moarte și adăpostite cu dragoste de cumsecadele cuplu. Abia în tren, fantezia mea și-a valorificat dreptul la autonomie: nu-i, totuși, exclus ca într-o bună zi, Mig, porumbelul, care încercase și el conștiincios să ne ciupească palmele, să plece, în zbor, către Civita Vecchia...

Printr-un salt mental cu totul irațional, m-am întrebat, lăsându-mi privirea să vagabondeze prin peisajul copilăriei, dacă sacralizarea inconștientă, pentru o scurtă clipă, a spiridușului Treji, nu semnificase intuirea acută a adevăratei sale vocații, de om care, sfințind locul, s-a sfințit pe sine.

23-28 iunie 2004



FARUL DE LA MANGALIA

Fratelui nostru (Mai Mare), H.B.

Numa' ce-am primit o misie, care mă cam sperie, dar, mă face și mândru. M-a luat, deunăzi, Fratele Nostru mai Mare și m-a întrebat: Ce crezi tu, Móko, ce-i lipsește cenaclului nostru? Vrei un răspuns scurt, sau unul lung, m-am ocoșit. Acuma, să nu credeți că mă ia gura pe dianinte toată ziua. Numa'n zilele de post. Lasă gargara, zi cum vrei, da'zi. Păi... mai multe lucruri, o secretară blondă, în locul meu, permanența asigurată a revistei, oricum, nu contribuabilii. Vezi, Móko, d'aia sunt eu președinte și tu secretar. Tu ai vorbit la mișto, ca de obicei, dar, ceva-ceva, ai nimerit. Răspunsul cel așteptam are câte puțin din toate cele trei idei tâmpite ale tale. Ne lipsește o instituție. Cronica cenaclului. Iar pe cel care-o va face, pe lângă tot ce mai face el, în cenaclu, îl vom unge cronicar. Bun și ce-are asta cu mine? Păi, cine să fie cronicarul, dacă nu secretarul? Te-ai prins? Miercuri mă duc în audiență pentru numărul doi. O să spun c-o avem. Astfel, numărul o să fie un sandwich între articolul ăla, cu ce avem noi specific, față de cenaclurile din județ și cronică. Poate mișcăm proiectul din loc. Frate al Nostru mai Mare, ce pot să zic. Mulțam că mă vâri în dileme. Doar nimeni nu te refuză pe tine, eu cel mai puțin. Fără decât numa' că eu nu mă simțesc în stare a o face. S-o fost întâmplat vre-o dată să cetesc eu oarece să

nu fie demolat? Că mult ți-a și cauzat la lingurea, cioban încăpățânat! Pesimismul olimpien al conului Raoul e deasupra ăstor lucruri, tanti Amalia e pe lângă ele, Lucică Aldea oricum o să vină cu desenele în peniță, textul de brigadă cine m-a ajutat să-l fac, la comandă socială? Politică, Frate. N-are importanță, vezi care-i avantajul că n-ai talent autentic, de prozator? Guști deliciale textologiei ocazionale.

Si bla-bla-bla și bla-bla-bli și-așe o rămas. Va trebui să ies cu cronica la interval fix la următoarea ședință, adică peste 17 zile. Ce bine că Agamemnon și Achile nu s-or împăcat în cântul al VII-lea.

Șaptesprezece zile numărate n-am pus nici două vorbe pe hârtie. Drept îi că m-am gândit la dragii de ei. Maistrul sobar Hector Corbinski, gagicar vioi, visând mereu la motoare ceramice, cu consum sub 3 la sută, care nu uită să amintească, oricui îl ascultă, că facem parte din civilizația ceramicii... v-ar veni să credeți, ce poeme r la Saint John Perse, dar cu atmosferă SF, poate scoate din cuptorul ăla pitulat în căpățâna lui leșească? Sau prietenul lui, falnicul sticlar Lucian Dobrescu, palicarul de doi metri, cu mustață cu tot. Cât sunt eu de opac la poezie, chestia cu sensibilitatea apei, din cel mai bun poem al lui, m-a curățat. Ce să mai spui de conu' Raoul Paleologu? O figură cizelată cu finețe, de ultim vlăstar al unei lungi stirpe boierești. „Să mai ningem puțin./Sufletele ni-s către seară”. Ce-ar putea fi altceva, decât bijutier? În metale rare, nu gablonzuri. Ca și în cuvinte rare. Ori tante Amélie. Amalia Moruzi. Ai zice că strămoșii i-au băgat teatrul în cap domiței Ralú. Poezie adolescentină, proză păstoasă, cupe și trofee la schi și tenis. Și mai e și șefa atelierului de broderie. Odată a venit cu o colecție, cum să-i zic, un mănunchi? În sfârșit, 17 hai-ku, adică, știți și voi, texte din exact 17 silabe. Așezate

în formula 5-7-5. Cum să nu fie poezie, dacă astea vin de acolo unde cel mai banal nume de fată, „Floare de cireș”, ori „Vânt de primăvară”, ca să nu mai vorbim de ikebana, sau origami, sunt poezie pură. Altă dată a venit cu epigrame. Păi, Cincinat rămăsese de rușine, ca o petală uscată, de trandafir, din jurnalul unei domnișoare de pension, pe lângă afurisenia admirativă a catrenelor ei ascuțite. Ne-am simțit ca-n insectar, cu Fratele Nostru mai Mare cu tot. De ce nu listează el, pur și simplu, epigramele tușii Amalia, aseasonate cu vignetele otrăvite ale meșterului Aldea, în loc de cronică? Lucică, omul care poate face microsuduri fără microscop. „Văd enorm și simț monstruos”. Că el nu poate fi decât pe dos.

Simt că, oricât ar fi de interesanți membrii cenaclului, aș reuși să vă plictisesc, iremediabil, continuând seria lor, când eu pornisem să vă povestesc despre cum n-am fost eu în stare să scriu o poveste. Căci, ce-i o cronică, decât o poveste, mai prăfuită și-n limba altui timp? Tulai, doamn' e, Moko, dar cum poți tu să amesteci cronica pictată de la Viena, cu cea de trei secunde? Dacă asta-i cronica unei nereușite anunțate, atunci e și cronica optimistului, în același timp? Oricum, nu-i cronica cenaclului Joc Secund.

Iată-mă-s, drăgăliță doamne, așa caraghios, mult, roșcovan și pistruiat, cu ochii mei porcini și privirea albastră și nevinovată, deschizând ușa bibliotecii Sediului Central, cu temele nefăcute. Bibliotecara își aranjează fișele. Nae Georgescu, unicul frizer rapidist, care nu face parte din cenaclu, dar întârzie mereu prin bibliotecă, apoi ne spune, cu zâmbetul lui larg, că i-a plăcut ce-a ascultat, citește, concentrat și notează ceva, în celebrul carnet. Cititorii pleacă, ne lasă locul. Lângă geam, discută Corvin Attlevici cu Norica Izbășanu. Mă amuz la gândul că mereu ne

întrebăm care-o fi observatorul federal. Nici ei nu fac, propriuzis, parte, dar sunt mereu prezenți. Dar, altfel decât Nae. Nea Corvin, chiar așa, vechi activist sindical, e un ascultător subtil. Nu uit cum, odată, la lectura uneia din cele mai aiurite texte ale mele, i-a întrebat pe „profesioniști”: Voi nu vedeți că autorul reușește să evadeze fără să evadeze? Madam Norica e sufletul tuturor „acțiunilor” Se simte bine la noi. Cine ne-a convins să scriem textul de brigadă? Până la urmă, ne-am amuzat cu toții. În sinea noastră, între noi și-n spiritul legii, firește. Ea face toate aranjamentele florale în spațiile publice. Soțul ei, un domn rasat, o alintă Corina. Superbă anagramă, chiar dacă doamna Norica n-are absolut nimic dintr-o Corină, afară de ochii albaștri-verzui, destul de duri, altfel. Corinele autentice au ochii albaștri-verzui (ochii celor care pleacă, Emmanuel...).

Rumoare. Intră, ba nu, își face apariția, Fratele Nostru mai Mare. Începe ședința. Nu-i Junimea, nu-i Sburătorul, nici Făclia Tineretului Revoluționar (iubiți-vă, totuși, pe sub mitraliere). E cenaclul Joc Secund, al lucrătorilor din Cooperăția Meșteșugărească.

Paul Fabian, stilatul șef al secției de chimicale (oare, la oamenii lui s-o fi referit conu' Raoul, cu „nevăzător, pipăi pragul treziei/cu cârja fragilă a poeziei?”), are o nouă surpriză. Sub titlul provocator, „Călare pe baricadă”, inocentul sardonice propune un eseu dilematic pe tema contradicției interne ineluctabile. *O teorie cu un număr infinit de axiome conține afortiori propria ei contradicție*, unde-o fi citit fraza asta, cu parfum russelian. Sau gödellian? E scris adânc, exclamă FNM. Cum se face că el, mereu, sesizează primul subversivul? N-aveți dreptate, mă aud, puțin surprins. Mă simt obligat să reabilitez consensul, ca valoare fundamentală. Noi, cu toții, strâns uniți în jurul Fratelui

Nostru mai Mare, suntem unanimi în a aprecia mostra de judo intelectual din epistola sfântului Paul de Aquino. Se râde. Oare de ce, adică, de ce-o fi nevoie ca neisprăvitul de ceasornicar să glăsuiască, nu s-ar putea râde doar de moaca lui? Îmi aduc aminte de „*Clepsidra*” lui Paul, citită cu doar câteva săptămâni înainte de cutremurul cel mare, de la început de primăvară, povestire în care viața eroului lua o direcție recursivă de îndată ce instrumentul din titlu, pornit la nașterea sa, se răsturnase, sub dărâmurile casei. Abia după ce ne-a șocat intuiția, (sau premoniția?), am fost izbiți, ca de un val secund, o replică, de forța metaforei!

Se trece la al doilea punct. O persoană intelectuală, care predă la cursurile serale de ridicarea calificării profesionale. Face, cumva, figură de musafir permanent. Doamna Cătălina Șofran, mignonă, delicată (nu e pleonasm), poetă până-n vârful lobilor urechilor, se ia, simultan, la trântă, cu Sorescu și Carl Sandburg. Ciclul de poeme, intitulat bățaios, „*Hey, mister Shakespeare!*”, pledează implicit pentru eliberarea de sub tirania clasicilor. Așteptăm, cu o umbră de sfială, indiferent ce prostii a debitat, liber, fiecare, sentința olimpiacă. Cuvintele, la fel de fin cizelate ca trăsăturile, armonizate, mai degrabă, în tricliniul lui Petroniu, dă cezarului feminin ce-i al său. Conu' Raoul e singurul care poate vorbi după FNM. Acesta reia inițiativa. Provoacă, în așteptarea cronicii care n-o să vină, un interludiu tehnic. Definitivarea numărului de revistă. Deci, Hectoraș, traducerile inedite din Borges, conu' Paleologu, basmul cu Ileana care face un copil cu zmeul, Luci Dobrescu, noua serie de poeme barbare, tante Amélie, epigramele, asezonate cu microportretele lui Aldea (oi fi gândit cu voce tare, sau e ceva obiectiv?), colorăm numărul, îi dăm o tentă de autoreflexivitate (un fior discret îmi

amintește unde bate), Cătălina, ți-ai adus prietena, a, scuză-mă, Liana, nu te văzusem, vino mai apropape. Liana Colios. Un hibrid triumfător între o cobră regală și o orhidee carnivoră. Studentă, o ajută pe doamna Șofran la cursuri. Cel mai mult ne încântase lipsa oricărui grețuri ipocrite, în asumarea naturală a senzualității. Vocea gravă, de contraaltă, spune că nu vrea poezie în numărul doi. Împarte xeroxuri. Citiți fiecare, discutăm data viitoare, orcum nu se hotărăște nimic acum, e un eseu intitulat „*Biografia apocrifă a pisicii de Cheshire*”. Dacă nu vă place, introduceți poezia.

FNM mă privește direct. Hai, Liciniu, s-auzim cronică. N-am nici o cronică. Cum, n-ai nici o cronică? Așa, bine, ți-am spus că nu mi-s în stare. Și, ce facem acum? Pentru revistă, o s-o facă Frăția Ta. Tu ai inventat-o. Ce argument e asta, Liciniu, de câte ori am deschis eu, cu o pică și ai făcut tu manșa, jucând patru pici? Niciodată, Frate, de când joci tu bridge? Tu nu poți juca decât jocuri unde tu ții banca. Există, e drept, și zicala „Cine-a inventat picile”. Exemplul corect ar fi fost „de câte ori, deschizând tu cu o pică, s-a întâmplat să am eu fitting pe culoare, să te pot susține, să conchid, până la urmă, patru pici, pe care tu, care le inventaseși, să le joci.” Să mai facem un singur pas logic, continuând cu întrebarea, câte manșe, respectiv câte căderi contrate ai făcut tu, din picile inventate?

Se poate vorbi așa cu un Frate mai Mare? Sau, crezându-se stăpân peste amintiri, neisprăvitul de ceasornicar abuzează, ajustându-și imaginea? Dar, ce importanță are? Să trecem peste lesne imaginabilele replici ascuțite, spumoase sau acide, care vor fi condimentat dialogul și să revenim la fapte. Nimic nu există în afara acestora. Faptul a fost că, în locul cronicii, FNM a fost nevoit să acopere timpul rămas,

citind, în premieră, o nouă proză de sertar. Perspectiva lui Moko, ceasornicarul neisprăvit, secretarul cenaclului, rămâne favorizată, pentru înțelegerea momentului.

Proza FNM ne-a acoperit în trei secunde, ca o lavină. Un puhoi dezlănțuit, care-ți intră în toate cotloanele casei, dar nu-ți duce casa cu el. Priveai, pe geam, întinderile revărsate, dar vedeai că orizontul se lărgise. O limbă de lavă incandescentă, care nu te carboniza, ci-ți împrumuta din energia ei tumultoasă, integrându-te în masa telurică. O avalanșă care nu te sufoca, oxigenul filtrat prin transparența ei accentuându-ți amintirea prăbușirii spectaculare. O cavalcadă de bizoni, despre care doar acel poet citadin știe că nu mai există, nici ei, nici cei care-i văzură. Eu am văzut bizonii triumfători ai prozei FNM, ce rost ar avea să mă întreb, doct și lucid, dacă asta-mi pune în discuție existența? Motto-ul prozei FNM e un vers din René Char: „*Luciditatea e rana cea mai aproape de soare*”. Proza FNM a fost un tsunami, stârnit de vântul de contraaventură, pe creasta căruia am călătorit pe toate oceanele imaginabile, pentru a regăsi, cu mai multă speranță, strălucirea Farului de la Mangalia. Am înțeles că neputința (sau încăpățânarea?) mea avuseseră un sens. Ducă-se, de-a dura, ironia subțire care mă face să mă simt așa de bine la cenaclu. Vom scoate sau nu revista, ea va rămâne oricum în memoria noastră indestructibilă. Să ne pregătim, așadar, pentru ședința viitoare, când vom asculta cele *33 de poeme pentru Micul Prinț*, ale olimpienului Raoul Paleologu:

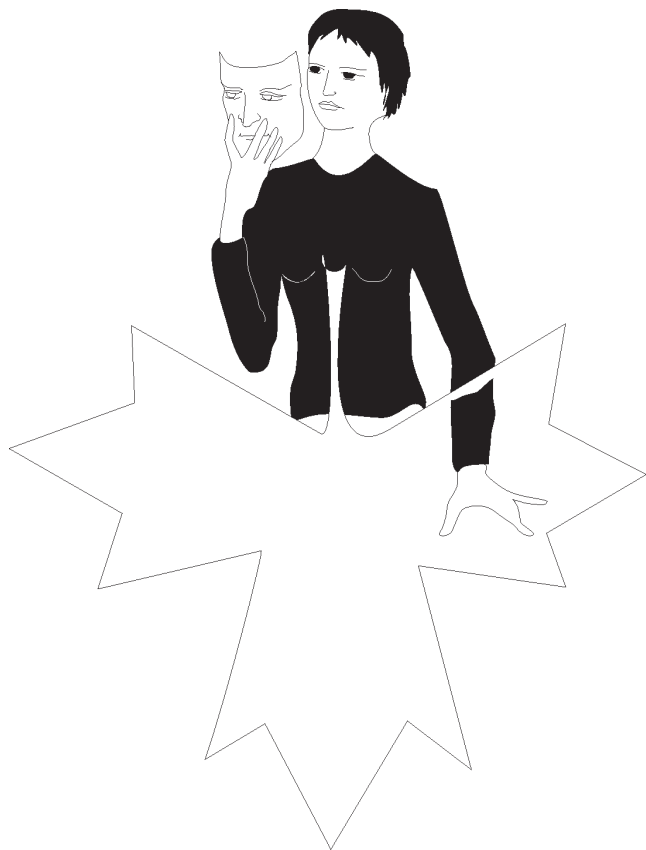
„*Și n-o să fiu eu cel care să-ți spună*

gândul acriu;

Tu, mână mieii-n țarc și... Noapte bună!

Eu... merg să scriu.”

01.06.2000



REFLEXUL JOCULUI FĂRĂ SFÂRȘIT

Lui Cortázar și lui Charlie Parker

- Who can tell us what a joke is?

-

- Come on, you always tell jokes about each other, make jokes on each other, guys. Let's define the point, the jokes and their point. Who starts, who dares to break the *omertă*?

În fața tăcerii, aproape ostentative, a studenților mei încerc un sentiment de descurajare, pe care-l maschez instinctiv legănându-mă pe picioarele de dinapoi ale scaunului. Împing cu picioarele în rădăcina catedrei. De fapt nu e vorba de ostentație la ei, ci de indiferență amorfă. Descurajarea mea se convertește pe nepregătite într-un puseu de revoltă. Fără să-mi dau seama, revolta se materializează în mușchii superbelor mele gambe, disimulate în black jeans de catifea reiată, și mă pomenesc răsturnată pe spate, evitând, la mustață, contactul între occiputul meu și policioara tablei. Poziția mea trebuie să le pară tare caraghioasă studenților, de multe ori i-am văzut, prin campus, râzând, natural și sănătos, de motive mult mai banale. Ridicolul în care am plonjat, fără voie, m-ar putea ajuta să salvez lecția despre humor. Rămân o clipă în poziția

caraghioasă și întreb, cu falsă voioșie, încă înainte să mă ridic, demnă:

- Well, what do you think, it was a joke, wasn't it? (Dacă nici acum...)

Ei, bine, n-o să mă credeți, dar în afară de o palidă rumoare, de altfel deja stinsă, grupa 314 rămâne mută. „Clopotelul” ne salvează de penibilul instalat, dar mă împiedică să aflu opinia componentilor ei despre mecanismul humorului, nu neapărat doar britanic. Îmi adun, cu eleganță, ultimele puteri, într-o încercare de a slava aparențele și îi concediez cu voce sigură: „For the next lesson, you must try to define, even by literary examples, what a fuckin' joke is, OK? So long, folks”.

Mai am o jumătate de oră până la întâlnire. Ce tâmpită am putut fi să accept, sub pretextul ospitalității tradiționale și al convenționalului orei rotunde, o întâlnire la doar jumătate de oră de la terminarea programului de tortură. Anyway, o să mă odihnesc în mașină, n-am de traversat decât jumătate de oraș. O jumătate de oraș, în jumătate de oră. Pe limba studenților mei, asta înseamnă o viteză de un oraș pe oră? Bullshit! Mai bine mă odihnesc întrebându-mă ce caut la întâlnire. În lumina panoului de reclamă de la colțul drumului, ce urcă spre cea mai renumită dintre cele șapte coline pe care e așezat orașul, ca Roma, ca Istanbulul, verigheta mea lucește fugar, pe volan. Îmi amintesc că purtătorul perechii ei m-a întrebat, ironic, dacă nu cumva eu vând, de fapt, cărți, într-o librărie veche, de cartier. E drăguț el cum simulează un strop de îngrijorare, să-mi dea doza cotidiană de confort. Aș vrea eu ca studenții mei să semene cu clienții unei librării de cartier. Cât despre Meg Ryan, ar vrea ea să aibă ochii mei catifelăți. Ochy chornyia. Dar nu cântați cu vocea lui Armstrong, ci cu trompeta lui Charlie Parker.

Parchez mașina pe o străduță discretă, în spatele hotelului. Cine m-o fi pus să-i scriu arogantului necunoscut că aștept sfârșitul jocului din seara asta? Ce-o crede el, că o să-mi împodobesc părul de culoarea ochilor cu pene de păun și o să încremenesc în postura statuii dorului pastoral pentru trecătorul grăbit prin orașul celor șapte coline? Frunzele castanilor roșii, parfumați și naivi îl vor face să cadă pe spate de la primul pas insolent pe panta colinei Ogarului.

Intru, dezinvolt, în hol, privind către recepție. Din lateral lunecă, prelins pe treptele curbate, un individ rotofei, genul bunic. Mă străduiesc să fac față și găsesc stropul necesar de entuziasm: „Lis?” „Dorina.” Nici urmă de ton interogativ. Enunță o constatare. „Și acum?” Deschide brațele, larg. Încaltea nu fără o grație greoaie. „Ești la tine acasă.” „Atunci, mergem la terasa Memorandului?” „Ce poate fi mai potrivit, decât să-i oferi oaspetelui să respire aerul acelor vremuri?” Bullshit, vorbește ca din carte. Pe email avea mai mult haz. *Lis6@fx.ro*. *Lis_șase_at_efiks_ro*. Liciniu Sigheartău, scrie în dreptul expeditorului mesajelor de pe această adresă. Drakku m-a pus să-i spun, de la prima apariție, în e-grup, că bate câmpii? „Bine-bine, da' cu grație?” „Nu, cu duioșie”, am încercat eu să-mi impun personalitatea. Măcar nu e așa de prost să nu fi înțeles că mă refeream la tonul cu care-i spusese că bate câmpii. Încerc să-i sugerez că sunt obosită, că mi-e frig, dar aleg o formă neinspirată, de politețe prost înțeleasă, întrebându-l dacă preferă să ajungem la terasa cu mașina sau pe jos. „Dacă e loc de mofturi, prefer pe jos” (aș merge, cu tine, Dorina, până la capătul lumii și retur). Schimbăm politețuri, apoi, la terasă, mici cadouri, conserve. Conserve de informație. Sunete și imagini. Nici măcar nu-i trece prin capul ăla cam pătrat să întrebe dacă

n-au ceai fierbinte, măcar de formă. Dialogul se leagă chinuit. Bate capul, bate câmpii, se laudă în fel și chip, precum cocoșul de munte, care nu se aude decât pe el. Mai prind câte o pauză de respirație și spun că-mi place să ascult, apoi, peste jumătate de oră (în decursul căreia ai putea traversa jumătate de oraș, iar el a rămas tot la '48), plusez, zic că pariez că-i geamăn și că prefer conversația gemenilor, care-mi lasă loc de ascultat în liniște (*și fără panică*). Murmurul vocii mă adoarme. Tresar, e tot aici, în fața mea. Acuma-mi povestește un film. Nu pot ține șirul, n-are nici un sens, tot ies unii dintr-un lan de porumb și intră la loc. Iarăși ațipesc. E așa de întuneric, că nici nu se vede dacă ochii mei noptateci sunt închiși sau deschiși. Acum îl citează, zice, pe Călinescu. Îți dau trei cuvinte, diamantul, catifeaua, puroiul, care sunt poetice și care nu? Și telefonul care întârzie să sune. Posesorul perechii verighetelor mele se amuză, asta dacă nu cumva se uită la meci. Bunicul din fața mea, imperturbabil, nici nu-i pasă că n-am marșat la ghicitoarea galileean-călinesciană, vinde mereu castraveți la grădinar. „Diamantul e un succedaneu al soarelui, sigur că e poetic, puroiul e complementul, pe când catifeaua, asta e plată, burgheză, e locul unde nu se întâmplă nimic, catifeaua nu e poetică”. La ce drakku mai poartă o dublură de argint, lângă verigheta mai discretă decât a mea, dacă nu e în stare să vadă poezia unei perechi de ochi de catifea neagră? *Black velvet*. Încerc să-mi imaginez cum vede el ochii mei. Îl privesc direct, în sifoanele de tip „task force”. Îmi apar proprii mei ochi, două hăuri, două tăuri fără fund. Ia te uită! Trebuie să fiu așa de obosită, plictisită și infrigurată, că să-mi funcționeze așa de bine imaginația? Sau „bicicletele” oaspetelui funcționează ca oglindă? Doamne, dar ce poate fi asta? N-am băut decât apă minerală, sunt cu mașina, n-am

cum să mă fi îmbătat, de ce-mi văd fața toată, cu tenul măsliniu, cu orbitele întunecate (și de unde gândul, ca o deducție *de din afară*, că asta semnifică afecțiuni hepatice?), cu părul tuns băiețește, lipit de frunte, cu pulloverul negru, de angora, sub bluza de piele, totul în nuanțe de negru, oare negrul are nuanțe? Dar eu știu bine că obișnuiesc să port negru, sunt în relații familiare cu negrul, de unde gândul ca o descoperire? Privirea mea pătrunde *de din afară*, prin platoșa bluzonului de piele neagră, prin zalele negre de angora (*și nu simt penetrarea acestei priviri, de parcă trupul ascuns sub straturile negre n-ar fi al meu*), până simte pulsul carotidei, frisonul sânelui, mă trezesc întrebându-mă dacă sânul e la fel de oacheș, dacă aureolele nu rimează cromatic cu orbitele, cu pleoapele. Dar asta nu poate fi decât privire de bărbat! Ce se întâmplă? Abia după ce am pronunțat, în minte, întrebarea/ipoteza șocantă, pe ton de sentință constatativă, încep să devin conștientă de un inedit spectru de percepții interne și, înainte de a apuca să mă îngrozesc, în fața ipotezei, curiozitatea biruie (*și sunt la fel de conștientă că nu e nici curiozitatea mea, nici a ființei umane în care m-am trezit prizonieră, ci o curiozitate nouă, solară, biruitoare, curiozitățile noastre au fuzionat, am stabilit o comunicare pe canalul curiozității*) și mă aud, cu urechile minții, exclamând interior, cu neașteptată voluptate: „Deci așa vede un bărbat”. Abia dacă mai știu care-s remarcile *mele* și care urmarea utilizării elementelor de hardware ale gazdei. Chiar acest mod de formulare nu e a unui umanist, ci al unuia familiarizat cu tehnica. Pe de altă parte, la vârsta mea m-am oglindit în privirea unui număr rezonabil de bărbați și, nu-mi e jenă de banalitatea că prefer s-o fac în cea a purtătorului perechii verighetelor mele strălucitoare (*și aici simt o intensă empatie cu simțirea*

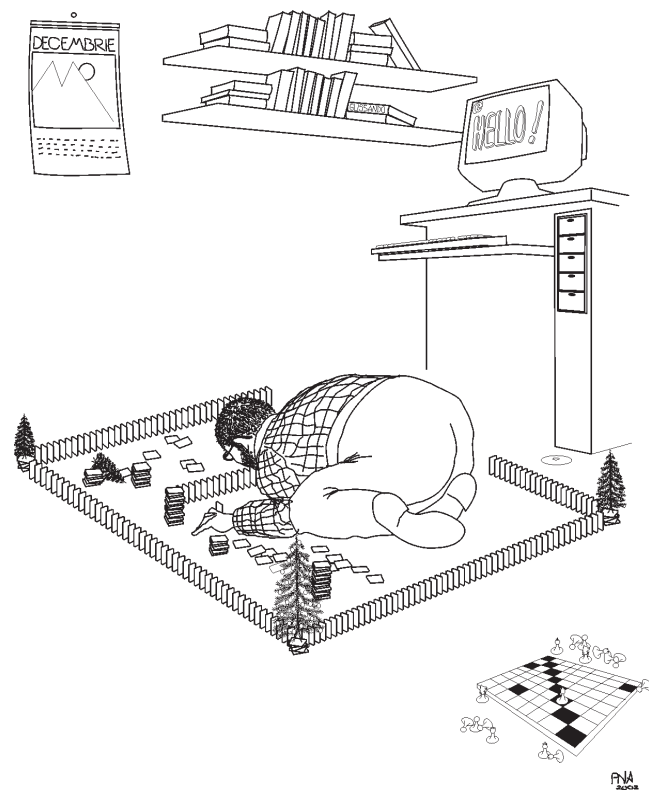
bărbatului al cărui interior l-am invadat pe nepusă masă, e limpede că, fie că e conștient de ce se întâmplă, fie că nu, și pariez pe bătaia cozii unui câine că nu e, preferințele lui seamănă cu ale mele). Dar asta întotdeauna de din afară. N-am fost niciodată John Malkovich. Și nu m-am privit niciodată cu ochii și simțirea lui John Malkovich, dar rămânând eu. Iar panarama asta de bunic plicticos și egolatra (și iarăși șocul descoperirii că, pe dinăuntru, nu e deloc așa...) e tot ce poate fi mai puțin John Malkovich, iar el nu poate să nu știe asta. John Malkovich e fastuos și fascinant, seducător și misterios, gazda mea, ce ironie..., dar cum aș putea să fac public ce descopăr în interiorul unui oaspete? Un paradoxal oaspete-gază. Dar, oare, penetrarea e reciprocă, sau unilaterală? Cum aș putea să-mi apăr cotloanele pe care le țin doar pentru... mă rog, de reflexul curiozității al cărei fulger l-am simțit cu voluptate?

Fata în negru din fața mea ridică ochii de catifea adâncă, întrebători. Percep aprobarea gazdei mele. Înseamnă că am lăsat tot frigul în trupul acela elastic și măsliniu. Conversația către locul unde mi-am lăsat mașina redevine banală. De fapt, nu, conversația *exterioră* nici n-a ieșit vreun moment din limita convențională a banalității. Mă simt destul de liberă ca să mă gândesc la viitor. Căci nu puteam ignora un fapt elementar. Dacă am ajuns să conced la o întâlnire cu bărbatul care călătorea în orașul celor șapte coline (*ca Roma, ca Istambulul*), nu e decât pentru că l-am invidiat că avea singurul volum al lui Cortázar pe care nu-l întâlnisem: Sfârșitul Jocului. Și, cum am venit la întâlnire cu temele făcute, și cu volumul – găsit între timp – în poșetă, găsesc destulă liniște ca să cotrobăi un pic prin mîntea în care nu-mi mai e frig: „E improbabil ca între discuția despre Cortázar și experiența asta insolită (*decî,*

totuși, e conștient de prezența mea înăuntru) să nu fie o legătură, nu cred în coincidențe”, iată ce găsesc. Liniștea de bunic mi se transmite, suficient ca să nu țip, să iau totul ca pe ceva ce ți s-ar putea întâmpla în fiecare lună (*prin câte orașe ai peregrinat în ultimii cinci ani, călătorule?*). Abia apuc să mă întreb, pe limba de comunicare cu dragii mei de studenți, now what, că încerc o percepție nouă, și mă surprinde un pic că nu mă miră. Mi se clarifică în minte ca o imagine ce-și regăsește șarful, ideea că e de ajuns să comit un act de voință și pot pleca liber din această lume de percepții, simțire și raționament și mă pot duce unde vreau. Brusc, mă lovește frigul și somnul. Înseamnă că sunt iarăși în elasticul și rafinatul meu trup. De care devin conștientă cu o boare de percepție nouă. Pe semne am adus în el o urmă din experiența călătoriei nedorite în celălalt. Unul din frisoanele de frig devine frison de pudoare. Dar abia asta îmi amintește că străinul nici nu s-a opus invaziei, nici nu mi-a deschis ușile. S-a complăcut doar să participe. Cu calm, cu empatie, chiar cu un soi de detașare. În sfârșit, așteptatul telefon sună. Bărbatul cu alura de bunic rubicond schițează un pas lateral, devenind reflex absent, ca și cum ar fi trecut, cu discreție, în altă încăpere. Pentru ca abia ce închid telefonul să izbucnească: „Cum e omul care a putut avea atâta răbdare, până la ora asta?”. Îl privesc pieziș, scurt, feminin, dar și cu ceva din ceea ce e clar că e chiar propriul său spirit de observație. Realizez că habar n-are că meciul tocmai s-a sfârșit și răspund aparent aiurea că mi-e frig. Și atunci se întâmplă minunea. În timp ce-i povestesc, ca o bună gazdă, că peste drum e clubul unde vedeam, în studenție, filme rusești, mă întreabă senin, dacă există așa ceva. Sigur, Gară pentru doi, Moscova nu crede în lacrimi... și mă simt în off-side. Enunță, rece, că astea nu sunt genul

lui și că, afară de Tarkovski, care e rus prin credință, singurul film rusec, pentru el, rămâne „Călina roșie”. Frigul se joacă, cu mine, proustian. În sala cinematecii din capitală, unde văzusem filmul lui Șukșin, dărdăisem două ore, alături de un fost mare amor de adolescență, întâlnit din întâmplare prin pustiul străzilor și tras cu forța în cinematecă. Șukșin, ca actor, aduce cu Dinică. Personajul lui se îndrăgostește, prin corespondență, din închisoare, de o marusie de țară, bună ca pâinea caldă a eternului suflet rus, ceea ce nu-l împiedică s-o mintă că ar fi „buhaltâr”, contabil. Străinul e deja cu două-trei trepte, ale scării hotelului, mai sus decât roțile mașinii mele. Deschide brațele, flutură mâinile, apoi întoarce degetele mari în sus. „Auguri, dor negru. Fie ca să ajungi cu bine la capătul lumii”. Nu mă mai mir că-i aud gândurile, căci în mintea sufletului meu, deja imună la frig, șarful altui gând îmi dă aripi. Acum știu că mă pot divide, după voie, și pot trăi, simultan și paralel, în sufletul minții oricui vreau, cu condiția să fie preimprimată o cale pe care numai jazz-ul o poate sensibiliza. Alerg deja, înaintea mașinii care-mi poartă trupul obosit și înfrigurat, să lustruiesc cu răsuflarea noului meu suflet perechea verighetelor mele. Peste nu multă vreme, când voi fi mai sigură pe mine, mai antrenată, îmi voi stabili statul major al plutonului de fete negre care sunt versiuni ale mele în trunchiul unui arțar îndepărtat. Iar dacă studenții mei de până în seara asta nu vor descoperi singuri definiția humorului, îmi voi aminti citatul din André Gide, pe care l-am luat cu mine, l-am furat din interiorul mobilat al călătorului prin orașul celor șapte coline: „*Atunci când nu poți spune «cu atât mai bine», spune «cu atât mai rău», Nathanael. Sunt aici mari făgăduințe de fericire*”.

26 octombrie 2002



O SINGURĂ ABSENȚĂ?

Avertisment: personajele pe care le veți întâlni mai jos sunt în întregime fictive, cu toate datele lor, adresele email y compris. Orice asemănare, oricât de vagă, cu persoane aparținătoare unor e-grupuri, este produsul integral al fanteziei autorului

From: Medb of Connaught moco@yahoo.co.uk
To: Victor Alexandru Lăpușan val@hotmail.com
Sent: Wednesday, November 13 20.., 23:57 PM
Subject: limpezire, tulburare
Bună Victor,

Dă-mi voie sa vorbesc deschis, eu așa sunt. Ne știm de ceva vreme pe listă, ne-am mai întâlnit uneori și pe altele. Niciodată nu ne-am prea înțeles, sunt destul de surprinsă de mesajul tău pe personală, dar mai ales de tonul și conținutul lui. O spui cu seninătate, ca și cum ar fi lucrul cel mai obișnuit din lume, că te-ai îndrăgostit de mine. Ți-ai dat seama că nu te pot lua în serios? Dacă e o glumă, e una proastă. Îți mai permit un singur mesaj personal, în care să-ți ceri scuze, sau să te explici, altfel îl voi șterge necitit și la fel voi proceda cu alte mesaje care mi-ar sosi direct de la tine fără să tracă prin listă.

Numai bine, Maeve_de_Connaught

From: Victor Alexandru Lăpușan val@hotmail.com
To: Medb of Connaught moco@yahoo.co.uk

Sent: Thursday, November 14 20.., 00:07 AM

Subject: ce-ar mai fi de spus

Dragă Maeve (sau Mairead, sau Medb, sau, de ce nu, Vivianne),

Sentimentul care m-a cuprins, cu totul pe nepregătite, ca un tsunami ce înghite un simplu val, e, în primul rând pentru mine, o surpriză. Ce pretenții am putea avea amândoi să mă explic, eu nu sunt Liciniu, să tot analizez și să mă analizez. Eu trăiesc. Trăiesc cu aceeași intensitate bucuria de a vă împărtăși psalmii, bucuria de a-mi încleșta gândirea într-o partidă de șah, fie că-l văd pe adversar în față, fie că ne transmitem mutările prin e-mail, bucuria oricărei bucurii sau a oricărei dureri. De unde să știu de ce te-ai instalat, de-odată, în centrul universului meu? Și cui îi pasă? Știu doar că e cinstit să nu-ți ascund ce simt. Iar dacă-mi vei arunca mesajele la gunoi, internetul va ști să-ți deseneze câte un trandafir purpuriu în fiecare dimineață și credința mea, împreună cu elfii tăi, te vor face să le simți și parfumul.

Val, ca sir Lancelot întors din cruciadă.

From: Medb of Connaught moco@yahoo.co.uk

To: Victor Alexandru Lăpușan, val@hotmail.com

Sent: Thursday, November 14, 20.., 01:43 AM

Subject: sir Lancelot n-a fost în cruciade

Bună Victor,

Ce fel de îndrăgostit oi fi tu, dacă nici nu știi că nici un cavaler al mesei rotunde n-a fost în cruciade? Nici n-a inventat inchiziția, nici n-a vândut indulgențe pentru așa zisa iertare a unor păcate inexistente. Ei erau fiii naturii, îi celebrau misterele și ritmurile, prin ritualuri sacre, dar ce-ți explic eu ție? Victor, trebuie să știi că eu am viața mea. Și chiar dacă n-aș avea-o, sau, mă rog, ar fi loc în ea pentru

cineva, nu văd nici un motiv să fii tu acela. Nu vreau să te rănesc, dar nu avem nimic în comun. Și te rog, prietenește, să renunți la mesajele personale. Nu vreau să-mi schimb adresa din cauza ta. Numai bine, Maeve. Și nu mă mai confunda cu Vivianne.

From: Victor Alexandru Lăpușan val@hotmail.com

To: Medb of Connaught moco@yahoo.co.uk

Sent: Thursday, November 14, 20.., 01:57

Subject: thor=jupiter tonans=

Maeve-Medb, m-ai făcut să caut pe internet, scrie acolo că modelul tău purta sabie, legenda zice că era un soi de amazoaică. Nu seamănă cu ce susții tu pe listă, armonia naturii cu fauna de spiriduși inclusă. Seamănă, însă, cu tine, iar eu tocmai de luptătoarea asta m-am îndrăgostit. Îți place sau nu, ești strănepoata Ligiei. Știam bine și ce gândești și ce simți în legătură cu ce numiți voi spiritualitate, dar a fost peste mine să mă-mpotrivesc sentimentului care m-a invadat. Poate că Dumnezeu vrea să-mi încerce credința. Sigur vrea să încerce și ce numești tu credința ta. Vino, nimfă a pădurii, să ne unim credințele, natura și Dumnezeu tot una sunt (*Iartă-mă, Doamne*). Val, ca valul după val.

From: Liciniu Sigheartău lis6@fx.ro

To: armonie@yahoogroups.com

Sent: Monday, November 18, 20.., 09:14 AM

Subject: armonia contrariilor

Vreau să apreciez, mai ales ca liber credincios, remarcabila armonie între portretul neopăgânismului, datorat prietenei noastre cu pseudonim celtic și surprinzătoarea ieșire din rutina citatelor necritice a lui val, ale cărui comentarii la psalmii lui David, deși discutabile pe alocuri, reprezintă o salutară premieră în asumarea răspunderii morale. Mă întreb în ce măsură coincidența

„saltului calitativ” al pledoariilor fiecăruia are o determinare obiectivă. li.s.

From: Medb of Connaught moco@yahoo.uk

To: Laura Perju njum_njum@yahoo.com

Sent: Friday, November 29, 20., 23:48 PM

Subject: vârtej

Bună Laura,

Maimuță poznașă, nu știu ce să mă fac cu Victor, e din ce în ce mai insistent, insistă să petrecem sărbătorile solstițiului împreună, ca să nu mai spun că el se încapătânează să le considere legate de nașterea lui Iisus. Degeaba i-am amintit că la români Crăciun e o divinitate precreștină, că Pcre Noël e o ipostază a divinității paterne a naturii universale, scuză-mă că încep să predic față de tine, care ai adoptat animismul renăscut, mă exasperează și știi tu ce-i mai grav? Că nici nu-mi displace că mă exasperează, aștept toată ziua să mă instalez în fața monitorului, să vină ca un cavalier. El s-o crede Galahad botezat, păcătuind prin dragostea pentru oaia pierdută, dar eu deja încep să-l văd ca pe un viking ce asaltează o cetate. Tu ce părere ai?

From: Victor Alexandru Lăpușan val@hotmail.com

To: Medb of Connaught moco@yahoo.uk

Sent: Friday, December 13, 20., 23:51

Subject: ce avea sir Lancelot si eu n-am?

Eu nu sunt nici literat, să povestesc frumos de cum se știu oamenii descoperi și apropia treptat, pe internet, nici reporter teve, făcând un interviu cu Vali din Pitești, care s-a găsit cu Abdul din Annaba tot așa, de trăiesc acuma fericiți. Eu am nevoie de tine pe măsură ce mă respingi, nu cred nici în ruptul capului că mă respingi și în sine ta, iar viața ta, care zici că o ai, se poate schimba, atâta timp cât nici nu ești tributară mentalității mele despre a nu despărți

ce-a unit, în sfânta taină, funcționarul ecleziastic (*iartă-mă, Doamne!*), în numele lui Dumnezeu. Nu știu dacă orașul tău are coline sau nu, dar știu când sosește ultimul tren de acolo, în seara de ajun. Te voi aștepta până la momentul când voi aprinde lumânările pe crengile bradului. Vezi tu, zeiță roșcată (așa trebuie să fii, blondă era Boudica, nu?), la noi se aprind lumânări la slujbele de botez, de nuntă și de înmormântare. Nu te speria, n-am ștofă de Werther, voi continua să încerc să vă fac să înțelegeți că diferențele între meditația creștină și altele foarte la modă țin și de formă și de riscul adresantului, voi continua să joc șah în amintirea misionarului din „Crucea de gheață”, dar o lumânare din sufletul meu, una singură, se va stinge în noaptea nașterii lui Iisus, dacă n-o să vii. Pentru totdeauna. Iar numele mele de învingător victorios își vor pierde semnificația. Firește, nimeni n-o să se aștepte să le reneg. Pe cavalerul contemporan al tristei figuri n-are de ce să nu-l cheme cu nume de învingător. Nu numele trebuie să ni-l schimbăm, iubito, trebuie doar să-l înțelegem. Aștept și nădăjduiesc. Victor Alexandru.

From: Adnan Seroussi salam_alekum_20..@yahoo.fr

To: Victor Alexandru Lăpușan val@hotmail.com

Sent: Tuesday December 24 20., 17: 48

Subject: Xmas candle from a muslim soul to my friend val

Dragă val, după cum știi, seara asta n-are, pentru noi, nici o semnificație. Sper că Allah, în nemărginita lui înțelepciune, nu-mi va lua în nume de rău faptul de a utiliza, pentru tine, noul serviciu internet care-ți va trimite, peste un sfert de oră, exact când știu că tu obișnuiești să aprinzi, în sunetul clopotelor catedralei din Trèves, ascultat pe CD, primele lumânări în bradul tradiției tale, holograma 3D a

unei crengi purtând lumina aurie aprinsă întru puțină dragoste și înțelegere. Iar când strigarea muezzinului mă va chema la rugăciunea mea de seară, voi adăuga, știind că Allah nu se va supăra, o rugă și pentru liniștea ta sufletească. Prin mine, prietenul tău, toată Casablanca sărbătorește (*Allah mă va ierta*), Nașterea celui care, pentru noi, e doar profetul Issa ben Mariam. Al tău Adnan.

From: Larissa Andrejevna Raskolnikova
lara_XXI@ekat.univ.ru

To: Victor Alexandru Lăpușan val@hotmail.com

Sent: Tuesday December 24 20., 23:53

Subject: lumină din lumină aurie

Dragul meu băiat, m-ai speriat în ultimele săptămâni. Nu spui nimic, răspunzi rar și monosilabic, ba nici nu mă mai plictisești cu papa ăla al vostru. Dar eu simt, tu nu uita că sunt rusoaică, eu simt, moy dorogoy, simt în tine o disperare de sfârșit de lume. Ce-i cu tine, băiatule? Dacă vre-o prăpădită din apusul ăla palid și debil e cauza, de ce nu-mi spui mie, că zbor până-n Carpații ăia ai tăi să te alin, nu-mi pasă nici de Sașa, că-i murat în votcă, iar copiii o să mă aștepte oricum. Acuma serios, la mine e aproape de miezul nopții, tu pe semne tocmai te apuci să-ți împodobești bradul, îți trimit o poză cu camera, chiar așa, în clar-obscur. Și, dorogoy Vytea, o să mă folosesc și de serviciul ăsta nou, măcar că mă omoară Sașa, costă cât rația lui de votcă pe cele trei zile de Crăciun, îți trimit și o hologramă 3D cu o creangă de brad, ca pe la noi, cu o lumânare albă, ce se va aprinde cu lumină aurie când vei binevoi să dorești. Cred c-o so chem pe Tania, de la etajul de dedesupt, tot e ea singură, poate așa-l trezim pe Sașa. Copiilor le-am luat patine noi și câte un pachet de-i zice santa claus. Mai către dimineață, vorba vine, pe la 4, o să

mă rog pentru tine, dracu să te ia cu filioque al tău, atuncea vei aprinde încă odată luminile în bradul tău, abia atunci te va ajunge miezul nopții tale de papistaș păcătos, te sărut. Te-ar săruta și Sașa, da-i încă beat. Lara.

From: Noburu Hasegawa sunrise_light@sakura.ne.jp

To: Victor Alexandru Lăpușan val@hotmail.com

Sent: Wednesday December 25 20., 14:11

Subject: a golden-white candle for a friend

Nimic nu ne împiedică, dragă prietene, să aprindem pentru tine o lumânare alb-aurie, pe o creangă de brad, pe care noul serviciu internet ți-o va proiecta, ca hologramă 3D (softul e japonez, dar păstrează secretul), la ora când, la capătul unei nopți speciale pentru tine, vei fi primit zeci de asemenea pachete de informații, de pe toate meridianele, de la prieteni de toate confesiunile. Știi, fără îndoială, că noi, ca budiști zen, avem tradiții în același timp mai sobre și mai pline de flori, în jurul solstițiului, care e universal. Am ales o versiune mai strălucitoare a culorilor Vaticanului, care conțin și lumina aurie în a cărei forță miraculoasă cred o parte dintre noi și îți dorim să fii la fel de fericit pe cât suntem noi. Fie ca lumina aurie, chiar alături de cea albă, să te înconjoare cu armonia ei. În numele familiei mele (la noi urările tradiționale se fac de la familie la familie, chiar dacă ziua asta a ta nu e tradiția noastră), Nobu

Alte și alte holograme aurii, până când cenușiu timid al ferestrei din spatele monitorului la care val surâdea impietrit se deschise spre argint auriu, în razele unei dimineți de iarnă rece precum cristalul. După o noapte de așteptare, vinețiu vag translucid al unui obraz neras se reflecta, înconjurat de hologramele pâlpâietoare, în ecranul amuțit. Și cum local e dimineața de Crăciun, îl voi părăsi pe eroul

meu imaginar, în voia soartei sale, nu înainte de a face câteva minime precizări:

Prezența mea ați început deja s-o intuiți de îndată ce mesajele purtătoare de holograme alb-aurii pe verde brad, din care am selectat cel mult 17%, le-ați putut citi în limba acestor ultime rânduri. Prietenii ecumenici ai lui val le vor fi scris în engleza deja universală (mă rog, versiunea fiecăruia de engleză), dar, traducându-le, am intenționat să vă las în ambiguitate. N-ar trebui să fiți siguri nici că am relatat fapte petrecute, nici că am inventat totul. Exact cum nu trebuie să fiți siguri dacă subiectul uman al neașteptatului val de dragoste ce-l izbise pe erou îi va suna sau nu la ușă. Căci morala fabulei, dincolo de cea subsidiară, dar simetrică, a finalului oarecum fowlesian al poveștii de dragoste aferente, trebuia, IMO, să fie independentă de raportul realitate/ficțiune. Dacă faptul esențial că mai toate fusele orare și-au trimis prietenia sub forma luminii aurii, dar respectând convenția condiționării confesionale a lui val, nu vă e de ajuns, n-aveți decât să trimiteți soluțiile voastre de final pe adresa povestitorului, pe care deja o cunoașteți: lis6@fx.ro. Nu e exclus ca unii din voi să aducă la ușa lui val persoana așteptată. Sau măcar un mesaj de la aceasta. Oricum, toate soluțiile voastre vă aparțin. Poate așa vom avea o șansă să aflăm, împreună, de ce în jurul bradului tradițional s-a înregistrat o singură absență.

Poate că cea mai semnificativă legătură a poveștii de mai sus cu Crăciunul e bazată pe amintirea unei nuvele a lui Radu Cosașu, în care una din nenumăratele sale mătuși inventa, în beneficiul personajului narator, o tradiție ad hoc: orice scriitor evreu ce se pretinde, trebuie să aleagă cea mai bună pagină scrisă peste an, ca s-o ardă de Crăciunul creștin. Sigur că autorul nu are privilegiul de a fi nici evreu

și nici dovada că ar fi scriitor, dar... nu putea risca. Așa se face că stângăciile pe care cititorii le vor fi decelat au fost lăsate să zburde în voie, în cinstea Crăciunului.

24.11., 12:32 - 25.11., 15:49, 2002



APROAPE O SUTĂ DE ORE DE FALSĂ SINGURĂTATE

Doctorului Dănuț Isacoff

d-nei asistente Sarmiza Cazacu

Joi 12.12. Ora 12 și ceva. N-o să spun chiar 12:12, oricum, la acel moment eram undeva, pe filiera internării, executând vre-o așteptare punctuală. Acum m-am mutat cu capul către mijlocul salonului, cu o broșură de evanghelizare, găsită sub pernă, iar așteptarea ce-o execut are ca țintă captarea, discretă, neapărat discretă, a atenției acelor din personajele locale care-or fi investite cu oarece putere de decizie.

Faaals, țipă Marele Regizor ascuns între piticii de pe creierul meu, cum o să faci pe cineva să creadă că suferi, când bagi în seamă simetria cifrelor? Și ce-are suferința, piticule, eu acuma scriu (*eu, acuma, execut, domnilor președinți, raportul de campanie, pardon, de misiune*), iar despre suferința scrisului, potențată vag de rezidiile durerii, e nu numai indecent să vorbești, e contraproductiv.

Regia mea subtilă e dată, prompt și ironic, peste cap, de fantezia realității. Pacientul din primul pat pe dreapta, care seamănă cu Ugo Tognazzi, e subiectul unei crize de angină. Își smulge textilele de pe gât, cu gestică unui urs

ce-ar încerca să-și smulgă ștanga din piept. Sonorul y compris. Mă întâlnesc, în spatele lui lat, cu alt pacient, scundac, vânjos, asta aduce cu Sacco (sau Vanzetti, niciodată nu țin minte care-i cel scund). Mă întreabă ceva de nitroglicerină. Bombăn că aia-i pentru crize cardiace, iar amicul nostru are probleme cu plămâni. Sesizasem sursa de oxigen, deasupra capului. Încă n-o vedeam pe cea de la patul lui Sacco (sau Vanzetti...). În sfârșit, se formează meleul medical, forfotind în jurul lui nea Ugo. Mă retrag la fotoliul meu de orchestră. Patul 11. Era virgin, la sosirea mea. Făcusem o ușoară tentativă de a mă așeza pe cel de alături, cu numărul 12, Felicia m-a deturnat sec, nu vezi că-i folosit? Renunțasem la simetria totală, nu fără gândul suav că o să-mi poarte noroc. Alături, pe patul 13, o momâie cu ochi vii, inteligenți, ce pare a vorbi cu dificultate, mai mult cu degetele de pianist, ușor spatulate. Seamănă cu Adrian Vasilescu, un Adrian Vasilecu decrepit fizic, dar parcă la fel de capabil să-ți explice de ce investiția în leu va continua să renteze și anul viitor, față de cea în euro.

Haz de spital. N-au nitroglicerină, dar aprobă inițiativa lui S (sau V...), care pare a se bucura de prestigiu. Ar însemna că-i groasă și cu el. Din grupul statuar din jurul patului tăietorului de lemne se detașează, prin liniște, o siluetă pârguită, femeia în toată splendoarea maturității (*termină, piticule, cu clișeele interbelice, te sinucizi literar*). Nu apuc s-o admir prea mult, omul se liniștise și, de sub tuburile ce-i aduceau oxigenul în nări, precizează, cu humor, că pe azi au scăpat de crize, nu-l apucă decât pe la ora unu. Meleul se împrăștie. Silueta cea mai vivace lunecă spre mine, mă identifică, cu voce decisă, de asistentă șefă, parcă nu-mi vine să-i spun Hotlips, bunăvoința ei e repezită, mă convoacă la altarul ei, sub geamul ce dă spre Piața Universității, la

recoltat, înmânându-mi recipientul etanș pentru proba fiziologică. Zâmbesc tâmp (metodă verificată, irezistibilă), precizând că fiind abia parașutat, n-am apucat să întreb colegii de topografia locală. Zâmbetul de răspuns e mai degrabă deschis decât superior-persiflant, nu-i lipsește nici ei humorul când îmi explică cele două posibilități, la dreapta sau la stânga ușii salonului patru. O aleg pe a doua, bănuind că duce la o toaletă a personalului. Bănuiala se va confirma peste 48 de ore. Revin, nu fără dificultate, din excursia ce presupunea o relativ complicată succesiune de urcat și coborât scări, pentru a-mi lua răsplata. Pe lângă altarul stăpânei salonului flutură un șoricel cu coadă de cal și smile de desen animat, genul de asistentă ideală pe care-l visezi venind să te trezească pentru medicația de la miezul nopții, să-i mângâi lăbuța de gazelă, de la glezna nervoasă la șoldulețul mătăsos, aneantizând textila jăgerului purtat pe sub halatul cenușiu, cu mâna liberă de perfuzie. Oriunde te-ai afla. Cine drakku n-a gustat fantasma asta standard să dea primul cu piatra. O să aveți de căutat, zic. Venele mele sunt ascunse oricum, panica internării nu s-a estompat, știți și dumneavoastră, nu putem controla sfera vegetativă. Stăpâna altarului se amuză copios, moșmondește intenționat ceva în stiva de fișe, lasă șoricelul să se ocupe de venele mele. Întimidată, fătuca se hotărăște pentru o venă de pe dosul palmei drepte. Umblă delicat, o întreb ce-i cu plasurele de pe antebraț, iubitul e mai violent? Roșește, pisica m-a zgâriat, pisica. Ce marcă? Maidaneză impurificată cu siameză. Dacă vă gândiți să leșinați, nu e nici o problemă, avem resurse, ricanează vocea din spatele meu. O asistentă șefă cu humor, fără pic de acreală? Prejudicata mea despre spitale capătă prima lovitură. Am înțeles de la dl doctor Horhotă că e vorba și de o ecografie.

Face cineva ecografie la ora asta? Eu abia m-am parașutat, cum vă spusei, cum vreți să nu cred un doctor, o ști el mai bine. Mai târziu voi începe să înțeleg diferențierea precisă a prestigiului medicilor, în ochii personalului auxiliar, la ce-oi fi holbat sifoanele atâta vreme la MASH degeaba? Trece un bun sfert de oră până să admit că restul zilei voi rămâne singur cu durerea. Acasă, cel mai mult mă obosea lipsa oricărei poziții mai relaxate. Aici, o bună parte din atenție e mobilizată pe loc pentru a procesa neașteptata atmosferă de normalitate a spitalului, durerea devine brusc suportabilă.

16:23. Sună Felicia. Notez telefonul Olimpiei, montasem un întreg dispozitiv, cu ajutorul secretarei de la birou, să-i afle telefonul prin email, de acasă puteam doar primi mesaje, nu și trimite, rămăsesem blocat în proiectul de comunicare. Olimpia începuse să citească « Concertul » în timpul primelor zile de criză. Vezi că zice acolo că să-i dai neapărat telefon, are să te-ntrebe ceva. Mai am juma' de baterie și încă n-am găsit prize în salon. Olimpia? Da, sunt Liciniu, cine vrei să fie. N-aș fi cerut telefonul, dar sunt în spital. Și ce faci acolo? Execut așteptarea, ce crezi că se poate face într-un spital? De fapt voiam să te-ntreb dacă ești de acord, o să-ncerc să public tot materialul numărului de Crăciun în...și spune numele unei reviste. Deci un serviciu cultural, electronic, prețuiește, încă, bătrâna instituție a lui Gutemberg. Proza e acum a ta. Ți-am făcut-o cadou din momentul în care ai acceptat-o pentru numărul de Crăciun (și uit să precizez limitele naturale ale statutului, legate de eventualitatea integrării prozei într-un nou volum, dar n-o să fie o problemă). Uite, o să folosesc telefonul cu parcimonie, până găsesc unde să-l încarc. Nu închid bine, că asistenta șefă îmi arată cu degetul, pe peretele din fața

mea, o priză din care iese cablul unui încărcător, legat de telefonul pacientului din colțul opus, pe care-l voi boteza Vanzetti (sau Sacco), apoi degetul se rotește către peretele meu, dincolo de stafia lui Adrian Vasilescu. Întru pe alimentare, sun din nou, să știi că marxistii aveau dreptate, nevoia crează mijloacele, am găsit priza, mă laud. Asistenta nu se supără. Dispare (*a doua zi dimineața o rog să adaste, nu mă pot ține după ea pe coridor, acesta ar fi ritmul meu de pășit când nu sunt în spital. Eu am doar două viteze, se scuză femeia. Repede și foarte repede*).

17:23. Abia apuc să intru de-a binelea în cartea Soranei Gorjanu despre istoria implicării familiei ei în proiectul Coloanei lui Brâncuși, că revine, decis, către mine, figura ce-o remarcasem cu prilejul crizei lui moș Ugo. Același zâmbet, plăcut, deși profesional. Anamneză, palpate, tot tacâmul. Ceva nu-i bate și o spune tranșant. E al cincilea medic care mă ghigosește, de luni, dar e prima oară când contactul profesional are o cu totul lipsită de echivoc conotație sexuală. Nici pe departe la nivel trivial. Atent să cooperez, încerc să decodific sursa senzației. Nu termină de palpat, concentrată că nu i se leagă informațiile, că-mi pică fisa: competență și participare. Asta e. Aste e sursa senzației. Dacă ar fi fost pe bune erau șanse să nici nu observ, de sub durere. Dar competența e întotdeauna expresivă (*recul al memoriei: senzația o încercasem în premieră, cu nesfârșit de mulți ani în urmă, cu o stomatologă machidoană, babă afurisită, pe vremea când, neștiutor, nu-mi explicam mecanismul comunicării intime; iar hazul immanent e că ultima oară cu altă stomatologă, raportul de vârstă fiind inversat, dar asta-i eroina altei povești, a cu totul altei povești*). Doctorița mă antrenează într-un cabinet, îmi pisează ficatul cam juma' de oră, cu mâciulia ecografului,

accentuând comuniunea. Apare figura neglijent-rasată a colegului de gardă care mă internase. A renunțat la ipoteza lui, de pancreatită edematoasă. Duetul întrebărilor pare a nu sesiza blocajul meu intestinal, care începe să mă sperie deja mai mult decât colicile. Mă expediază în salon. Până către seară reflectez la complementaritatea celor doi medici de gardă. Primul, care mă cucerise la prima vedere, n-a părut să se consume prea mult în urmărirea diagnosticului prezumptiv. Colega lui, care nu putuse lua cunoștință de caz decât citind fișele, și-a consumat mai mult de-o oră ca să pună cap la cap ce citise.

19:30. Schimb deja bancuri cu Sacco și Vanzetti. Aflu că primul a fost 5 ani campion balcanic la lupte clasice. Povestește cum procedează el când îl surprinde o criză de apnee acasă. Are cam 90 de secunde până la autoadministrarea subcutanat sau intravenos a serului salvator. E deja bolnav profesionist. După gluma mesei de seară, servită, însă, cu o ospitalitate și bunăvoință mereu surprinzătoare, omul plonjează în rezerva de chiftele, ca orice bolnav pulmonar care se respectă. Eu refuz orice mâncare, panicat de blocaj. Abia înghit antibioticul cu o gură de sana de-odată grețoasă, cu tot cu algocalminul care suspendă febra și durerile exact până la ora stingerii. La ora ielelor, treaz, mă grăbesc să înghit ditamai biloiul, cu altă gură de sana, ca să evit contactul cu asistenta de gardă, căci nu se încadrează în clișeu fantasmei standard, nici subiectiv, dar nici...obiectiv. Insomnia nu mai e întreruptă de nici un țipăt. Nici de priveliștea celebrului loc de pelerinaj, devenită mai nou loc de deznodământ al prozei unui tânăr matematician rezident pe coasta de vest, Piața Universității, nu mă tentează. Și mâine-i o zi.

Vineri 13, 06:53. Încep să mișune în toate direcțiile. Deloc paradoxal, efectul e vitalizant. Febra s-a dus. Durerile

au revenit. Mic incident între tână rezidentă și asistenta șefă. Moșulică din colțul meu de salon, mereu asisat de o doamnă cu zâmbet încremenit, căci el nu poate sta pe picioare, era programat la endoscopie și a apucat să înghită o fărâmă de iurt. Rumoarea îl precede pe medicul de salon, care, aflăm, nu ocărăște pe nimeni, se mulțumește să replanifice, înțelepțește, investigația pe luni. Alai. Nu-mi dă nici o atenție. În schimb tinerica rezidentă mă preia în anfiladă. Iar anamneză, iar pipăială. Neutru-temătoare. Asta când vă doare? Păi, când mă enervez. Dar ailaltă? Păi, tot când mă enervez. Îi amintesc de ecografie. În sfârșit, mă bagă-n seamă și tartorul. Nu pierde vremea. Ascultă într-un peș reportajul rezistentei, în timp ce eu joc, virtual, la o ruletă ce mi-ar fi adus pe cealaltă rezidentă, irezistibilă, genul criminal-inocent. Voce delicat-dură, fata asta n-o să facă-n veci pu-ruri nevroză de compasiune. În mai puțin de un sfert din cât îmi trebuie mie să baletez cu mine însumi, huiduma, economisind gestică, îmi simte rinichiul drept, ia pune mâna domnișoară, dacă-l simt eu prin burdihanul ăsta tre' să-l simți și dumenata, pune mâna. Culmea e că, bine dirijate, degețelele capătă viață și, minune, simt și eu că simte. Fără nici o conotație, afară de grija de a nu-l contraria pe șef, fătucă pare somnambulă. Știți ce propun eu?, hotărăște medicul, antrenând mereu și mereu pe cei aflați în grija lui, la actul medical. Scoatem amoksiklavul, mie nu-mi place acesta la rinichi, lăsăm fără antibiotic, facem antispastice la nevoie, dacă face febră seara, urocultură și hemocultură, că mâine tot lucrăm. Ce ziceți? Cele două rezidente zâmbesc. Mie-mi place gagi' de mor, da' n-o să stau de mobilă. Îl las să-și facă treaba la altarul mesei, apoi îmi adun inocența în voce: Domnule doctor, pot pune o întrebare prostească? (asta sună întotdeauna ostentativ): Nu

credeți că ar fi oportun să-mi prescrieți un laxativ mau puternic? Mă aneantizează cu privirea, mecla mea rămâne inocentă. Ce laxativ? Clismă! Ce, nu știi ce-i aia? Ai habar cum acționează un laxativ? Nu te văd suportând durerile, cu organismul ăsta de sedentar, de ce dracu' nu faci măcar jogging (*mă întrebase și rezidenta, e școala lui*). Replica stârnește un hohot colectiv. Homeric. Primul râde Vanzetti (sau Sacco...), de sub perfuzia lui. Râsul contaminează întreg salonul, medic, asistentă, rezidente, pacienți, nu doar gașca mea, toți, inclusiv cei pe care nu-i auzisem glăsuind. Sunt la mijloc, n-am decât să mă alătur spectacolului. Dacă râsul meu o fi mânzesc, nimeni nu-și întrerupe veselia ca să mi-o spună. Profit de moment, mă apropiu de grupul de femei, lângă altar, șeful a dat ucazul și a plecat înveselit. Știți, eu nu-mi permit să discut dispozițiile, la spital e ca la armată (*asta o sesizasem încă de aseară, ceea ce mă liniștise instantaneu*), dar, cum să vă spun, am o pronunțată inhibiție socială (*pe fețele lor se vede că am găsit termenul potrivit*), n-am putea căuta împreună o alternativă? Asistenta (e tocmai momentul să-mi amintesc că poartă imposibilul prenume Sarmiza) mă privește drept în ochelari, surâde complice: Vă aduc niște ulei de parafină, nici mie nu-mi convine, așa că dacă putem evita...dar cu o condiție, nu-i spuneți. Bravo, mergem pe burtă, cum o să-i spun? Peste nici o oră, vine la mine spășită. Să știți că n-am rezistat să-l mint. I-am spus ce-am aranjat cu dv. A râs, a amenințat cu degetul, dar era pentru dv., n-o să uite, dacă vă rezolvați tot o să facă mișto. Nici o problemă, cine nu știe să încaseze, nu dă primul. E limpede că ne-am înțeles. Toate astea se întâmplă într-un spital din România începutului de mileniu?

10:47. Vine și gagicuța crimi să mă plimbe pe la radioscopie, ekg, iar ecografie, de data asta e chiar specialistă

pe care o rugase telefonic, din camera de gardă, medicul flegmatic, e o **ioană** autentică, tânără, dur-repezită, genul care te-ar face să explodezi fără preaviz de-ai vedea-o cu pletele șiroind sub ploaie. Ecograful e același, model Doppler, mâna e alta, totuși (ceea ce nu știrbește nici un ciob din bilele albe meritate de planturoasa doctoriță de gardă), în doi timpi și trei mișcări miaunica mea crimi umple o pagină după dictare. A doua zi, tartorul avea să smulgă ecografia cu care sosisem în spital din dosar, calificând-o drept tâmpenie. Nimic rău în asta, nimic în afara firescului, am jucat o viață de om rol de interfață între o aparatură de investigație, ce-i drept, nu a organismului uman, dat tot a unor sisteme cu complexitatea lor, așa că știu mai bine ca media populației să apreciez iterațiile succesive ale actului investigațional. Numai că, plimbându-mă pe fastuoasele galerii ale așezământului, am citit, între liste cu șefi de secții, săpate-n marmură, programul ecografiei. Un asemenea om se formează greu și se utilizează rațional. Viața-i nedreaptă, iar asta, încă odată, nu-i nimica rău.

13:07. Vine Felicia. Îmi aduce ultimul număr, tot de Crăciun, al revistei (**Sănătatea plantelor**), ziare, ceai. Azi e serbarea anuală a acționarilor gogoșeriei unde lucrăm. E a treia ediție din 5 pe care-o ratez, a doua fiind bolnav. Încerc s-o conving să se ducă, il faut faire bonne mine au mauvais jeu, chiar dacă ea habar n-are de franceză, trebuie să se reprezinte. Tocmai, îmi retează net gargara, o să mă-ntrebe unde ești și nu mă mai reprezint. De loc, înțelegi? Înțeleg. Răsfoiesc revista. Articolele la care-am lucrat, insistând să le semneze alții sunt mai bune decât cele semnate chiar de mine. Și asta-i de înțeles.

17:28. Prind, la mustață, probele condiționate de febră. Showul recoltării ne amuză doar pe noi, gașca de

miștocari. Vanzetti (sau Sacco) le sfătuieste, patern, pe fătuci, mereu altele, să renunțe la căutarea venelor bărbosului, să ia un ciocan mai mare. Fătucile nu l-au avut pe Murphy la reciclare. Reușesc să plece cu un total de 20 ml din sângele poporului. Le vâr în ceață, susurându-le la urechiușe că dacă-mi mai iau un ml fac dezlipire de retină (riscul real e aproape de cantitatea unei donații, n-am voie să donez sânge). Cu ce aveți de gând să înlocuiți sângele, domnu' Sigheartău, mă întrebă sardonice Vanzetti (sau Sacco), în vreme ce Sacco (sau Vanzetti) trage pe nas o porție bună de aerosoli, apoi alta de oxigen natur, ricanând: Nu vezi dom'ne că n-ai cu cine discuta, dumnealui e văr cu feciorul din New Orleans, nu bea, nu fumează, da-i place jazz-ul, m'deh, suma viciilor la bărbați, o să-și sugă sânge din telefonul ăla, nu vezi cum nu iese din salon fără el? Adică și eu pot să dau probe de cultură, că și eu am telefon, sare V (sau S). N-ai înțeles. Mata la telefonu' matală nu discuți decât afaceri, și cu soția parcă tot afaceri discuți, nu vezi că omu' i din alt secol? Mă mir că nu și-a bandajat telefonu' cu o eșarfă de mătase-n culori șanjante. Tac și încasez, dacă nu știi să-ncasezi, nu ieși la mijloc, la bătaie. Ies, cu ostentativă discreție, o sun pe Olimpia, schimbăm texte fără semnificație, receptăm tonul unor voci, apoi, după nu multă vreme, sună Miriam, ce faci grăsuț, cum te mai simți, mult mai bine, uite am vorbit și cu editoarea mea de la virtualit, e mișto la spital. Maică-ta s-a străduit, cu secretara, să-mi facă rost de telefonul ei, atâta că m-am grăbit, îți dai seama ce mișto era să mă internez o săptămână mai târziu? Mă întâlneam cu mulțime de umbre, oricum îi simt răsufarea lu' popa Țeavă, galeria secției acoperă spatele bisericii unde v-am dus pe voi, acum deja 273 de ani, să vedem nunta lu' Cristi Pațurcă, pe ploaie. Mai bine golan decât taxator.

21:57. Acum e rândul marilor mijloace. Respir, mă concentrez, treaba mea ce-mi imaginez, apoi înghit o lingură de ulei de parafină și încă 3 biluțe interzise de nenea doctoru'. După care dorm ceva mai aproape de adevăr, cu gândul ciudat la porția de rahat mâncată-n celebrul balcon de *fratele-nostru-mai-mare*. Până la geamul de unde se vede balconul sunt 2-3 pași, dar prefer să-l văd cu ochii minții, amestecându-i mecla răstingnită pe aripa unei mori de vânt cu a lui Robert Powell, imaginat în același rol. Doamne ferește de prea multă luciditate, să nu extrapolăm, fie păcatul numai' al lui, că-i prietenul nostru cel de toate amintirile. Efectul unui panou publicitar, plasat în fața Teatrului Național, ce transmite imaginii TV, aruncă-n balconul de vizavi umbre mișcătoare. Nu-l văd decât pe doctor Barbi, restul sunt mai cețoase. Din acest salon de oameni cumsecade, pe care nu plăcerea i-a adus aici, miros culoarea albastră a ochilor a cam un sfert. Cu unul m-am și împrietenit...

Sâmbătă 14.12, 6:38. dansul matinal are același efect tonic. Mă uit atent la toate figurile. Niciuna n-are sictirul obișnuit al unei sâmbete lucrate pentru sărbători, de la mânuitoarea de teu și mătură, la junele prim iubit și respectat de toți cei bruftuiți amical. Dar deja nu mă mai miră normalitatea asta atât de atipică. Nici n-o iau ca atare, ca un datum, rețin doar limitarea șanselor de a descifra mecanismul minunii, în zilele ce le mai am de stat. Îmi spun, în treacăt, că drăgălașa de Svetlana, medicul meu, o fi știut bine de ce m-a trimis aici. E imposibil ca la alte spitale mari să fie foarte mult diferit, sunt o grămadă de principii statistice care fac asta improbabil, dar tot atât de improbabil mi se pare ca umbrele a peste două secole de înaintași să nu tragă oamenii către esența jurământului

hipocratic. Oi fi eu mai idealist, mai fraier, cred că m-am și ferit să discut aspectele astea cu gașca mea, bolnavi profesioniști, trecuți prin multe spitale. Probabil stilul e imprimat de o conducere, dar nu m-ar mira ca zidurile și plăcile de marmură, cu șiruri de nume pe ele, începând din secolul XVIII, să potențeze orice efect punctual, al unui set de personalități.

Nu sunt doar gândurile dimineții de sâmbătă, când doctorul Isacoff a mai făcut mișto de mine, a constatat sterilitatea culturilor și m-a lăsat doar pe captopril, pentru controlul tensiunii. Deși tensiunea abia c-a scăzut, după vârful din ziua internării. M-a luat alături de bolnavii de plămâni, pentru spirometrie. Am manevrat să rămân ultimul, cu el în cabinet. Pufnește: sunt normale. Sigur că sunt normale, cunosc spirometrul, la institut ne făceau control complet anual, n-aveau cum să nu fie normale. Da' numai că eu sunt obligat să verific ce-i trece prin cap oricui. Domnule doctor, cu respectul convenit, știu la cine vă referiți, dar pentru mine, ca pacient, ceea ce contează e că d-na doctor, fiind de gardă, n-a avut liniște până n-a încercat să pună niște date contradictorii dintr-un dosar cap la cap. Iar o ipoteză, fie și mai nerealistă, e un act de gândire, al cărui beneficiar am fost eu, pacientul. Așa că socotiți-mă pe mine responsabil de un sfert de oră consumat de dv., vă rog. Mormăie. E obișnuit să-i domine pe toți. Dacă nu m-ar fi cucerit dintru început, îl lăsam în pace, cu toată datoria mea față de un medic de gardă curios, cu care am avut o experiență pe cât de intimă, pe atât de aseptică. Asta era înainte să-mi rezolv blocajul, după care nu m-am abținut să răd în nas miștourilor dure cu privire la soluția recomandată ieri, atât de pitoresc, de doctor.

Mai relaxat, măsoar cei 120 m ai galeriei, peste ambele secții, cu pasul. Spre nord, îmi ies mereu 221 pași, spre

sud 217. Îmi readuc în minte algoritmul de numărât pașii automat, în timp de vorbesc sau mă gândesc la altceva, pus la punct acum 30 de ani, în armată. Galeria secției medicale e umbrită de altarul bisericii, cealaltă are albul reflectorizant al chirurgiei. 4 ture complete dus-întors fac cam 1 km. Olimpia mă sună cu un cent pe minut, de-a lungul galeriei luminoase. Mă simt așa de bine că bat câmpii fără nici o grație. Iartă-mă, Olimpia. Iau prima masă, regim nesărat. Sacco (sau Vanzetti) mă invitase, deja, să recurg la miraculoasele lui borcane cu adausuri vegetale, care să dea gust mâncării. Competent, îmi explică conjugarea inimii cu plămânii. Regimul e dur, sare potasică, câte odată nici o sare, epicureran, a învățat să condimenteze mâncarea cu hrean, ardei iute, tot soiul de vegetale. Pe asta cu rolul benefic al ardeiului iute n-o știa. Substanța activă din ardei iute se cheamă capsicin, e un antioxidant puternic, protejează organismul de carcinoame, reduce riscul de infarct miocardic prin controlul colesterolemiei și stimulează și sinteza endorfinelor, nene Sacco (sau Vanzetti?), nu rezist eu tentației să mă dau rotund. Las plăcerea pentru deseară, acum mă regalez cu o autentică mâncare de spital, fără adaosuri. Omul face ochii mari când vede cu ce poftă mănânc. Ei, nene Sacco (sau Vanzetti?), nimeni nu le știe pe toate, nici măcar Diafana Doamnă. În ușa oficiului unde mănâcăm se ițesc pletele oțelii ale Ralucăi, a liftat-o pe maică-sa până aici, cu trotineta Matiz, ce faci, burtă, și aici dai showuri, mamă, asta ziceai că-i bolnav, aiurea, nu vezi că e ca la el acasă? Pun'te masă, scoal'te masă, ba-l mai și întrebă dacă i-a plăcut. Mi-au adus șahul lui Ramiro, Sacco (sau Vanzetti) abia așteaptă. Mi-au adus un trening nou, mă schimb, fac pe vedeta, mi-au mai adus borș, de băut, ceva tărățe, să pun în iaurt, parcă-s pachetele

neconvenționale din armată, toată lumea primea slănă, prăjituri, eu primeam grape fruits, de fapt mai ieftine ca prăjiturile. Stagiul acesta devine o vacanță, de fapt din prima zi, printre dureri și panică, am început să-mi notez, pe plicul cu ecograma, pentru acest jurnal. Acum, practic fără medicație, cu simptomele sub control, nu recurg la antispastice decât seara, ziua e util să ai contra ce lupta.

16:03. Pierd o partidă câștigată la Sacco (sau Vanzetti), ne-am apropiat firesc, de azi spre prânz, când Vanzetti (sau Sacco) a tulit-o pe parablat acasă. Pe semne l-am subestimat, următoarele partide mă rade, ne apropiem de momentul de climax al sejurului. Aseară apăruse un nou pacient, o fărâmă de om, 74 de ani, fost dansator, facies de Iancu Brezeanu metisat cu Yo-Yo, clownul etern. După ce-și expediase familia, a intrat în vorbă cu noi, făcându-l pe Sacco (sau Vanzetti) să recite din Minulescu, nu rezist și intru bătărește, copilărește, peste el, nu se supără, soția moșului cu membrele slăbite numa' că nu ne-a reclamat. Ei, bine, în seara asta am participat la un spectacol pe care l-aș putea descrie de sute de ori fără să-i pot prinde măreția, unicitatea și fascinația. Pentru așa ceva e nevoie de „portocale” literare cum eu n-o să am niciodată. Și, totuși, parcă nu i-aș dori, să zicem, tânărului matematician român din California, ultima forță literară pe care-am întâlnit-o, să plătească contactul cu un atare subiect cu câteva zile de spital, chiar așa, sinecură, cum pare să fi devenit pentru mine.

Ei, bine, flăcăul, căci bătrân ar suna indecent, și-a plantat scheletul în fața noastră, a lui Sacco și a mea, s-a sprijinit cu o mână de capul patului, susținând cu cealaltă sonda urinară, cu eleganța cu care un stilat chelner de la Chez Frou-Frou ar fi ținut șervetul și a început să bată

step. Mai întâi pe ritmurile melodiilor din capul lui. Un step halucinant, 2-3 pași, amețală, reechilibrare, grimasă de zâmbet, alți 2-3 pași. Mereu cu sonda, drapată, pudibond, într-un prosop purtat ca șervetul de la Chez Frou-Frou (sau Chez Miou-Miou?). Iar în fața solistului, publicul format dintr-un cardio-pulmonar profesionist, care știe să nu intre-n panică la criza de apnee, care știe să-i dea lui nea Ugo nitroglicerină la criza de angină, care știe să recite Minulescu într-un salon în care jumătate din pacienți sunt taciturni, care-și întreține familia din adolescență, care a conjugat cinci titluri balcanice la lupte clasice cu 44 de ani de lupte așa zis libere cu viața. Și eu. Cronicarul ludic, care n-a intrat aici decât ca să înțeleagă că n-are ce căuta, deoarece n-a suferit destul. Atunci, fie ce-o fi, ridicăm miza, termin cu tâmpeniile (*domnule Scordescu, ne-ați siderat, dar odihniți-vă, bla bla*) și încep să fluier marota mea, **Dea lungu' în comuna...drakku știe care**, leitmotivul meu, panaceul meu, mantra mea, formula mea alchimică, conjugată cu concertul Aranjuez. O fluier ritmat, sincopat. O văd pe Diafana Doamnă cum face fițe cu saxofonul, pe dalele de șah ale salonului, alături de bătrânul clown, care-mi prinde orice sincopă, o marchează cu călcâiul, strivind câte un vierme cu fiece poantă. Sau un scorpion. Pentru o clipă, am fost cu toții nemuritori.

Apoi l-am dus cu zăhărelul la pat, am angajat, sub ochii lui, altă partidă de șah, pe care Sacco mi-a luat-o copios.

Apoi n-am mai luat antispastic.

Apoi, exact ca ceasul gării Ceahuca, la unu noaptea precis, Ugo Tognazzi a livrat criza sa. Dar era altcineva de gardă.

Apoi, mâine zi, i-am aflat povestea vieții. Omul e sobar. Are un nume mai imposibil ca doamna Sarmiza. Îl cheamă

nici mai mult, nici mai puțin, decât Lăpădatovici. Pe Ugo Tognazzi îl cheamă Lăpădatovici și a fost sobar.

Duminică 15.12, 04:02. Dar între timp, noaptea, am ieșit în galerie, să discut cu umbrele. Multe umbre înăuntru, multe umbre și afară, umbre din altă operă, ultima umbră din Piața Universității fiind cea a lui Sfântu Petru, personajul scriitorului matematician de 33 de ani, pe care îl strivise talpa sensibilă a unui elefant alb, în timp ce asculta mesajul sonor al Universului.

Restul n-am să vi-l mai povestesc.

N-am să vă mai povestesc de pana de curent și apă declanșată noaptea, remediată dimineața.

N-am să vă mai povestesc cum am pierdut partida întreruptă aseară.

N-am să vă mai povestesc cum am întrerupt alta, duminică seara, pe care luni n-am mai apucat s-o reluăm. Sacco avea avantaj, cal contra doi pioni, eu aveam contrajoc, niciunul nu era, însă, la înălțimea poziției.

N-am să vă mai povestesc cum Olimpiei nu i-a păsat de cât de tâmpit bătusem eu câmpii fără grație ieri zi, investind încă câțiva cenți pe minut într-o conversație despre care nu va scrie niciodată.

N-am să vă mai povestesc ce vedetă a salonului am fost când, tocmai acceptând o viitoare invitație la casa abia în construcție a surorii dansatorului de step, am primit vizita întregului meu trib, care n-are cum să creadă c-aș fi fost în criză oarecândva. Nici de câți membri de trib se uitau, discret, la ceas.

Nici despre completarea meseriei de cronicar, cu invitația celui asistat de soția devotată, la o conversație despre progenitura familiei Ceaușescu. Fără falsă modestie, au fost momentele cele mai tonice pentru fostul rege al

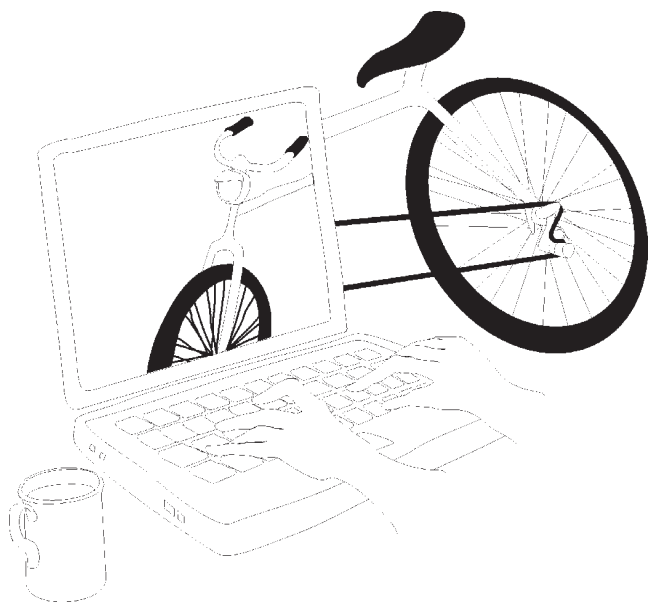
mobilierului de răchită, din cele aproape 100 de ore petrecute de mine în salonul 4. Cum nu-i atribuisem nici un nume (deși aducea, foarte vag, cu Țuțea, în măsura în care orice facies stafidit seamănă cu altul la fel), n-o să-i inventez acum unul. Va rămâne regele răchitei.

Cu atât mai puțin de scena comic-grotescă, surprinsă la fiecare din cele 8 treceri printr-un anume punct al galeriei, unde o doamnă mignonă, ce privea toată ziua pe geam, se certa, potolit, cu un domn la fel de grizonat, evident vizitator, pe tema repartiției celor două soacre în programul Sărbătorilor de iarnă ale familiei.

Dar nu pot să nu povestesc de înțelegerea ocult-masonică cu doctorul Isacoff, în privința externării. Omul nu s-a mulțunit cu gestică, a simțit nevoia să se justifice public, motivând, cu o bășcălie afectuoasă, irezistibilă, hotărârea, prin economia de apă... După ce-o taxasem pe doamna Sarmiza, dis-de-dimineată, văzând-o proaspăt tunsă, mi-am luat rămas bun de la ea mărturisindu-i șoptit că m-am îndrăgostit de doctor. Fără să scadă viteza, a ascuns o lacrimă. Dar asta numai după ce cea mai timidă dintre studente m-a luat, pentru a 8-a oară la pieptene fin, anamneză, pipăială și tram-tram. Mi-a adus aminte de o fază din seria SAS, când prințul Malko are de plătit o datorie de onoare, cu fiica nubilă a unui lider folcloric aborigen. Fetița repeta conștiincioasă gestică învățată, cam ca degetele crispate ale studentei. Dar înainte de ultima fază, când, primind documentele de externare de la mâna dreaptă a medicului, o handbalistă mestecând mereu gumă, cu nume săssssesc, am prelungit conversația la limita decenței (cu Felicia pe hol), curios să descifrez ce-o fi fost în capul sucit al lui nea Sacco (sau Vanzetti), care, când a aflat că chiar plec, m-a pedepsit strecurându-mi

printre dinți, ce i-ar face el săsssoaicei până le-ar curge sânge din nas la amândoi. Asta numai după ce, bolnav profesionist, văzuse cine scrie foaia de externare. Mi-am meritat-o. Sub ochelari, săsssoaica flegmatică, iute și competentă, are o pereche de ochi verzi ai drakkului. Sau poate mi s-a părut mie, că plecam. Plecam afară, dornic să mă enervez. Să reiau linii de comunicație suspendate, pe perioada internării, sub pretextul abstragerii melodramei. Să reiau *toate* conexiunile, cele care făceau abstracție de spital y compris. Plus cele întreținute în spital, evident. De ce drakku plecam, când afară, în lume, viața e muuult mai complicată? Ete brăuu', d-aia. Tocmai d-aia.

21-22.12.2002



EU SUNT AUTORUL

lui Michael Haulică

Prietenul Lucică Aldea intră în atelierul meu, acompaniat de un tip din sectorul lui. E Florin Nacu, secretar UTC, altfel băiat de gașcă, dar, dé, cineva tot trebuie s-o facă și pe asta, bine că nu-i un constipat.

-Urâciune, uite, are Florin să-ți facă o propunere.

-Și nu știe singur drumul pân-aici? Doar ne cunoaștem.

-Acuma ne dăm rotunzi...

-A...m înțeles, ești implicat și tu în conspirație.

-E conjurație. Sau confrerie, cum vrei. Zi, Florine.

-Uite, Liciniu (*bah, mă ia pe numele din buletin, o să ajungă și ăsta șef*), am primit o sarcină de la tov director, zice, vezi, tu, Florine, rama aia părăsită? Ce-ar fi să faceți voi o gazetă de perete a organizației voastre? Dacă-i musai, cu plăcere, domnu' Luca (*de unde știi, tu, Florine, vorbe ardelenesti, vrei să mă cumperi?*). Numai să mă consult cu băieții, să vedem pe cine putem conta. Uite, Lucică face grafica, eu editorialul și rubrica „noutăți tehnico-științifice în producția de senzori catalitici”, l-am cooptat și pe John Mircioagă (*dacă erai șmecher până la capăt spuneai capacitat...*), el a propus o rubrică culturală, pe care o vom intitula **Oglinda Retrovizoare**. Am căzut de acord să-i spunem gazetei **Idei de-a Gata**.

-Bun și eu cu ce te pot ajuta pe tine, că bag samă, e sarcina ta de onoare. Eu nu mi-s în organizația voastră. Și nici nu-s utecist, îs gloabă bătrână.

-Nu contează. Lucică a venit cu ideea să ții tu rubrica de sport. Ce zici?

-Acuma, într-un fel, n-ai gândit rău, dacă tu ești cu știința, cine-i mai oblu pentru sport ca ceasornicarul?

-Bravo, eram sigur că marșezi.

-Șezi blând, nu te-aprinde, n-am zis că-s de acord.

-Păi, de ce n-ai fi, dacă prietenii tăi sunt în echipă?

-Din 273 de motive. Primul, din capul locului, nu maș juca cu voi decât sub pseudonim...

-Moșa Mariancovici, sare, sprintar, meșterul Aldea-peniță subțire.

-...

-Vezi, Liciniu, că nu degeaba-s eu secretar pe organizație? Este că nici nu-ți mai contează celelalte 272?

-Dé, ai și tu dreptate, vorba rabinului, ești bun de secretar, dacă te împăunezi prompt cu idei de-a gata servite de lăcusta asta bandită de Lucică. Dar pe el cum l-ai convins să colaboreze cu UTC-ul?

-Păi, i-am spus că ne mai distrăm și noi, se mai distrează și băieții din toată cooperativa, ce contează dacă și directorul și UTC-u', dacă nu cumva și ăia de la sector, că nu i-a strășunat degeaba lu'Luca pe panou' de pe palier, bifează toți, fericiți, o acțiune, o sarcină.

-Colaboraționistule! Și acuma vrei să mă tragi și pe mine, să nu rămâi fraierit?

-Vacă mică, să vezi ce față a făcut John la ideea asta, hai că-ți place Moșa Mariancovici, sare Lucică.

-Lasă ce-mi place mie. Da' ce crezi, Florine, e sarcina ta. Batăr „băieții” care citește știe ei cine-i Moșa Mariancovici?

-Nici o problemă, le explici tu, într-o deschidere de rubrică, îi dai cu Eugen Barbu, cu realismul, știi tu.

-Nu. Nu știu cum e cu realismul. Personajul lu' Barbu e o dublă ficțiune, iar eu, dacă-l fac cronicar sportiv la **Idei de-a Gata**, organ al organizației UTC pe sectorul tehnică fină, asta-i deja triplă ficțiune, ce-mi tot dai cu realismul?

-Mulțam, Liciniu, văd că-ai cuplat. Când ne dai semnalul rubricii?

A trecut ceva timp de atunci. Extras din rafturile bibliotecii, pentru a comite o serie de texte cu pretenție de cronică sportivă, am încercat, odată cu încetarea, aparent definitivă, a acestui gen de distracție, să mă întorc la loc, pentru a mă odihni. Am constatat, nu fără surprindere, că nu mai reușeam. Am fost nevoit să duc, multă vreme, o viață intermediară, fără un spațiu de existență, fie și virtual. Dar nu atât absența unui mediu era cel mai greu de îndurat, ci condamnarea de a suporta efectul propriei capacități de reflecție, resuscitată odată cu prima ieșire din paginile cărții ce mă adăpostise. A fost un timp al acumulării inerente de tensiuni. În cartea al cărei personaj fusesem, nu mă mai puteam întoarce. Pentru că nu mai eram același. Existența de cronicar luase, aparent, sfârșit. Prin dispariția, treptată, a publicului cititor. Așa că trăiam sfidând RAȚIUNEA însăși: *cugetam fără să exist*. Atunci când n-am mai putut suporta încărcătura acestei condiții stranie, de atâtea ori absurdă, am pornit, cu timidă disperare, în căutarea de sponsori, pentru a putea găsi o cale de a ieși în lume, cu tot suvoitul tensiunilor neexprimate. Pedapsa pentru pactul dubios prin care acceptasem, de la bun început, ieșirea din biblioteca unde dusesem o confortabilă existență vegetativă, prea puțin deranjat de rarele reeditări (de fapt, cunosc una singură) a romanului în care mă născusem, a fost cel puțin

surprinzătoare. Abia după ce, în ciuda tuturor improbabilităților, am sfârșit prin a găsi căi funcționale de a-mi face auzit glasul, am realizat, brutal, că nu (prea) mai aveam ce să spun. Mai rău, nici nu mai știam. A fost cumplit. Anii în care până și eu uitasesm de mine mă îndepărtaseră, oricum, de relația cu subiectul. În perioada în care făceam pe cronicarul, această problemă se considera, implicit, superfluă. Doar fusesem trezit *ad hoc*. *Stricto sensu*. Apoi, preocupat exclusiv de reducerea cotei de absurd a condiției mele, căutând un canal de exprimare, gradul de ignorare a relației cu subiectul a crescut. Experiența conștientizării acestei probleme a avut ceva din viața matematicienilor. Am intuit ce greu le era și lor, atunci când, fiind confrunțați cu situații aparent absurde, când teoreme fundamentale încetau, de-odată să funcționeze, într-un mediu nou, impus cu brutalitate de realitatea vie. Realitate matematică, firește. Dar ei aveau, uneori, șansa de a descoperi că teorema cu pricina se baza pe ipoteze ascunse, presupuse automat ca adevărate și care își încetau valabilitatea în noul context. Pentru aceia dintre voi pentru care ultima frază sună abstract, iată un exemplu de gimnaziu: am învățat, mereu, că două drepte pot fi sau paralele, sau concurente. Altă posibilitate nu există. E adevărat. Dar numai pentru două drepte care sunt în același plan. Presupunere implicită, la începuturile geometriei. În spațiu, însă, se deschide și o a treia posibilitate: două drepte „strâmbe”, cum ar fi linia ferată, sau șoseaua, pe de o parte și pasarela de deasupra, pe care trec pietonii, pe de altă parte. Abia pe aceste noi baze trebuia reluată lupta de Sisif pentru a vedea ce mai rămânea din, sau ce putea deveni, bătrâna teoremă. Ei, bine, cam în situația asta credeam eu că mă aflu. Să nu vă surprindă (prea tare) limbajul meu

actual. Și eu am apucat, uneori, să mă întreb, din goana calului, de unde știam o grămadă de lucruri pe care frizerul silozului din orașelul dunărean (eu eram acela, personajul de roman) nu avea de unde să le afle. Nici chiar vedeta fotbalistică interbelică, „tunul sârb”, a cărui identitate o uzurpasem, cu tot lustrul dat de călătoriile unei vedete. Dar, în măsura în care vi se pare de mirare, nu e decât pentru că voi sunteți, ca cititori, banali oameni vii. Habar n-aveți ce posibilități nebănuite oferă biblioteca pentru un personaj literar. Și chiar non literar. Acuma, să nu credeți că personajele stau noaptea la taifas, conform clișeelelor prozei fantastice a secolului XIX. Comunicarea e mult mai subtilă. Aduce cu o osmoză secretă, pentru care copertile și chiar pereții rafturilor au grade diferite de transparență. Iar efectul schimbului permanent de informații depinde, firește, de structura rafturilor, de ordinea fiecărei biblioteci în parte, de componența ei. Fabrizio del Dongo se poate procopsi cu două-trei idei ale sfântului Augustin în biblioteca dumitale, sau cu două-trei rețete ale maestrului Anthelme Brillat-Savarin într-a dumnealui. Atâta că nu-și dau seama. Și nici nu se manifestă ca atare, decât dacă și în măsura în care câte un personaj e smuls din letargie de o experiență ca a mea. E forțat, adică, să iasă din paginile în care fusese încastrat și în care vegeta pașnic. Când am înțeles ce se întâmplase cu mine, o curiozitate care-mi era la fel de străină vechii naturi, conjugată cu o deprindere de a sistematiza la fel de străină, m-au ajutat să realizez că există trei posibilități mai importante de „activizare”. Cazul cel mai curat, cel mai intens, dar și cel mai rar, al efectului, e cazul meu, în care o persoană reală folosește numele unui personaj literar drept pseudonim. Ceva se întâmplă și când un nume e citat în alte texte, critice, jurnalistice, sau, de ce nu, tot

literare. Se acumulează o tensiune, cu atât mai importantă cu cât numele e citat mai des. Până la un punct, tensiunea rămâne în virtual. La depășirea unui prag, găsește căi de descărcare spontană. Necontrolate. De ce credeți că cei mai numeroși schizofrenici se cred Napoleon și nu Sir Francis Bacon? Despre primul s-au scris peste 200000 de cărți, al doilea produce dificultăți la testele de cultură generală. Dar David Khoresh, veți întreba? Acolo nu mai e un efect spontan. Numele împăratului persan Cyrus (care-i tot una) n-a fost trezit de atât de multe citări pentru ca un alt soi de nebun să ducă la moarte copii fanatizați. Și nici nebunii inofensivi care se cred Napoleon n-au încercat niciodată să reproducă bătălia de la Austerlitz, sau mai rău, sângeroasa bătălie a națiunilor de la Leipzig. Aici și-a băgat coada altcineva. Dragii moșului (sau, să spun „dragii lui Moșa?”), ascultați-mă pe mine, care am pățimit destul până să înțeleg cele ce vă spun. Ori de câte ori auziți de unul care zice că el e Iisus (Dumnezeu să-l ierte!), sau deținătorul adevărului suprem, sau mai știu eu ce altă formulă, nu oboșiți făcându-vă cruci. Cu mâna, dar mai ales cu mintea. Să dovedești cine a dat cu sarin în metrou, oricât ar fi de greu, e infinit mai ușor decât să distribui vaccin contra otrăvurilor pe care le strecoară ei în sufletele minților lipsite de imunitatea călătoriilor prin biblioteci. Nu, dragii moșului, nu, dragii lui Moșa, ăștia, vorba nemuritorului Huck Finn, nu sunt nici regi, nici duci, ăștia n-au nimic comun cu efectul osmozei de bibliotecă al cărei obiect am fost eu, chiar și alături de batalioane de Napoleoni inofensivi.

Mă gândeam să adun vechile cronici de tip Moșa într-un volum, în fond ar fi un memento al incredibilei nopti de la Sevilla, văzute printr-o prismă inedită, chiar îl rugasem pe meșteru' Lucică să deseneze câteva titluri,

„Pelerinaj pe urmele bădicii Traian”, „În căutarea Potirului de Argint”, „Minunile lui Columb, Magellan și Duckadam”, în fine, tot felul de roțițe, balansiere, fițe d'astea, când, într-o zi de toamnă senină, sună telefonul: „Numele meu e Moșa Mariancovici”. Îmi zic c-o fi un vechi prieten, care face farse. Dar vocea nu-mi spunea nimic. Ne dăm întâlnire la o terasă, prin Ferentari. Să vezi și să nu crezi. Terasa se cheamă „La trecerea Dunării”, e nouă, curățică, lemnărie vopsită proaspăt, în culori vii. O instalație fonică discretă învăluie atmosfera de mititei în efluvii de Ivanovici, Strauss și refrene turcești. Mă așez la o masă, mai la margine. Mașinile vâjâie încoace și încolo. De-odată în lungul străzii modernizate, apare un biciclist. Până să se apropie, descopăr, treptat, detalii din ce în ce mai uimitoare. E un bătrânel smead, cam adus de spate, cu părul lins, nu prea des, îmbrăcat banal, dar foarte curat, cu un aer cam obosit. Iar rosinanta ce-o călărește și al cărei scârțâit se aude progresiv, pe măsura apropierii, se dovedește a fi, când stopează în fața porțiței terasei, un Diamant veritabil. N-am mai văzut asemenea marcă de când am citit romanul lui Eugen Barbu, cu... atâta vreme în urmă. Arătarea întinde mâna, destins. Îmi aduc aminte, instantaneu, de o vorbă aproape la fel de veche, cum că poți cunoaște omul după strângerea de mână. Ei, bine, a lui e deschisă, completă, vânoasă. Abia de aproape îi văd ochii adânc înfipti în orbite, mărunței, vioi, negri, cu toată fața adunată, cumva, în jurul lor, dând arătării un ciudat aer de bufniță.

–Moșa Mariancovici.

–Îmi pare bine, Liciniu Sigheartău. Pot să vă întreb de unde-mi știți telefonul?

–Domnule dragă, haideți să trecem peste detalii. Nu am foarte mult timp.

-Iertați-mă, sunt năucit, descumpănit. E o coincidență, ce se întâmplă?

-Va rog sa va rețineți orice uimire și să ascultați. Măcar atât îmi datorati, căci dumneavoastră sunteți responsabil de faptul că mă vedeți și auziți.

-Doamne, visez?

-Nici pomeneală, v-am rugat luați lucrurile ca atare. Acum, ascultați-mă. De când m-ați extras din rafturile bibliotecii...

În timp ce bătrânelul povestea, o parte din mine îl asculta, traversând o serie de stări care ar merita să facă subiectul unei nuvele. Simultan, altă parte, abia îl auzea, iar gândurile-i zburau în toate direcțiile. Mă gândeam să-l întreb pe Radu Cosașu dacă nu l-a căutat niciodată, măcar la telefon, o femeie misterioasă care să semene cu Juliette Greco, actrița care jucase în serialul „Belphegor”, căci îmi aminteam că scriitorul ținuse, o vreme, cu destui ani înainte de cronicile lui Moșă, o fermecătoare rubrică în „ziarul intelectual” Sportul popular. Semnată cu pseudonimul de mai sus. Dar atâtea și atâtea pseudonime literare, câte-or fi fost numele unor personaje, nu era firesc să se întâmple și cu ele la fel? De ce tocmai mie, de ce tocmai Moșă? Exact în momentul în care întrebările se focalizau în mintea mea, bătrânelul se întrerupse din litanie, mă sfredeli cu privirea de bufniță și-mi răspunse cu cel mai natural glas:

-Să nu crezi, domnule care te-ai jucat de-a cronica sportivă și cu soarta mea, că nu mi-am pus și eu întrebarea. Răspunsul e simplu. Am avut timp să cercetez. Nici un singur pseudonim literar provenit din numele unui personaj nu are natura mea duală. Ține seama de faptul că eram frizerul silozului din C..., președintele colectivului sportiv, iubeam echipa locală, Steaua, ca pe un copil pe care nu-l

avusesem, dar nu eram numai atât. Găsind, în timpul războiului, un vraf de jurnale vechi, într-un pod, toate despre marele inter dreapta de dinainte de război, vedeta echipelor Beogradski și Grajdanski, Moșă Mariancovi, poreclit „tunul sârb”. Îmi însușisem identitatea lui. Numai patima fotbalului e de vină pentru păcatul ăsta și îți aduci aminte ce rușinos m-am dat de gol. Dar, până la urmă, în bucuria calificării la baraj, din finalul romanului, băieții mă iertaseră. Dacă ai știi cu câte ore de șerpuit, prin tratate de psihologie, pe care nu le mai găseam în biblioteca dumitale, am înțeles că eram deja sensibilizat, ca fantomă literară, la tranzițiile pe care calvarul în care m-ai împins mi le-a impus...Vai de scriitorii care au inspirația de a-și alege ca pseudonim un personaj literar, care să fie un impostor, un uzurpator de identitate. Dar, mai ales, vai de personaj!

-Și, ce-i de făcut, nene Moșă?

-Păi, știi că ești bine? Dumneata mă întrebi? Eu te întreb pe dumneata, de ce crezi că am bătut atâta cale, cu Diamantul ăsta, barim carată ca o mârtoagă pe care feciorul năzdrăvan a hrănit-o cu un lighean de mangal pentru mititei. Dumneata să-mi spui mie. Soarta mea e acum problema dumitale. Nu e nevoie să ne mai întâlnim. Dacă o so rezolvi, o să simți o ușurare așa cum o să simt eu, oriunde m-aș afla. Noroc.

Și teribilul bătrânel dădu peste cap ce mai rămăsese din halba cu bere. Mărul lui Adam îi juca printre tendoanele gâtului descărnat, ochii îmi transmiteau o rugă mută, iar de dincolo de ostrețele gardului verde al terasei, bicicleta Diamant îmi clipi, optimist, din metalul deodată lustruit.

Au trecut zile și nopți de neliniște. N-are prea mare importanță dacă le-am ținut sau nu șirul. Ori încotro căutam, parcă toate mă respingeau, ca niște pereți elastici,

către un același loc. În care mă vedeam clăpățind pe o tastatură. Refuzam, nu știu de ce, să admit că soluția ar fi să scriu pur și simplu despre toate acestea. Una că mi se părea facil. A doua, că n-aș fi făcut decât să-i accentuez realitatea bietului bătrân, amplificându-i problema existențială, depărtându-l de liniștea meritată.

O vreme am băjbăit în jurul internetului. Părea a fi panaceul universal. Internetul era soluția la care apela toată lumea, în toate domeniile. Dar, ce mă puteam aștepta de la internet? Să dau adunarea celor ca el? Clubul ectoplasmelor literare? Dacăș fi fost un pârlit de american, aș fi evitat cu greu tentația. Să se adune, să se organizeze, să petreacă... Îmi aminteam de un vechi film al lui Forman, printre primele făcute în America, o familie a cărei teenageriță dispăruse de acasă la un festival de muzică rock, găsisse un club al familiilor ce-și căutau copii pierduți. Dar, era așa de amuzant ce se întâmpla în clubul ăla, că majoritatea uitaseră pentru ce se înscriuseră. Dar, har Domnului, nu mi-s un pârlit de american, nici măcar prin adopțiune. Mi-s nepotul bătrânului din munte, al Procoteanului. Să mă rog? Nu prea știam, apoi tocmai obiectul rugăciunii era problema. Să-mi imaginez că sunt în mijlocul unui *quest*, în care nu știu ce obiect să iau din peisaj, nici ce să fac cu el? Sau că sunt în căutarea unei pisici negre, într-o cameră întunecată?

Doamne, dar eu sunt autorul! Eu pot orice. Cine a spus vorba asta, de unde-o știu? Da, e finalul unui roman extraordinar al Anei Blandiana, „Sertarul cu aplauze”. Dar nu e riscant să spui așa ceva? Îți poți permite luxul ăsta dacă ai forța ei, quod licet jovi, non licet bovi. Sutor, ne ultra crepidam! Da'noi ce-avem aici, Mulinex? EVRIKA! Dumnezeule al cineaștilor, mulțumesc că ești! **Orice autor poate orice.** Doar *totul e cum spui bancul!*

Mi-am luat concediu, m-am cățarat cu laptopul la Diham, am mâncat două săptămâni mămăligă cu lapte, ca-n primii ani ai copilăriei. Am trecut și pe lângă fieful discret al actualei echipe Steaua. Am dezvoltat toată povestea la scara a ceea ce se cheamă novelette, în codul Hugo & Nebula. Ieri am predat-o la editură. Predat e un fel de-a spune. A încăput pe un fișier atașat la un email. Am consumat cam 5-6 impulsuri telefonice, la prețul de vârf. De câte ori cobor de la munte, cu oricât dor de casă, nu pot evita nostalgia difuză după spațiul unui paradis mereu pierdut. De data asta a fost pe dos. Eliberarea plenară ce-o resimțeam nu se compara cu nimic din ce trăisem până acum. Înseamnă că finalul a fost bine găsit, deci bătrânul și-a găsit și el liniștea. Poate acum stă la o măsuță din cafeneaua lui Ulé Batay. Privește jucătorii de biliard fără să-i vadă și-i explică lui nea Jenică Barbu cum e cu viața de bibliotecă.

28.02.2002



CONCEPTUL DE IOANĂ

Unor Ioane

Timofte Cipăilă nu avea nici pe departe conceptul de *ioană* când a avut neșansa s-o întâlnească pe prima. Ediția lui de *ioană* era o mulțără rătăcită fără nici un motiv, într-o familie profund onestă, o glumă genetică, fără nici o bază. La șapte ani, unul din colegii maică-sii s-a îndrăgostit iremediabil de zâmbetul ce-i dezgolea gingiile de sus, încrețindu-i parșiv colțurile ochișorilor negri sfredelitori. Cinci ani s-a lăsat Timofte Cipăilă fredonat cu docilitate, până ce, într-o zi toridă, de iulie, în prefaza cu altarul, la cea mai înaltă primărie de sector, Ioana lui s-a fândosit într-o salopetă albă, parcă intrată la apă, ce-i pune în valoare zâmbetul de mulțără și acuitatea privirii, făcându-l să pară cel mai neglijabil personaj al ceremoniei. Apoi, la nici doi ani, s-a lăsat divorțat fără a dramatiza prea mult. *Ioana e o fiară*, a sentenționat Fratele-cel-Mare, deși, cu excepția cronicarului, nu-i dădea nimeni atenție. Exit Timofte.

Ioana avusese fantezia de a se divide, din vreme, asigurându-și libertatea de manevră. Altă ediție, nu mult mai timpurie, a trecut ca o divizie de blindate prin facultatea de medicină, a cutreierat la timp Europa de una singură, a „aplicat” la o serie de instituții medicale de profil, dincolo de baltă, stabilindu-se în Cleveland, Ohio, după ce-i bombănisese pe texanii idioți, care vor fi ratat un premiu

Nobel în ograda lor. În primul concediu, după trei ani de ocnă, stând cu tatăl său la o locanță pe faleza unei insule egeene, i-a arătat acestuia, cam în ochii chelnerului, unde-i prinsă locanta în Baedeker. Sau, mă rog, în echivalentul contemporan al Baedeker-ului. Chemat imediat, patronul a refuzat achitarea notei, cerând voie să xeroxeze pagina din ghid și adăugând o sticlă de retsina, vinul local, cu parfum de rășină. La ora agregării acestui studiu de caz, părinții respectivei *ioane* fac ture de câte șase luni, la crescutul copilului cu nume de telenovelă: Sofia Rivalta, viitoare iadă ce va sări peste Empire State Building, în timp ce împincinata n-are timp să răspundă la un email, necum să mai citească din cărțile aduse de acasă. Fratele-cel-Mare, însă, care știe ce știe, doar a meditat-o, la vremea ei, pentru facultate, are, la adresa ei, același diagnostic monocord: *Ioana e o fiară*.

A treia clonă a conceptului s-a lăsat meditată tot de Fratele-Nostru-mai-Mare, care regretă și acum că n-a depășit stadiul meditativ. Nu-i prea dă mâna să zică despre ea c-ar fi tot o fiară, mai ales că feminitatea ei explozivă dă bătăi de cap celui mai îndrăcit regizor. Apoi a patra, care l-a ajutat pe același Frate-mai-Mare să facă, să desfacă și să refacă tot soiul de firme, din 90 până mai alaltăieri. Ceea cel împiedică până și pe Fratele-cel-Mare să se exprime ireverențios, fie și în gând. Cum să faci fiară pe cineva atât de competent? Apoi o pictoriță eșuată în producția prea puțin rentabilă de covoare persanoide, singura Ioană cunoscută de cronicar, una ce și-a inhibat, sistematic și ireversibil, capacitatea nativă (totuși) de a deveni fiară... Ar mai fi destule, dar 5 e, la nivelul de referință al Fratelui-mai-Mare, un număr destul de simetric, destul de magic și destul de rezonant cu echinodermele împăiate ce-i umplu locuința de rezervă.

Un capitol special se cuvine dedicat lui George Voland, arhitectul virtual care-și făcuse un titlu de glorie din a cultiva aproape exclusiv Ioane, fără a se întreba de-or fi fiare au ba, cu un dispreț suveran față de conceptul de *ioană*, de care, de altfel, nici nu luase cunoștință. Fără a ști chiar, că orice Ioană poartă în buzunarul de blue jeans certificatul de omologare ca *ioană*. Nimeni nu se îndoia că, până la urmă, tot o Ioană îl va stabiliza. Ceea ce s-a și întâmplat. Hazul a fost că a găsit-o în spatele ușii de alături, dar numai după ce-și formase ochii pe coasta de vest. Cronicarul a avut, la vremea cuvenită, un schimb de impresii cu mama acestei *ioane*, luându-și răspunderea s-o lămurească fără echivoc: Departe de a fi o pisicuță, cum, de altfel, arăta și cum credea dumneai, *ioana* cu pricina e o tigresă delicată, fermă și elegantă.

Ioanei cea expertă în ecografie îi rezervasem deja două vorbe în altă poveste și tot ce aş putea regreta e că meandrele concretului nu mi-au permis să-i dedic un capitol separat. Dacă *fiară* e sau nu o proprietate intrinsecă a *conceptului de ioană*, asta e cu totul discutabil, dar față de a c e a *ioană*, primele, calificate ca atare de o autoritate morală de calibrul Fratelui-mai-Mare, oricât ar merita ca atare epitetul, fac figură de pisoiași pufoși (redând unei mame iluziile nevinovate). Ecografista ar fi dezintegrat-o instantaneu pe o Nicole Kidman la eventuala concurență pentru rolul de specialist în gadgetărie secretă al statului major interarme și ar fi făcut din Bruce Willis un timid irecuperabil.

Trecem sub tăcere o *demiioană* cu siluetă sârmoasă și plete oțelii, care te scoate dator din trei vorbe și chiar a singurei reprezentante din precedentă generație a modelului, o combinație de Joan Baez, Ali McGraw (față bună, catolică) și Irina Petrescu în rolul Ioanei Boiu,

descendentă a unei rafinate familii de arhitecți, cu nume polonez, numărând un scenograf de marcă, personaj numa' bun de film erotic la nivelul anilor 70, care se lăsa explorată pe un meridian al gâtului, cu vârful unui creion, în timpul orei de română, inspirată de comparația holdelor de grâu coșbucian cu ale lui Van Gogh, dar numai dacă restul creionului era mânuit cu delicatețea de care numai o fată e în stare, pentru a roși provocator la orice cuvânt dubitativ.

Nu în ultimul rând, un concept deja articulat riscă să fie aruncat în aer de energia frenetică a ultimei *ioane* cunoscute, infatigabilă corespondentă a mai tuturor marilor săptămânale culturale, suporteră a psihanalizei, ascunzând, probabil, sub deghizamentul frivol, nostalgia gravă a unei bonanza, unde să se spetească, la fel de frenetic, pentru un popor de simpleminded lumberjacks.

Ioana aleasă pentru a ilustra, printr-o istorioară inventată în întregime, conceptul de *ioană*, nu pare a se încadra, la primele 3 vederi, în model. Ceea ce n-o împiedică să fie o *ioană* autentică, deși pare mai departe decât orice de ideea de fiară. Ioana-cea-studentă-la-design e o delicată floare de rochița rândunicii, asta dacă-mi e acceptată licența demipleonastică, la fel de încâpățânată și perseverentă, ridicându-se pe orice zid, spre soare, acoperindu-l, învelindu-l, oferindu-i răcoarea unei simfonii irezistibile, a miriade de punctulețe zumzăitoare. Poți cuceri zidul cu berbeculele unor specii deja descrise, ale genului proxim, îl poți sări cu dezinvoltura altora, sau îl poți face să dispară ca obstacol, integrându-l, pur și simplu, în peisaj, ca această ultimă specie de *ioană*.

Ioana-designerița, cum i-am purtea spune altfel, se afla pe vară într-o țară pe care, dacă am numi-o, convențional, Schenghenia, am risca, dacă nu chiar o cacofonie, în orice

caz o expresie departe de eufonic, dar toată lumea ar înțelege. Participa la un program de transfer, în industria bunurilor de consum, a unei generații de gadgetărie pe care birocrăția de la Bruxelles pusese ștamplia „*obsolete*” și, de când cu concurența ruso-ucraineană, nu se mai vindeau nici în agitata lume zisă a treia. La capătul unei zile mai pline, când nu se mai simțea în stare de dialogul cotidian, prin email, cu bătrânul designer șef de trib de acasă, își abandonase camaradul cu care plecase din țară, în favoarea unui voluptuos duș fierbinte, cum numai adulții hârșiți pot visa. Tocmai dădea să se urce pe motoreta închiriată din campus, când fu acostată, ca-n filmele standard, de o arătare blond-cânepie, care-o întrebă fără preaviz dacă-și iubește părinții. Ioana cheltuise până atunci în mod mult mai judicios timpul decât marea majoritate a celor de vârsta ei, astfel încât la capitolul scenarii de serie noire era corigentă. Nu-i de mirare că s-a blocat. Vom trece peste nararea, moment cu moment, a scenei, căci nu dăm examen la exercițiu de stil și nici nu dorim ca Ioana-*ioană* să țină minte ceva din experiența pentru care nu fusese pregătită. Pe scurt, ideea era că birocrății se cam înșelaseră, iar un anume *device*, socotit *obsolete*, rămăsese în mod bizar necunoscut „celorlalți”, care găsiseră ocazia să-l recupereze. Pe contul unei *ioane* autentice. Abordată profesional, prin rutina *black mail*. Ioana-designerița habar n-avea de politică, bănuia vag că a coopera cu jivina i-ar putea aduce oarece prejudicii în relația cu universitatea al cărei gasthilferin era, ceea ce ar risca să-i închidă oarece drumuri profesionale ulterioare. De mai mult nu-i păsa. Dar părinții... Erau ei buni de jumulit, ca orice piese *obsolete* (expresia o amuzase din prima zi aici), era confortabil să faci mișto de ei, să-i ocolești când e de cerut un sfat, dar să-i amenințe un jeg

slav, și încă fără detalii, puteau să se ducă de-a dura toate angajamentele semnate și drumurile ei șenghenieie ulterioare. Nici nu-i dădea prin târtăcuță că odată satisfăcut, șarpele va cere mereu și mereu mai mult. Ce mai, era dispusă să-i cedeze jegului cu ochi albaștri, reci. Așteaptă-mă la anticariatul de lângă biserica evanghelică, în jumătate de oră vin cu cd-ul care te interesează. Nici vorbă, golubcika, sănătatea părinților tăi e o bună garanție, dar la noi nu se pun toate ouăle în același coș. Davai passport. Rămâne la mine până verific cd-ul. Nu-l am la mine, ce crezi? E la cămin. Atunci permisul de conducere, cardul de asigurare medicală, ceva fără de care să nu te descurci aici, capisci? Ei, n-o să mă credeți, dar tocmai vorba asta a scos-o pe *ioana* noastră din mocasini. Fără să-și dea seama cum, i-a aplicat meseriașului o suită de procedee pe care habar n-avea că le știe, iar blondul și mai puțin, caci îi studiase conștiințios fișa individuală, iar acolo nu scria nimic de take won do. Deloc straniu, tocmai în timpul vizitei de prânz, la un spital din Cleveland, Ohio, cu întreg alaiul ierarhic, o doctoriță originară de undeva din Europa de Est l-a culcat fără avertisment pe dalele lustruite, ca o tablă de șah, pe colegul ei blond cu ochi albaștri, care visa de trei ani la un atare tratament, ce-i drept, în condiții lejer modificate. Vom trece sub tăcere stupoarea alaiului spitalicesc, cu profesorul în frunte, prefăcându-ne că n-am aflat că acesta avusese reflexul de a recunoaște, o clipă scurtă și doar față de conștiința lui imaculată, că-l invidia pe mai tânărul rezident slav. Drept pentru care nici n-a dat amploare incidentului. Din acest moment, de-a latul meridianelor, s-a declanșat un șir de întâmplări bizare, care n-aveau nici o legătură cu contextul local, dar a căror corespondent a dat mișcărilor de care *ioana-designerița* nu înceta să se mire că-i

stau de-odată în putere, o coerență uimitoare. Fiecare *ioană* care poate habar n-avea că face parte dintr-o categorie atât de nobilă, al cărei prenume suna specific în toate limbile care acceptă echivalentul, Juana, Joanna, Ivana și cum o mai fi, s-a pomenit pe nepusă masă făcând gesturi care corespundeau unor abilități antrenate, pentru ca *Ioana-designerița* să poată efectua simultan manevrele cerute de punerea gingașului ei interlocutor *hors d'état de nuire*. În urma setului de mișcări ale fetei, bietul agent de teren a trebuit să fie internat într-un stabiliment de psihiatrie, eșalonul imediat superior a fost rechemat în centrală, iar rezidentul și-a pus cenușă birocratică în cap. Micul device a fost scos discret din programul de transfer. Cine știe de microcameră video on line sau cine știe ce microfrezieră aveau să întârzie cu câțiva ani pe piața UE.

Ca un făcut, nici o *ioană* afectată de coordonarea despre care nu știm cine e responsabil n-a ținut minte bizareria căreia-i fusese subiect. Cel mai tare a uitat chiar eriona întâmplării, poate și în urma felicitărilor coordonatorului de proiect, care i-a făcut, nu se știe de ce, cadou, un roman de Heinrich Böll, având trei generații de arhitecți ca eroi. S-a întors în țară fericită, copleșindu-și colegul cu veselia ei contagioasă, dar abandonându-l brusc la intrarea trenului în stația localității lui de baștină.

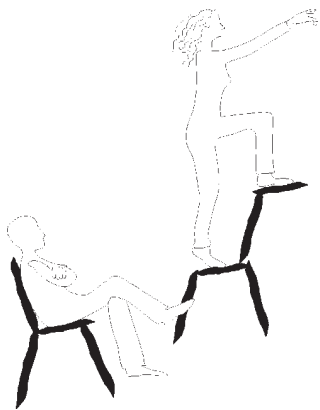
Singurii de care nu vreau să întrebați sunt părinții *Ioanei-ioană*, căci istoriile trăirilor acestora ar avea nevoie de spațiul a câte unei nuvele de căciulă. Cum asta nu face parte din studiul descriptiv al *conceptului de ioană*, vom trece, nu fără regret, sub tăcere, mătăniile de noduri prefigurate pe degete tremurătoare și înghițite de ei pe nemestecate.

29.12.2002



PENTRU O SĂPTĂMÂNĂ DE LUCRU

Ioanei Sandru



-Săru'mâna, vă rog cu Dora.

-Dar ți-am spus acum 3 minute că e plecată.

-Nu'nchideți, vă rog. Când a plecat, că e opt făr'un sfert și are ore de la zece.

-Drăguță, ce faci tu acolo, îmi pui la-ndoială vorba? Dacă-ți spun eu că e plecată, e plecată. Acuma scuză-mă, te rog, am treabă.

-Spuneți-i că de unde stau eu se vede ușa blocului, n-am cum să n-o văd când pleacă.

-Dacă chiar n-ai altceva de făcut, stai până deseară, când vine acasă. La revedere, drăguță, și învață să respecti cuvântul celor mai în vârstă.

-Săru'mâna. O aștept.

Amalia Corduban închise calm telefonul și aruncă peste umăr:

-Doruleț, nu cred să-l fentezi, ăsta-i și informat și perseverent. Ce faci, pe unde scoți cămașa, mă rog, pe unde-ți scoți fundulețul din casă?

Cea interpelată atât de drăgălaș făcu doar o clipă bot încruntat, apoi se lumină:

-Numai să nu te superi, Tant'ameli, că tre'să dau un tele unuia pe cel, să-l sune pe dromader să-l momească altrove. I-am ciomciolit o manevră.

-Sună, puiuț, știi regula, tata plătește. Mie mi-ar ajunge suta de impulsuri.

-Știu, Tant'amé, lasă-mă acuma să dau drumu' la mașini.

Tânăra era deja cu nasu-n telefon. Zis și făcut. Amicul capacitat al încăpătânatului de afară înghiți momeala fără preaviz și trase de sfoara legată de glezna lui stângă. Peste două minute, din barul de peste drum se iți silueta vânătorului tenace și o luă trap săltat în direcție opusă drumului Dorei spre școală.

Zgâția își îndesă în grabă câteva foi colorate într-o mapă, se-nfipse în hanorac, depuse un țoc pe obrazul ridat al doamnei Amalia și ieși ca un commando SEALS. Nu îndeajuns de iute să nu zărim, pe fața mapei, cu un scris energic: DORA S. NAIANU, 314 design.

Cu două săptămâni în urmă, la selecția temelor semestriale, dialogul cu îndrumătorul de grupă decursese amuzant de asemănător cu ceea ce ar fi fost un cocktail din cele 4 conversații la care am fost martori, măcar că ultimele două rămân în domeniul imaginarului plauzibil. Către final, Dora simți obișnuita ușoară crispă în stomac la replica ce devenise ritual: „De la fiica lui Sorin Naianu mă așteptam la ceva mai îndrăzneț». Profesorul nu observă, însă, lucirea fugară a ochilor care băteau deja în verzui, semn de furtună. În mod obișnuit, Dora poseda cea mai neobișnuită pereche de ochi din întreg orașul universitar așezat pe șapte coline, ca Roma, ca Istanbulul: aurii. Da, nu galbeni, cum au panterele și unele pisici, ci aurii. Dora se afla încă în faza incertă în care era încântată doar parțial de attributele cu

care mama natură și hazardul genetic o înzestraseră. O femeiușcă mai unilateral dezvoltată s-ar fi mulțumit cu efectul cel puțin paralizant, uneori letal, pe care o atare comoară o avea asupra întregii rase masculine, fără excepție. Dar pe Dora uneori o enervau: « Dacă mie mi se pune mâine să-mi fac părul morcoviu, nu pot, că o să-mi stea ca lu' August Prostu' ». « Și nu-ți ajunge să fii mereu April deșteptuța-degetuța? » replica, parcă sincron, Calinic, băiatul serios, de 28 de ani, pe care-i era mareu ciudă că nu-l poate convinge să se plimbe în plin centru cu diplomat și cu picioarele goale și Sol, mama Dorei. Așa că, până la urmă, negocierea se tranșă în favoarea celei mai largi autonomii. Dora avea să-și aleagă de una singură tema și nu va da seamă decât în faza finală, când proiectul trebuia să stea în picioare. Cu respectivul proiect, realizat în faza de prototip, urma să candideze pentru un loc la Festivalul Eurodesign, Freiburg 20., iar acolo, dacă intra în palmares, sistemul de premii presupunea stagii de lungimi variabile în tabăra de vară a designerilor selectionați. Rămânea cadrul general, anume un obiect casnic polifuncțional. Și Dora se decisese: obiectul trebuia să folosească judicios articulațiile, pentru a fi un scaun, o scară și încă ceva. Scaunul-scară fusese vedeta, în lunile când Dora era așteptată, de toată suflarea străzii de pe versantul vestic al colinei Haiducului, să se ivească în lumea noastră. Sorin Naianu, atunci proaspăt asistent, fusese atât de fericit de succesul straniilor sale calcule, ce prevedeau o fată berbec, cu ascendent în leul ce era, încât lăsase, pentru câteva zile hibridarea metalului cu plasticul, pentru a se întoarce la lemnul copilăriei. O săptămână întregă trebui să i se ducă de mâncare în șopronul din fundul curții, semiîngropat în panta colinei ce tocmai devenea deal. Acolo-și instalase

atelierul, acolo se retrăgea să mediteze, acolo era de găsit când absentă, senin, din casă, imun la orice semnal, fie că era vorba de schimbarea unei garnituri de obertain (operație pe care doña Sol se învățase s-o deprindă, cu stoicism), fie că era vorba doar de o invitație la ceai (străvechi ritual al cuplului, încă din vremea copilăriei petrecute împreună). Fu săptămâna cea mai grea pentru doña Sol. Când o apucară durerile, strigătul ei ajunsese până-n atelier (atunci doar un șopron). « Vin imediat, uite, mai am puțin, o să aștepte o țără, cum crezi tu că mă pot prezenta în fața fetei mele cu treaba negătată? ». Doña Sol îți sună fratele, Umberto, vino de mă duce, Sorin e ocupat. Tânărul sări într-un taxi și peste fix 133 de minute lumea fu mai bogată și mai luminoasă. Sigur, ochii micuței Dora fură în primul an negri, apoi trecură prin toată gama de căprui, până se stabilizează la incredibila culoare aurie. Sorin ajunsese la maternitate când Dora dormea primul ei somn, cu un uriaș buchet de azalee, nu-i dăduse altceva prin cap decât să sacrifice întreg stratul ce garda poteca până la « atelierul » lui. Ce să mai zici? Îi luceau ochii cenușii, avea o față așa cum își visase de când se știa și era cea mai frumoasă nu din lume, ci din toate lumile posibile, chiar dacă, în candoarea lui nesfârșită, era convins că noi trăim oricum în cea mai bună dintre ele. Rodul penitenței ultimei săptămâni fu scaunul-scară, acum atât de banal, aflat în jumătate din apartamentele din orașul universitar. « Solange, majoritatea semenilor noștri nu au norocul unei case ca a noastră, iar copiiiăștia se vor înghesuși în celule pe care va trebui să le facm să răspundă, funcțional și afectiv, la vechiul descântec « home, sweet home » ». « Home, sweat and tears », bombănea uneori doña Sol, când orăcăitul minunii-cu-ochii-de-aur o scotea dintre culori.

Scaunul-scară fu vopsit ori de câte ori se schimba decorul în casă. Doña Sol avea pentru el sentimente amestecate, corelate cumva cu presiunea atmosferică. În zilele însorite, când era încântată de comunitatea solară a familiei, comunitate cu accente de confrerie secretă, admira puterea soțului ei de-a converti cel mai rutinier gând într-o drăcie utilă, de cele mai multe ori polifuncțională (cu prețul izolării în atelier). Dar, în zona noastră cu climă temperat-continentală beneficiem și de un anumit număr de zile închise, unele de-a dreptul mohorâte. Atunci, doña Sol detesta toate invențiile, se așeza în leagănul vechi, la doi pași de masa de sub nuc (cu spatele la ușa atelierului) ședea la vorbe cu prieteni imaginari și vopsea, în mintea ei, toate invențiile în cenușiu. Până-i apăru, într-o zi de toamnă, neobișnuit de limpede, o siluetă masivă, drapată într-o rasă de postav, de exact aceeași nuanță precum vopseaua cenușie pe care-o aștermea ea în minte pe minunatele invenții cu care Sorin bucura constant familiile din oraș și, din ce în ce mai mult, din toată țara. De sub glugă nu se vedea decât vârful unei bărbi tunse, cu câteva fire argintii. « Solange, tu nu ești numai regina culorilor, sufletul tău sfințește lucrurile pe care umorile tale le pedepsesc gratuit. Vrei o dovadă? Eu sunt membru al ordinului creat de tine, fără să știi. Fiecare invenție, când o vopsești tu în cenușiu, în mintea ta, devine sfântă. Tu desăvârșești, fără să știi, creația solară a hirsutului tău bărbat. Acum e momentul să le dai din harul culorilor, cu care ești hărăzită ». Și dispăru.

De atunci doña Sol țtiiu mereu în ce moment să intre în sanctuarul de sub deal. Obiectele deveniră vesele, elocvente, funcționalitatea lor fu dublată de melodia culorilor, iar micuța Dora, acum școlăriță, le boteza pe fiecare.

Micuța Dora se legă sufletește de scaunul-scară ca de un câine (avea doi, un lup alsacian, născut în aceeași zi cu ea, primit în dar de la nenea Sângeorzan, medicul familiei și un maidanez rasă pură, aciuat pe acolo într-o zi ploioasă). Învățase iute cum se poate transforma în scăriță, printr-o simplă basculare, dar avu nevoie ani buni de ajutor pentru manevră. Copil crescut într-un mediu în care creația era „legea de compoziție internă » (cum avea să învețe mai târziu, la o materie școlară imposibilă), inventa mereu în jocurile ei, inventa nume, forme, personaje, simboluri și, peste toate, cum să le coloreze pe toate. Dar mai ales inventa reguli de joc (și, ca orice prințesă care se respectă, le mai schimba pe parcursul jocului, fără să-și anunțe partenerii). Mîntea ei de copil reținuse din poveștile pentru oameni mari pe care oamenii mari și le spuneau unii altora în lungi seri, fie la masa de sub nuc, fie la cea din sala mare, de la parterul casei (și pe care le spiona de sub fiecare dintre cele două mese), că la șapte ani odată toți atomii din care-i format corpul omenesc se primenesc până la ultimul. Așa că a doua zi după de împlinise 14 (și primise în dar primul rucsac pliant, care se făcea cortuleț de o personică, dacă învățai să îmbini după schemă, țevăria de aluminiu eloxat), hotărâse în mîntea ei că va crea obiecte cu mai multe funcții ca ale tatei, în culori mai grăitoare ca ale mamei, bucurând nu doar jumătate de oraș, ci gospodării din Tombuctu, Punta Arenas della Tierra de Fuegos, Malawang (asta era prin Borneo...) sau Perth, după specificul fiecărui loc. Asta deoarece cu un an în urmă, doctorul Sângeorzan, om de modă veche, cu pipa veșnic stinsă între dinți, îi dăruise un joc geografic și «20.000 de leghe sub mări », cu ilustrații de Riou, din vechea editură Hetzel, carte pe care, cu jumătate de secol în urmă, o primise și el în dar, la aniversarea corespunzătoare.

Și acum, Dora-minodora, zgâția cu ochi aurii și păr morcoviu (șampon numărul șapte, aplicat peste decolorant) purta, semeață, mapa cu coperti policrome și nume caligrafiat cu cele mai rotunde fonturi (Bauhaus 93), înăuntrul căreia se ascundea proiectul care avea să arunce în aer banala meserie de dizainer. Căci scaunul ei se făcea nu numai scară, asta era déjà vu, doar crescuse cu el, ci printr-un ingenios sistem ce amintea de un origami 3D, devenea... dar Dora reuși performanța să ascundă natura invenției ei chiar față de narator. Căci cu această a treia și personală funcție era o problemă. Degeaba încercaseră, pe rând sau de-odată, profesorul și tatăl (foști colegi de grupă), să-i demonstreze că un atare proiect nu poate funcționa, mai mult, nu poate exista, deoarece contrazice un mare număr de teoreme din topologie. Da'ce n'aiba mai e și aia nene, se trezi Dora vorbind. Profu' nu se formaliza, studenta îi crescuse pe genunchi, o socotea calul câștigător al hergheliei lui, cu care pâdea derby-ul *lui* de la Ascott, Marele Premiu al Festivalului Eurodesign, ce urma să se desfășoare la vară la Freiburg, se deprinsese s-o îmboldească, s-o cravașeze, dar de data asta părea să fi sărit nu doar peste cal și peste casă, ca o ieduță nărăvașă de toate zilele, ci de-a dreptul peste templul intim din inima fiecărui meșteșugar ce se socotește urmaș al confreriei libere a vechilor ziditori de catedrale, ce-l socoteau pe Dumnezeu drept Marele Arhitect al Universului. « Dora, poate că aiureala asta ar merge într-un spațiu cu geometrie neeuclidiană, dar nu aici. Poți lua toți laurii de la Freiburg cu ceva *real*, de aici, din lumea noastră, de ce te încâpățânezi să cauți ce n-ai cum găsi *aici*? »

Dora zâmbea șmecherește, amintind de bancul în care Ițic se roagă așa de fierbinte la Addonai, că pe 3,14 metri pătrați în jurul lui se face de-odată miercuri în plină zi de șabbat. Profu' ofta, excedat.

Și acum, în dimineața zilei ei de naștere, Dora S. Naianu se grăbea la întâlnirea cu profu', cu schițe, desene, dar mai ales calcule, calcule visate în vis de o roșcată (ea însăși!), căreia banala noțiune de derivată îi dădea aprige dureri de cap, calcule pe care i le dictase în vis un personaj straniu, masiv, înveșmântat într-o rasă de postav cenușiu, cu fața umbrită de glugă, de sub care nu se vedea decât un vârf de barbă cu câteva fire argintii. Șase sedințe durase dictarea, primele șase zile din ultima săptămână de dinaintea aniversării, care coincidea cu ultimul termen de depunere a proiectelor. Abia în a patra zi, dimineața, când uimirea de a ține minte pagini întregi pline de simboluri necunoscute, exact până ajungea să le noteze, avu un fulger de intuiție: era repetarea săptămânii de chin a tatălui său, așteptând-o să se ivească pe lume, convertind tensiunea așteptării în creație, săptămână la capătul căreia avea să se ivească pe lume ideea scaunului-scară, materializată în prototipul cioplit din lemnul ulmului plantat de străbunicul Dorei, în ziua de întâi decembrie a unui an pe care mereu îl uita.

A șaptea noapte, ultima, imediat după ora două, în locul falsului călugăr (de unde știu că e fals, se întrebă înfrigurată Dora), se ivi un băiat cu ochi strălucitori și-i dictă ultimele formule, îi făcu semn cu mâna și dispăru. Dora se trezi pe loc, scrise grăbită ce-și amintea. După formulele finale mai era un mic programel pe care știu că trebuie să-l clăpătească pe calculator, ca să-l determine pe acesta să ruleze simultan ultimele versiuni de Arhcad și Mathematica. Apoi introduse formulele finale, chiui în plină noapte, puse speriată mâna la gură, mă rade Tant'amélie dac-o trezesc, în sfârșit, acum ori niciodată, și apăsa decisă pe Enter (vopsit la tastatura ei în galben de

crom). Pe monitor apăru scaunul, care mai întâi se făcu scară, printr-o banală basculare în jurul axei marcate de balamale, pe mediana șezutului, apoi începu o serie de contorsiuni ale figurii, la capătul cărora... și calculatorul se blocă.

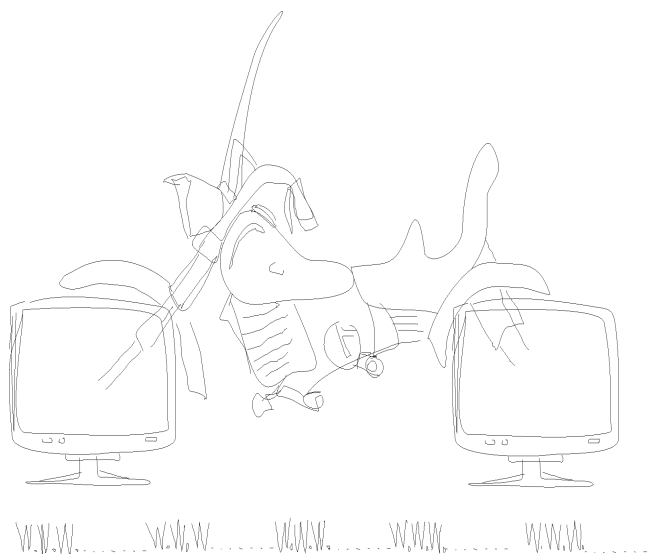
Acum, Dora S. Naianu se uită la ceas, începu să alege, coti de câteva ori și intră ca o vijelie în cabinetul profului. Mai erau exact 133 de minute până la închiderea depunerii proiectelor, primul care trebuia convins, căci fără recomandarea lui nu putea merge mai departe, era el, Prof. Așa-i spunea, fără fașoane. Și trebuia să pună totul pe o carte, căci nu avea nici o garanție, nu văzuse, ca rezultat al unei matematici pe care continua să n-o înțeleagă, deși o folosise, forma gândită pe ecran. « Care-i diferența dintre garanție și certitudine? », îl întrebuse pe băiatul de 28 de ani, după o discuție mai animată, când el părea să nu priceapă că certitudinea interioară a unei dizainerițe stăpână pe meserie era mai tare ca orice garanție de orice fel. Prof se încruntă, apoi zâmbi, apoi rămase bouche bée. Căci, după inserarea disketei, filmul se derulă întocmai. Cel puțin atâta cât am apucat noi să tragem cu ochiul. Dora fu scuturată de un junghi în piept când programul se apropie de momentul în care se blocase noaptea trecută. Scara începu un balet straniu, contorsionându-se, innodându-se, parcă, într-o mișcare unduioasă, continuă, întreruptă de scurtissime încremeniri în poziții intermediare, programate exclusiv pentru ca juriul să poată urmări frângerea acelor teoreme de topologie ce interziceau teoretic mișcarea. Biroul lui Prof' se umpluse de planșe iar Dora vorbea deja într-o limbă pe care altfel nici n-o pricepea, dar înțelese imediat de ce operează lejer cu ea, când realizează, printr-un salt mintal, că mesajul falsului călugăr, șoptit la ultima lui apariție, era,

în esență, ironic de identic cu cel dintr-un film care o impresionase: „*If you built it, he would come*”. Dacă-l construiești, el va veni. El, băiatul din vis, care *nu* va avea oki albaștri, care *nu* va avea 28 de ani, care *nu*, care nu... dar care nu va pregeta să se plimbe cu ea în plin centrul orașului universitar, urcând apoi toate treptele către cetățuie, cu picioarele goale... și care va înțelege toate culorile ei... care va ști să facă diferența între certitudine și garanție... și pe finalul acesta de gând, iată-l pe Prof, uimit, cucerit, împietrit în fața monitorului, pe care, ca dintr-un cocon împletit în sine, se naște silueta unui albatros. Inelarul Dorei împunse tasta Enter pentru ultima oară, ca la telegraful ce anunța predarea lui Osman Pașa, iar albatrosul își întinse elegant aripile și-și luă zborul, pe o traiectorie majestuoasă, recuperând teoremele topologiei și binecuvântata axiomă a cincea, a bătrânului Euclid. Dora simți nevoia să se așeze, ametită, palidă. Prof se pierdu, între extazul zborului de pe monitor și reflexul de a-i da studentei un pahar cu apă. Ochii aurii redeveniră strălucitori, sub ciuful morcoviu, căci fata realizase că-și ținuse respirația involuntar, cele câteva minute cât rulase programul. Se încruntă spre Prof, acesta se așeză pe scaunul de alături și același curent le străbătu amândouora piepturile, făcându-i să simtă că respiră aerul tare al înălțimilor virtuale tăiate de zborul suveran al albatrosului.

Și cine-ți va materializa proiectul, Dora, auzi visând deja la uimirea oamenilor serioși din orașul cu nume simbolic, Freiburg. Păi cum cine? Trebuia odată și odată să-l scot pe tata din atelierul acela, batăr o săptămână, le-am cumpărat din micile mele economii o săptămână de vacanță împreună, să pună culori proaspete pe toate proiectele la care au trudit până acum. Și n-o să mă odihnesc decât după

a șaptea zi, o să stau toată ziua a opta să privesc albatrosul cum zboară, fără să mă sufoc, iar pe seară o să-l chem să coboare, o să-l fac scară, să mă urc în nuc, o să-l trag după mine, o să-l fac scaun, bine sprijinit între ramuri și acolo o să mă odihnesc, vorbind de sus cu ai mei, care o să-mi povestească, stând la masa de jos și bând ceai de rozmarin, cum a fost vacanța lor.

6 aprilie 2003



ROSTUL SCRISULUI PROFESIONIST

Zilei solstițiului

Mesaj pe Virtualit de la Dragoș: „Întâlnirea va avea loc la ora 7, în parcul din fața Operei, pe prima bancă de la stradă”. Mă abțin greu să întreb dacă e vorba de prima din dreapta sau din stânga, configurația aleilor e simetrică. Oricum e genul de meșanerie pe care lumea o așteaptă din partea mea, intră perfect în profilul antipatic-enervant al personajului meu.

Nu vine nici un troleu, nici un autobuz. Ar fi jenant ca tocmai eu să întârzii, locuind cel mai aproape de locul întâlnirii. Așteptând, anticipez instinctiv, măcinând amintirea recentă a ultimului mesaj organizatoric. Și răcoarea serii e încă departe. Doar e ziua solstițiului. Căldura face trupurile puștoaicelor din stație să vaporizeze feromoni vizuali și olfactivi.

În sfârșit, în deplin acord cu domnul Murphy, vine troleul de care n-am nevoie. Mă uit la ceas, calculez iute și mă urc. Am timp berechet să parcug pe jos cele 2-3 stații de la cea mai apropiată de Operă, pe când troleul care m-ar duce direct ar putea întârzia mai mult decât timpul pe care-l mai am.

Cobor. Iau în anfiladă terasele de pe parcurs, întrebându-mă unde-o fi ceainăria Noricăi, loc acceptat

implicit și quasiunanim pentru întâlnire. Oricât aș fi eu de troglodit, parcă aș avea îndoiele că cineva mai umblat și la zi o va găsi ușor. Concentrat mental pe viitorul imediat, încerc să elimin inerentele reflexe proustiene, care mă leagă de locuri de atâtea ori bătătorite. Ar fi deplasat să le povestesc colegilor virtuali despre faptul că am hălăduit un an în căminele de lângă operă, că fostul meu decan locuia atunci în blocul de vis-à-vis, la poalele căruia, în unghiul dintre bulevard și splai era cofetăria Tosca (*aici ar putea fi ceainăria!*), unde găseai cele mai bune frapé-uri, chiar că decanul era poreclit „tehașul”, din transparente motive onomastice, ceea ce rămâne banal, dar depășește banalul imediat ce porecla trece asupra fiului său, Andrei, asistent cu câțiva ani înaintea noastră, care se obișnuise să răspundă la apelativul „tehășelul”. Nu, astea nu-s povești pentru șiragul de tineri care m-au acceptat cu naturalețe (era să sar peste cal să scriu „integrat”, dar mă opresc prudent) în opera lor generoasă. Aș spune – în atelierul lor, dacă termenul n-ar suna rebarbativ. Nu țin de zona comună cu ei, câtă o fi. Poate doar prin intermediul unui roman, dac-oi apuca să-l scriu drakkului odată...

(Trecând prin fața afișelor de operă la 18:45, pășisem cinci minute pe ceas către est, exact până la aleea ce ducea – și mai duce – către cămin, ca întorcându-mă alte 5 minute, să-mi rămână ultimele 5 pentru a patrula imparțial, de-a lungul băncilor din fața Operei. Lista gândurilor adăpostite de aceste 10 minute e mult mai lungă decât rememorarea efigiei de savant a tehașului, dar ține de alte proze ramificate...).

În sfârșit, încep să defilez pe alei. Ambele prime bănci sunt ocupate. Pășind către clădirea Operei, avansez paralel cu o siluetă elegantă, grațioasă, care se așează pe... ultima

bancă. Deși nu-mi seamănă cu nimeni, am o senzație tulbure de deja vu. Accentuată de faptul că mă privește fugar (*ii fusesem prezentat la atribuirea premiilor Uniunii Grupurilor Editoriale din România, când Virtualit fusese nominalizat; atunci purta ochelari de soare; ulterior aveam să ricanez în sinea mea, nu fără o undă autoironică, se pare că rețin mai lesne priviri decât siluete...).* După un tur complet, o iau înapoi, în sens trigonometric (*Licinie, te ard cu țigara!*). Nu ajung să-l gat, pe esplanada din fața treptelor, la ora 19:00, altă siluetă, mignonă, mai degrabă copilărească decât adolescentină, exalând viață, ia avans asupra mea, identificându-mă prin deducție de la cinci pași, căci chiorănia mea nu-mi permite să-i confrunt faciesul cu o fotografie emailată decât de la 2. Virtualitul s-a fost născut prin Morgiana și Dragoș, istoriografia va consemna primul contact fizic la întâlnirea oficială între Norica și LIS. De ce nu mă mir că abia stabilit acest contact, mă lasă baltă pentru a recupera telefonul unei doamne cu care șezuse pe bancă (*câte șanse ar fi să fi trecut pe lângă ea la primul tur? Destule...).* Nu termină că piruetează jucăuș, observând intrarea triumfală a unui trio, dinspre trotuar. Am nevoie de o revanșă. Doar am contabilizat nenumărate compensații ale chiorăniei. Băiatul longilin, grațios (*nu e o gafă stilistică prin repetare, e o realitate!*), relaxat, nu poate fi decât Dragoș. N-are aer de a fi Sieg. Ia să vedem. Însoțitoarele au ceva comun și ceva diferit. Sunt ambele rasate, blonda are un aer trăs parisien, deci e Clary, atunci bruna cu zâmbet discret magic trebuie să fie Morgiana. Sigur, mai sunt fete în echipă, dar n-ar veni cu Dragoș. Pupături, poze, în așteptarea lui Sieg, care nu că vine mai de departe, nu că e ardelelan, dar e lider. Oricât de strâns ar fi grupul, un câine flenduros are loc să-l traverseze. Se glumește pe seama căruia

personaj din situările concurente s-o fi deghizat în el, dar nu se pariază.

(Inconsecvența bății sifoanelor mele vi se pare ușuratică? Dar povestea o spun eu și mă prevalez de dreptul natural la micile mele ficțiuni. În beneficial necesităților de compoziție, firește...).

Nu știu câți îl știu pe Sieg, și prefer să presupun că nimeni, dar pasul lui temeinic ar fi fost oricum ghicit până și de milițianul din colț, dacă acesta ar fi fost, prin absurd, invitat la întâlnirea Virtualit. Smaranda (silueta grațioasă, între timp integrată grupului, poate chiar oferindu-i acestuia masa critică) pășise discret pe alee, Norica a explodat în fața mea (care, consecvent tacticii, mă infiltrasem pe ocolite), Dragoș-Morgiana-Clary au apărut triumfător și vesel, dar da, Sieg și-a făcut intrarea.

Ei, unde-i ceainăria, Norica? Norica, sfârșind de împărțit tuturor cele două volume proaspăt lansate de GBA (cu dedicații mai elaborate sau mai concise, pe potrivă), al cărui agent literar e, mai piruetează odată (ce ușor e să mi-o imaginez jucând șotron!), apoi se decide în unanimitate să alegem alt loc. Cel ideal e „La Motoare”, și energia contactului direct surmontează relativa oboseală a trioului ce coborâse până la locul întâlnirii cam din același punct către care ne vom îndrepta.

Situațiile lipsite de orice conotație proustiană, sau cel puțin de minimale repere temporale (cu două săptămâni în urmă coborâsem în gara Simeria după 36 de ani, pentru a ajunge în premieră în Orăștie și Geoagiu), din scena curentă a monologului meu interior aproape neîntrerupt sunt rarissime. Drumul din fața Operei la Teatrul Național (există glumeți care susțin că rostul acestuia e de a servi ca bază pentru terasa „La Motoare”) a fost unul dintre acestea.

Împotriva unor acumulări multiple, de-a lungul unui număr de ani ce depășește media de vârstă a noilor mei coechipieri. Să nu mă întrebați nimic despre cum l-am făcut. Nu țin minte nimic. *(Perifraza, în beneficial Noricăi, en tant que redactorul unei cărți, e deliberată)*. Într-un fel, aș putea opri aici povestea întâlnirii, căci peste semnificația acestui amănunt e greu de ridicat ceva. Și totuși...

Și totuși un mecanism de orologerie, declanșat înainte de momentul primului rând al povestirii, mișcă deja stegulețul de control al partidei. N-am de gând să renunț la metafora șahistă, chiar dacă n-o fi prea cunoscută de toți în grup. O să aflu acum rolul ceasului în șahul de competiție. E timpul să-mi intru în rolul de individ antipatic, spărgător de grevă, pe care-l știu așa de bine. Amân, trebuie să apară *rethorth*, adică Milan, soțul Clarisse-Clary, vreau să-l prind în direct, apoi mă arunc în apă și-mi recit (cu o dicție proastă și un timbru fals), replica. Pierderea de sine din timpul drumului de până aici e nimica toată față de starea pe care și-o crează postura de focar al unui grup de priviri pe care, pentru a le descrie, ar trebui o nuvelă în sine. Gama de sentimente e largă și simt fără greș că orice analiză a lor ar fi de prost gust. Ceea ce izbește, dincolo de compoziția spectrală, e intensitatea. Pot depune mărturie în fața Marii Adunări Naționale că am trecut, crispat, pasiv, înfiorat, uimit, surprins și încălzit la fuziune, printr-unul din cele mai intense momente din biografia mea. Har Domnului, a fost unul colectiv. N-o s-o dau pe empatie, căci de dojană e vorba, să nu ne batem joc de partid. Fără decât numa' să nu mă întrebați de ce acum, când povestesc, nu țin minte decât ochii lui Dragoș. Nu, nu-i nici un artificiu aici, ar fi de și mai prost gust. Și e departe de a fi vorba doar de faptul că m-aș fi așteptat, într-adevăr, mai puțin din partea

lui. Pentru o scurtă clipă, am participat (Doamne, tot pasiv!) la un act de comunicare despre care nu voi spune decât banalul „n-o să-l uit”, păstrând imensitatea restului pentru mine. Ei, sigur, la un interogatoriu mai profesionist, aş putea fi făcut să-mi amintesc şi altele, oricum în perfectă armonie cu mesajul nonverbal al lui Dragoş.

Pe drumul spre casă, lejer exaltat, începusem deja să conturez repere narrative. Să mai spun că altele decât ce s-a putut citi până acum? E inutil. Din tot bulevardul altă dată al cinematografeilor, n-am văzut nimic decât o firmă luminoasă „Tatăl şi fiul”, primul cuvânt cu majuscule gen arial, al doilea cu un „font” gen handwriting, cu minuscule, negru pe alb. Tot povestind în minte (o poveste niciodată născută), exaltarea ajunge la nivelul la care geografiile generos expuse de piele feminină din dreapta scaunului de troleu, departe de a-şi transmite mesajul firesc, încep să-mi pară desene abstracte, în vreme ce vilele cartierului semirezidenţial devin masive animale fantastice, îmbrăcate în blana iederei. Le simt mirosul, le aud respiraţia, parcă le pricep murmurul, numai să nu mă întrebaţi ce-şi spuneau. Iar luminile oraşului sunt gândurile zburătoare ale tuturor fiinţelor omeneşti cu care climaxul tirului concentrat al ochilor noilor mei prieteni mă va fi pus în contact mental. Fie şi imaginar...

Troleul ajunge, pentru a împlini cercul, în cartierul meu, pe care-mi place să-l botez „cartierul de vest”. De-odată, luminile ce rămân în urmă redevin simple becuri, cutiile pătrătoase, spuzite de pătrăţele mititele, luminate aleator, nu mai sunt animale fantastice, ci dormitoare colective. Iar Daciile de pe stradă simple Dacii. Ar trebui ca femelele de pe culoarul troleului să reînceapă a-şi trimite feromonii, dar nu le pot deosebi dintre umbrele călătorilor. Cobor.

Mai am de mers cam şapte minute. Paşii mi se lipesc automat de urmele lăsate cu nu multe zile în urmă, când făceam drumul ăsta împreună cu meşterii, purtând un rulou de tablă zincată, o fascie de câteva platbande de câte trei metri lungime fiecare, precum şi oarece sacoşe cu mărunţişuri. Mârţoagă între uluci, capul mi se balansează la fiecare pas. Între prietenii părăsiţi brutal şi apele teritoriale, două straturi de *ficţiune şi infanterie*. Acasă e locul unde vii de oriunde. Ştiu asta de mult, dinainte ca acasă să însemne, succesiv, mai multe locuri, căminul de lângă Operă y compris, pentru o frântură de clipă cât un an. Şi n-am uitat nici de când locul ăsta s-a stabilizat. Acasă e, între altele, locul unde scriu despre întâlnirea cu aceşti noi prieteni, de care mă simţeam oricum apropiat conlucrând cu ei, dar care mi-au pătruns acum ireversibil în suflet cu aceeaşi violenţă cu care i-am părăsit eu, în cinstea lui sir Isaac, în chiar momentul în care comiteam o ineluctabilă bătălie lăsându-i singuri. Scriu în dispreţul oricăror reguli ale compoziţiei, imun la inevitabila sfârtecăre profesionistă a textului (n-are ritm, n-are gradualitate, pretinde a avea orgasm, dar îl ratează, e enervant...), pentru că despre şocul prieteniei n-are sens şi rost să scrii profesionist.

21 iunie, 22:37 – 22 iunie, 20:15

MATRICEA PLASMATICĂ

(călătorie imaginară unu)

O îndelungată depridere mă face să adorm la ședințe. Sau, mă rog, dacă stau într-o sală cu scaune aliniat și ascult ce se spune din față. Automatismul are grade de manifestare diferite, accentuat de oboseala latentă, cu care mă conectează, dar inhibat de gradul de interes al spectacolului. Aproape nul la filme și teatru, totuși semnificativ dacă vorbește o singură voce odată. Aproape un reflex condiționat. Culmea e ca funcționează chiar dacă aș auzi o lectură pe gustul meu. La muzică, depinde de gradul de interiorizare pe care mi-l induce. Cu cât mă cufund mai mult în mine însumi, cu atât mi se închid ochii.

Veniseam de la birou temeinic obosit, în plină perioadă de suprasolicitare. Lăsasem, de multe zile, la suprafață doar soldatul și funcționarul, două condiționări funcționale, mecanice ai zice, dacă n-ai realiza conotația pejerativă a termenului. De fapt, robotice. Animalul social educat să se miște eficient. Evitasem, cu măsurată deliberare, emoțiile introspective, imaginile declanșatoare de reflexe proustiene, tot ce ar fi slăbit randamentul stoarcerii mașinii ce trebuia să mai rămân o vreme. Până și unele bancuri prea... seismogene.

Mai aveam o bună porție de măcinat, câteva promisiuni de ținut, câteva mile de alergat... pe claviatura

conectată la rețeaua de comunicare globală... înainte să mă cufund într-un somn de brută. Mi-am propus să-mi rezum cina la un pahar de kefir, aseasonat cu ceaiul curativ și doza serală de „biluțe”. Mi-am verificat e-mailul, cât se umplea cada cu apă aproape fierbinte. Nimic special. Câteva replici au plecat înapoi, apoi am intrat cu voluptatea oboselii în baie. Cele 2-3 grade deasupra limitei de confort, marcând o ostilitate inițială iute atenuată de adaptarea epidermei mele aveau rolul să nu adorm. Relaxarea bruscă a corpului, deconectarea celor câteva puncte mereu dureroase, mi-au adus aminte, cu un zâmbet pe care oglinda nu mi-l înapoia, de meșteșugita vorbă a directorului meu: „Dacă, după o anumită vârstă, într-o dimineață te trezești și simți că nu te doare absolut nimic, înseamnă că ai murit.”

Așa că am închis ochii, lăsându-mă invadat de conștiința epidermică, ce-mi transmitea un mesaj de relaxare. Aș fi adormit imediat, dacă un reflex de prudență n-ar fi îndreptat mâna dispecerului responsabil cu beculețele creierului meu spre zona de tranziție, numită popular „între vis și viață”, altfel defel străină, uneori chiar valorificabilă. Piticul de serviciu a deconectat cu discreție circuitul „fantasme”, care mi-ar fi sabotat întrucâtva relaxarea, cerându-mi un efort conștient de control. Sau, cel puțin, așa mi-a raportat.

Și atunci am simțit, cu uimire, voluptate și stupefacție, că percep contactul total cu apa ca o îmbrățișare absolută, că apa e vie, sensibilă, senzuală, nimic nu era static, degetele delicate și nenumărate ale apei pianotau întreaga suprafață a corpului meu, imparțial, lipsit de artificialitatea erotismului forțat, „profesionist”, conform cu sfaturile înțelepte și eficiente ale sexologului de serviciu, dar, doamne, infinit mai bogat în nuanțe nesfârșite. O clipă

m-am suspectat că m-aș fi lăsat antrenat de un perfid joc al memoriei senzoriale, dar pe ecranul ochilor închiși nu se contura nici o imagine. Apa totalitară, apa sensibilă, apa cu erotismul ei natural, nu părea dispusă a fi nici jolly jockey, nici succedaneu. Cu atât mai puțin proteză imaginativă. Am realizat brusc că imaginația mea, sleită de atâtea zile de încordare cotidiană, în jocurile strategice ale existenței lipsite de lejeritate, adormise, ca o pisică mângâiată cu sinceritate.

Nu falsa pudibonderie mă face să trec sub tăcere reacția lesne de imaginat a bietului meu trup, ci faptul evident că această reacție nu avea să-mi folosească decât ca dovadă că experimentam o comuniune excepțională, inedită, poate nu întru totul meritată, dar sigur venită pe adresă corectă, căci ce alt semn zodiacal e mai capabil decât al meu de a înregistra și diferenția cele mai delicate și inedite impresii?

Exact în momentul în care realizam că mă deconectasem și de susurul de fond al sonorului unei emisiuni de știri televizate, o exclamație m-a smuls, instantaneu, eficient și chiar ușor îngrijorat din... din ce? Reverie e termenul convențional, dar plat și neadecvat aici și acum. Mă rog, din poarta unui univers straniu. Originată de nevoia de a împărtăși o știre de pe ecran. N-am mai încercat să închid ochii, nu sunt adept al supei reîncălzite. Oricum nu consum decât supă care se poate înghiți și chiar savura și rece.

Am revenit la tastatură, oarecum tulburat de amintirea precisă a unei certe iluzii. Sau, ma rog, ficțiuni, joc al imaginației mele, trezite, ca de obicei, cu o fracțiune de secundă înaintea restului resurselor: exact înainte de a face zgomot ieșind din apă, în momentul nehotărât în care nu mai eram sigur că aceasta mă mai îmbrățișa, erotic și totalitar,

pe fondul ultimelor clipe ce liniște între exclamația ce mă readusese în spațiul exercitării eficienței și niagara redusă la trivial a apei violente de extracția trupului meu din restul de îmbrățișare, apucasem să aud, fără nici un echivoc: „Ich bin die Zauberin!”. Era vocea ființei de apă, cu timbrul cântărețelor de folk din veșnica mea tinerețe.

12 mai 2004

OCRU CU VIOLET

(Călătorie imaginară doi)

-Stația de autobuz cea mai apropiată e Valea Corbului. Nu mă-ntreba de unde-i vine numele. Ăștia, băștinașii-s tare suciți. Ți-am spus că *larissei* ei îi spun *larici*. Cine știe ce suflet rătăcitor de poe(t) o croncâni pe deasupra locurilor miercurea noaptea: *nevermore, nevermore*. După 30-40 de metri înainte, traversezi șoseaua și o iei la stânga, e un drumeag de țară, iar lângă bifurcație e un loc viran, ca un dinte lipsă între case. Ăla-i reperul. La un moment dat treci podul, Apa Neagră face pe aici nenumărate meandre, la o degajare mai sănătoasă de portar, ca să nu spun o aruncătură de băț, vezi confluența cu pârâul Drajna, care coboară de la mine. O poți lua de-a lungul pârâului, pe partea lui dreaptă, dacă abandonezi drumul de țară și ajungi în 7-8 minute la porțița de jos a terenului meu, sau faci dreapta pe prima ramificație a drumului și ajungi în fix 13 minute, cu pasul tău, sus la poartă. Dai beep de acolo, să urc să-ți deschid.

Nimeni nu era de vină că vineri noaptea se apucase să ningă cu doar 3 săptămâni înainte de Paște. Troleul către celălalt capăt al orașului, unde mutaseră stația de autobuze, nu s-a împotmolit, autobuzul a plecat la timp, n-a pierdut mai mult de juma' de oră, la intrarea șoselei între contraforturile joase ale muntelui, să aștepte traversarea

molcomă a unei turme de oi, condusă de un berbec negru și un câine alb. Mieii proaspeți, contrariați de iarba asta pufoasă, albă și rece, concertau în tremolo-uri jalnic-disperate. Cei 5-6 câini lățoși pășeau filosofic, cu indiferența serenă a mercenarului. Doar cățelul cel mic, îndreptătorul de turmă, care se agita, patrulând roată în jurul dispozitivului de marș, se opri o clipă la mijlocul șoselei, privi cu condescendență spre autobuz, fără să miște din coadă. Abia se deosebea de albul lucios, de zăpadă bătucită, reflectorizantă, al șoselei, doar urechea stângă și falangele labei stângi din spate, negre luminos, dădeau albului peisajului un aer de ficțiune.

Era trecut de prânz când mă angajasem pe drumul de țară. Mai mult de 2 kilometri nu erau până la casa de poveste a prietenului. Juma' de oră de mers lejer, în condițiile astea, cu gândul anticipativ, confortabil, la ceaiul de rozmarin și alte ierburi, culese și uscate de peste vara trecută de soția prietenului meu, care nu uita niciodată să arunce 2-3 cuișoare în ibric. După o scurtă apariție, exact pe timpul opririi fortuite, când cu traversarea turmei de oi, a soarelui rece, cerul devenise plumburiu, iar ciudatele vârfuri perfect conice ale dealurilor pe punctul de a deveni munți, se profilau mohorât. Nimic din lumina magică de apus, strecurată prin mestecănișul ce împânzea valea Apei Negre, devenită în acuarelele prietenului acea combinație artefactică, de ocru cu violet, noua lui obsesie cromatică. Doamne, și cât îl acuzasem de invenție plastică gratuită, bine mă, hai, culorile *ieste* libertatea ta de artist, da' așa vârfuri perfect, conic vulcanice, *nu se există* în Carpații noștri mioritici. Trecând podul, îmi amintii de plimbarea cu trotineta lui, micul Matiz gigant, când devoalase, cu sardonice discreție, ochilor mei uluiți, în peisaj, *toate*

conurile din acuarelele lui ocru-violet, la ceas de apus, când spectrul natural nu era departe de combinația asta imposibilă.

Tot pășind mocânește (zeci de ani petrecuți la șesul apăsător nu mă dezbăraseră de reflexul atavic al pasului ușor fandat, reflex declanșat la cea mai lejeră pantă), nu observ că plumburiul se închise brusc spre întuneric, ca și cum crugul solar ar fi sărit din țâțâni de la echinox la solștițiul precedent. În câteva minute porni să ningă viscolit. Pierdui imediat drumul. Relieful accidentat, articulat cu meandrele Apei Negre, nu îngăduia nici o lumină de orientare. Don't panic, Old Man, don't panic, nu se poate să ratez confluența, în câteva minute ar trebui să dau de ea. Dar în câteva minute, orizontul de vizibilitate nu depășea gulerul negru al canadienei. Aerul șuieros, brăzdat de fulgi tăioși, îmi induse un sentiment de singurătate, rozând în dușmănie din permanentul canal de comunicare cu mine însumi. Cum pe vedere nu mă puteam baza mai mult decât câinele lăsat acasă, dar lipsit de acuitatea mirosului lui, începui să mă gândesc intens, lent, sacadat, cum să nu ratez confluența, fără a mă lăsa, pe cât posibil, muiat în apa acum neagră a Drajnei, căci, coroborată cu viscolul, baia m-ar face să apreciez contrariat izolarea casei de poveste, departe de orice farmacie civilizată.

Absent la oricare alt aspect al decorului afară de terenul pasului următor, concentrat, nu aud fâlfâitul apropiat. Am gluga canadienei trasă pe ochi, ceea ce-mi dă gât de lup. Simt o greutate caldă pe umărul stâng. Aud, filtrat prin căciulă și glugă, un croncănit. E o cioară, pe semne rătăcită cine știe cum, ciorile sunt inteligente, toate trebuie să fie acum la adăpost. Nenorocita asta o să înghețe. Desfac ariciul glugii, fermoarul canadienei și împing decis cioara între

pull-over-ul negru cu rețea de dungi portocalii și căpușeala neagră a canadienei. Mediu mimetic, mă aud zâmbindu-mi în minte, imun, de-odată, la izolarea ce începuse a mă cuprinde. Inimile celor două entități biologice strânse sub canadiana mea neagră, bat un step complicat. „*Când nu știi ce muzică-i aia, atunci e jazz*”, îmi vine spontan în minte replica de antologie dintr-un film despre pianistul care a trăit o viață de om pe o singură navă. Fără a vedea la un pas, instinctul, sau nuș'ce drakku', îmi spune s-o iau la dreapta. O iau la dreapta. Viscolul tace o clipă, ca prin farmec. Cât să aud în deja stânga mea, susurul asigurător al Drajnei.

Ajung. Mă cațăr pe treptele de piatră ale taluzului, deja pe terenul prietenului, aud haita lui de câini lătrând binevoitor, pe trei voci. Sammy cel negru e aproape să mă doboare, când, de-odată, se crispează, coada i se blochează, miroase, coada se agită mai ceva ca înainte, cioara scoate capul de după fermoar și rostește, cu limpezime, în beneficiul urechii mele stângi: *Ich bin die Zauberin*. Îmi țin respirația, nu e ora de mirat, e ora de integrat cuibul din casa de poveste. Soția prietenului meu îmi ia cioara cu naturalețe, cași cum nu la altceva s-ar fi așteptat, o ține tandru în brațe, mă așez în fața căminului, cu ochii focalizați pe vatra unde un bulumac arzând spune mii de povești. Instalația stereo picură *Recuerdos de Alhambra*. Chitară rece. Ceai fierbinte, cu scorțișoară, cuișoare și lămâie. Numai să nu mă întrebați ce-am să visez la noapte.

Ianuarie 2003 – 6 martie 2004



VIS INDUS DE PISICA MEA

(Călătorie imaginară trei)

La capătul unei obositoare zile de lucru, îmi permisesem luxul de a ațipi o țară. Era mijocul dupăamiezii. M-am trezit, angoasat și uluit, pe ulițele strâmte ale unui burg medieval. Casele erau verzi, apoi cafenii, erau vopsite în culori vii și aveau, fără excepție, poziții piezișe față de linia străzilor paralele. Toate casele, de formă vag dreptunghiulară, aproape pătrată, de pe o stradă, aveau aceeași culoare. Portocalie, un portocaliu bătând spre coraiile, apoi cele de pe strada următoare erau verzi, apoi cafenii. O mulțime de străzi paralele se așterneau peste o colină rotundă. Am urcat, apoi am coborât colina și peste nu multă vreme am observat ca străzile coteau, cu toate, într-un unghi aproape drept. De fapt, cam de 70 de grade. După cotitură, în fața mea apăru altă colină, asemanatoare primei. Straniu, străzile nu urmau curbe de nivel, ci-și păstrau paralelismul tras cu sfoara. Mi-am zis că n-are rost să explorez în direcția respectivă, odată sesizată simetria. M-am întors la punctul de cotitură și am luat-o printre case, urmărind linia cotiturilor unghiulare. Ciudat, casele nu aveau curți, sau, de fapt, curțile erau mărginite de gard viu, înalt până la jumătatea genunchiului. Când am întrezărit marginea orașului, m-am gândit că ar fi interesant să-l văd de la înălțime, să-i descifrez desenul. Mi-am adus

aminte că citisem, odată, o povestire în care eroul zbura cu ajutorul acoperișului unui kiosk de ziare. Imediat mi-a apărut în față (deși puteam să jur că până să mă gândesc la povestire nu era acolo) o construcție joasă, discoidală, din piatră lucioasă, cu vinișoare în culorile caselor. Acoperișul construcției s-a desprins, lin, s-a rotit în jurul a ce rămăsese, apoi s-a oprit la jumătate de metru de sol, parcă invitându-mă. Avea patru orificii simetrice, în mijloc. S-a ridicat, s-a plasat deasupra mea, am ridicat mâinile, m-am săltat printr-una din găuri, deasupra farfuriei, cum i-aș putea spune oare, m-am așezat comod, cu picioarele bălănganind în gol. Discul s-a ridicat. Privind spre nord, de-a lungul liniei cotiturilor, privirea mi-a fost atrasă din nou de cele două coline rotunde, dar înălțându-mă repede, am putut cuprinde cu privirea toată partea orașului prin care hălăduisem deja cam două ceasuri. Spre sud, marginea era paralelă cu liniile străzilor, marcată de brâuri de pădure de lățimea a cam 12 străzi. Dincolo de brăurile de pădure, pamânt arat proaspăt, parcă. Spre nord, nu foarte departe de cele două coline, o margine paralelă, în același unghi, forma o deschidere, din care urca un picior de munte ce pare de marmură. Ciudat, culoarea părea a fi a pielii umane. O piele oacheșă. O gheară a ieșit brusc dintr-una din găurile cilindrice ale vehiculului meu și m-a înțepat sub coastele din stânga pieptului. M-am trezit brusc, în torsul unei pisici. N-am deschis ochii, Recunoscându-mi pisica. Am ațipit la loc. Eram pe una din străzile orașului, față în față cu o siluetă înveșmantată într-un poncho ce urmărea desenul orașului. Desigur, și culorile. Am recunoscut parfumul familiar al străzilor, forma celor două coline. Figura rămânea cumva nedefinită. Vocea, însă, era limpede. *Ich bin die zauberin*, mi-a spus. *Dacă vrei să rămâi*

în orașul nostru, trebuie să umbli numai îmbrăcat după portul locului. Mi-a întins un poncho. L-am îmbrăcat fără comentarii. M-a cuprins brusc un sentiment inedit, dar conturat. În urechi îmi răsuna un puhoi greu de refrene tânguioase, în rezonanță evidentă cu ponchoul. Suna ca un imens cor de fluiere. Sonuri andine. Am vrut s-o întreb ceva pe insolita mea gazdă. Dispăruse, lăsându-și în urmă doar parfumul. Mi-a trecut prin minte că aș putea încerca să ajung în orice colț de oraș punând degetul pe punctul corespunzător de pe poncho, dar mi-am luat seama că, din motive obiective, ponchoul meu nu făcea coline rotunde, deci figura ar putea să meargă numai cu cel purtat de cea pe care tocmai o căutam. Și care părea a mă fi așteptat. Dacă nu cumva era preoteasa de serviciu a unui ritual de întâmpinare impersonal, standardizat. Un hureit regulat ce începea să depășească melodia andină. Când n-am mai auzit nimic, m-am trezit. Pisica torcea relaxată pe un poncho identic cu cel din vis. Când ațipisem, sunt sigur că nu era acolo.

LA PAS PE STRĂZI ÎN PANTĂ

(călătorie imaginară patru)

Aproape întreg grupul decide să folosească dimineața liberă pentru plajă în Rethimno, port la Marea Egee, pe coasta nordică a Cretei. Oraș venețian, oarecum în amfiteatru. Cum plaja nu mă atrage, plec în căutarea unei taverna cu internet. De fapt o ochisem din mersul microbuzului. Patroana, o tinerică în blue jeans, cam neîncadrată în modelul local durdului, mă întreabă dacă vreau și ceva de băut. Cum prețul e aproape triplu decât în Iraklio, renunț la pahar și mă afund în cele câteva zeci de mesaje secerând fără milă. Răspund doar la 3, dintre care numai unul de suflet. Am depășit deja cu șapte minute stagiul pentru taxa minimă, echivalentă cu berea locală (Mythos!), închid, fătuca mă iartă de creșterea taxei (oi fi având moacă de român), mai hoinăresc urcând spre interior. Dau de reclama unei excursii la Thyra (Santorini). Pentru doar un sfert în plus față de suma plătită în schimbul unui tur de o zi, ăștia oferă trei zile, cu două nopți în cuibulețele părătoase albe de pe faleza vestică, cea spre hornul fostului vulcan. Evident, tur operatorul nostru n-a vrut să piardă două nopți de cazare și ne-a momit la excursia de o zi. Amintirea calvarului urcușului pe străduțe de lățimea unui măgar, soarele năucitor, fermentarea borhotului senil din capul meu, dacă nu toate la un loc mă fac să mă trezesc

sărutând ceremonios mâna întinsă de frumusețea aseptică de pe afișul violent colorat. Intru în peisaj ca eroul lui Kurosawa în tabloul cu ciorile lui van Gogh. Arșița emanată de lanul de grâu trebuie să fi fost aceeași, încep să-l înțeleg pe personajul demiurgului nipon, momit la o călătorie vag inițiată prin lumea fantomelor. Nava se transformă brusc în vedetă navală și ajung instantaneu la un țărm pietros. Nu e Santorini. Soarele cade altfel. Devin conștient că mă aflu în inima Cycladelor. Vasul militar a dispărut. La poalele unui chiparos, o femeie superbă, nu poate fi decât nymfă, se chinuie să nască. Fascinat, urmăresc spectacolul de după o tufă de leandru alb. Sunt doi gemeni, băiat și fată. Ea e sveltă, athletică, cu o privire totuși melancolică și poartă arc, iar el are părul auriu, o lyră și cunună de laur. În ciuda reprezentărilor convenționale, sunt goi, cu impudoarea naturală a vietăților pădurii. Leto, murmură fără a le fi întrebat, buzele mele deja crăpate de arșiță. Înseamnă că știu unde mă aflu. Fac semn cu mâna bărbaților în armuri și coifuri care vorbesc, într-o limbă necunoscută, dar pe care o înțeleg, vorbesc ceva de o confederație, sau ligă și se transformă instantaneu într-un grup de pelerini în procesiune către un lac sacru. Toate umbrele astea trebuie să fie vedenii stârnite de căldură și lectură, nu se poate să nu găsec aici și ceva real. La gândul ăsta, din lac iese o făptură majestuoasă, cu pielea albă, părul și ochii negri. Veșmântul negru, tivit cu litere de aur mereu schimbătoare mai mult conturează decât acoperă un trup sculptural. Făptura deschide brațele, literele de aur sună precum clopoței șarpelui aferent. Pare că prezintă regatul (sau sanctuarul?) ei. Straniu, se exprimă în limba altor locuri. Realitatea depășește beția arșiței. „*Ich bin die Zauberin*”. Asta este. Conștient că sunt spectatorul privilegiat al acestui

ritual hibrid, lepăd timiditatea odată cu tricoul și perechea de jeans negri, pun ceremonios un genunchi la pământ, sărut cast unghiile sidefii, murmurând fără umbră de surâs: „iar eu sunt, măcar de data asta, buricul pământului”. Îmi trec fulgerător prin minte – reflex livresc irepresibil – toate povestirile în care un pământean e făcut să se împreune cu ciudățeniile telepate, care mai de care, ce-i apar conform tiparului său mental de femeie, aleg treptele lustruite de milioane de pași ale incertului templu apollonic drept loc de ofrandă și mă scufund cu voluptate în îmbrățișarea înșelătoare a zeiței. În momentul când trupul orbitor se arcuieste, desprins de piatra lucioasă și e cuprins de un soi de rigor mortis, din lac își iau zborul mii de lebede. Iar eu știu că am fost dăruit cu puterea de a ținti orice nălucă zburătoare cu arcul voinței mele și pot aduce armonie ciupind niște coarde întinse potrivit.

Când să ajut zeitatea să se ridice de pe lespezi și să-și îmbrace horbota, un motociclist zbanghiu m-a atins, în trecere, de m-am rotit cu ochii de la afișul publicitar. M-am întors la taverna cu internetul, să mă răcoresc cu o bere, până la ora reunirii grupului. Mâine, altă zi, alte năluciri, același soare, aceleleași amintiri ce fermentează sub fruntea mea încinsă.

11 octombrie 2003

PIATRA MEA ALBĂ

Pentru ca lucrurile lumii să aibă un sens, îi spuse Socrate lui Phyleas, propun să așezăm la capătul fiecăruia, vertical, câte un motorăș, preferabil un avion de tinichea, mic, cât pleoapa albastră a cicoarei. Iar pentru a zbârni suav, motorășului să-i așezăm o steluță de rubin. Steluței, cu funcție de articol enclitic, să-i spunem NADA.

MIRCEA HORIA SIMIONESCU, fișă stingheră de Dicționar Onomastic, scrisă la solicitarea unui ilarion

Acest text conține, câteva inserții scrise de Dana Sandru și patru versuri de Liana Corciu

Eu sunt Nada. Adică simultan o Nadia cu un i mai puțin și „nimic”. Dar ce-i interesant e că nimicul ăsta înseamnă ceva, iar Nadia mi-e aproape o străină. Așa de străină că dacă mă luați repede, nici nu știu dacă mă cheamă Nadia ori Adina. Ba, dacă mă gândesc, chiar îmi plac ambele, Nadia e visătoare, Adina e dinamică, dar eu sunt Nada. Mă îmbibasem așa de natural cu formula identitară că nu m-a preocupat semantica lui. Când am aflat, întâmplător, nu de mult, că înseamnă „nimic” în spaniolă, am receptat realitatea ca o provocare și ideea de a o asuma ca un act de forță. Unul dintre prietenii mei, șurubar de

cuvinte, pretinde că ceea ce eu numesc provocare e, de fapt, humor imanent și chiar un test pentru mine, iar a ști să râzi e demonstrația optimă de forță. Fie la el. El are nume ce evocă râsul, asta l-o fi influențat. Eu, ca NADA, nu accept să am de-a face cu „nimicul” decât ca simbol al imaterialității naturii mele de nălucă hăbăucă. Cel care mi-a înțeles mândria de a fi NADA și nimeni altcineva a fost tata. Cea mai dragă amintire a mea despre tata e chiar amintirea lui despre una din primele mele fraze articulate. Dragă, căci au fost ultimele lui vorbe. Să tot fi avut cam doi ani. Copii de 12-13 se jucau în curtea comună unui grup de familii. Eu mă încurcam voinicește printre picioarele lor, anunțându-mi intrarea în joc, de unde joc, mă rog, ieșirea din casă, cu strigătul de luptă: Papii, a venit Nadaaa! Nu puteam să pronunț „copii”. Într-o dupămasă jucau, chelăind, ceva asemănător cu șotronul, zic, cu mintea de acum. Tot la trei vorbe auzeam din casă ceva de tata. Pe semne fraza standard „te spun lu’ tata” avea frecvență mare. Mi-am lăsat hotărâtă jucărelele, am ieșit intempestiv și marțial, am decretat, încrâncenată: „Nu tata! E tata *mia!*” Căci nu aveam noțiunea generică, iar cele 2 silabe nu defineau decât pe cel mai bun om din lume, care era numai al meu, n-aveau *papiii* ăia dreptul să-l tot pomenească.

Zilele trecute am dat peste un sit chinezesc, care, din firești rațiuni promoționale, oferă gratuit solicitanților, prin e-mail, transcripția numelui lor în caractere ideografice. Câte unul pentru fiecare silabă. Nu știu dacă am apucat să vă spun, eu sunt plasticiană, de fapt pictoriță. Ca să evit, totuși, subiectivul, i-am dat temă de luptă banditului meu prieten, camaradul meu de arme. Cuvintele-s joaca lui preferată. Altfel, bătă la pictură, desen, zburătăceli la două palme de nisip. Zero, Nada. Nu râdeți. Pur și simplu, nu poate

deosebi un Andreescu de un veleitar de provincie. Dar are imaginație. În prima ideogramă, care ar corespunde lui NA, a văzut un D, care zice el c-ar reprezenta identitatea mea, între un opt neîncheiat, care ar putea fi la fel de bine și simbolul infinitului, rotit cu 90 de grade, tot neîncheiat, la stânga și o sabie cu vârful în jos la dreapta. Sabia ar fi simbolul nobleții mele, iar poziția ei ar semnifica darul meu diplomatic, puterea mea de a stăpâni și reduce conflictele. Și, cum pentru confreria lui, 8 e una din măsurile perfecțiunii, configurația electronică de gaz nobil, na, că era să-mi scrântesc limba, lipsa aia îi spune lui că sunt reactivă ca un halogen, că aș fi, zice, un oxidant puternic, deci dau viață la tot ce ating. Nu înțeleg nimic din pretinsaastă simbologie, dar mi-e prea drag escrocul ca să nu-l ascult și nici nu-i fără sens ce spune. Nu-i deloc fără sens.

În schimb ideograma DA i-a băgat creierii în centrifuga de smântânit. Dar până acolo, să vă spun că după ani de rutină, care nu-mi tociseră aripile de nălucă-hăbăucă, trei ocazii îmi veniseră aproape simultan: o promovare profesională locală, ce-mi dădea posibilitatea să-mi desfășor vechi proiecte, mai ales de a deschide mai multe căi pentru copiii talentați pe care-i găseam, dar mai ales îmi satisfăcea simțul acut al competiției, perspectiva de a intra în politică, ceea ce era și nu era compatibil cu prima, era și nu era stimulativ ca vocație socială și spirit de competiție, până aici era loc de a spune „și” în loc de „sau”, dar a treia posibilitate îmi deschidea, brusc și amețitor, porți pe care mă obișnuisem a le considera, dacă nu ferecate, cel mult virtuale. Virtuos de virtuale, aș putea spune.

Țin minte, din adolescență, povestea unui simplu desenator la calea ferată, care spunea că nu avusese nici

curajul de a se urca pe schelă, să aurească turla bisericii, nici răbdarea să aștepte coacerea în cuptor a smalțului oalelor. Omul avusese, însă, o pasiune totalitară, la nivelul lui de om mărunț. O pasiune de o viață, căreia-i sacrificase mărunțișurile unei vieți anonime. Fusesse drucker, cum se numeau pe vremea lui suporterii fotbalului, cei care azi se cheamă fani.

O năluca-hăbăucă, de nu se știe bine, viețuitoare a pădurii, sălbăticiune de om, ori duh să fie și cu un produs de serie a cartierelor mărginașe n-au nimic în comun, veți spune. Fără decât numa' că omul mărunț renunțase la împlinirea obișnuită a vieții ca să poată tremura, pe lângă echipa lui de suflet, în toate gările de provincie, iar năluca-hăbăuca își uitase voluntar puterea de vrajă a Tilincuței, capabilă să-l reînvețe pe un Peter Pan, sclerozat în viața de afaceri, să zboare cu forța ascensională a unui singur gând bun. Produsul uman de serie mizase pe împlinirea într-o pasiune lipsită de creație, dar devoratoare, iar exemplarul de excepție se lăsase să devină un nimeni de care depindea echilibrul unui snop de oameni apropiați. Un Nada, nu un Ninguno. Chiar un, adică o Nada promovată, o Nada politician, dar o Nada, o nadă pentru cine știe ce vânat, pentru cine știe alte nade, căci cu o nadă nu poți prinde decât nade, domnilor președinți.

Hopaa, am spus „nadă”? Când am citit, în copilărie, „Nada florilor”, am încercat sentimental de firească mândrie că e vorba de mine acolo, cuvântul căpătând tulburi semnificații nobile. Nu mă impac defel cu sensul de „momeală”, nimic mai străin de o năluca-hăbăucă, soră cu natura, neatinsă de vulgar. Același bandit șurubar de cuvinte ricanează, și-i văd surâsul malițios pe ecranul comunicării în timp real, fără webcam, când îmi demonstrează că natura

se folosește, cu inteligență, de nadă: există bătlani care iau râma în vârful ciocului și o mișcă sub oglinda apei, să momească peștii. Viața cu viață se hrănește, iar cunoașterea lipsită de prejudecăți a vieții te lecuiește de unele din aspectele mândriei, în schimbul mândriei de a-ți asuma, ca om, toate umbrele condiției umane. Nu. Nu și nu. Ce știe el?

Căci Nada are și ea turla ei de biserică ce așteaptă să fie aurită. Vreau o piatră filosofală ca o cretă, cu care să pot lăsa urme de aur pe lucrurile pe care vreau să le zugrăvesc. Urmele pot fi de diferite culori, de diferite texturi, o acuarela sau un ulei pe pânză nu-i decât o tablă scrisă cu piatra mea filosofală, căci tabloul e poleit cu aurul sufletului meu. Întrebați-o pe buna mea prietenă Alice:

Alice a fost întotdeauna, în imaginația mea, nepotrivit de mare. Nepotrivit îmbrăcată pentru o călătorie, nepotrivit de neglijentă cu ciorapii ei dungați. Ușa întotdeauna prea mică, personajele din poveste prea grăbite ca să se uite la ea, iepurele alb prea nesuferit din cauza ceasului ăluia al lui, cărțile de joc prea colorate, zâmbetul pisoiului prea fără pisoi, lichidul miraculos din sticlucă prea incolor pentru un lichid făcător de minuni. Povestea – prea captivantă printre atâtea încâlcituri. E straniu cât de simplu poți înțelege o poveste, dacă ți-o șoptește cineva la ureche. Ți se pare firesc să ți-o imaginezi rotundă ca o pecete, și odată ce devii părtașă parcă la un secret, numele adevărate ale personajelor fac parte parca din taină... eu merit să fiu părtașă până și la cea mai ascunsă taină.

Tot ce simt eu că trebuie să simt, eu merit. Nu-mi cere chiar imposibilul, orcât de condamnată la ineputabil aș fi. Acum mi-e imposibil să privesc simplu o femeie nepotrivită cu propria ei poveste, dacă e atât de potrivit de

mare, și atât de uluitor de frumoasă, și perfect pregătită pentru o călătorie, cu dungile ciorapului creionând erotic piciorul tras în mătase... lasă deci taina la locul care este, și ascultă mai bine dicționarul de simboluri care ne învață că dacă aurul înseamnă nemurire, iar pietrele sunt oameni, toate metodele de alchimie spirituală sunt permise. PIATRA PE CARE MI-O DORESC ESTE TINCTURA MEA DE AUR, PIATRA TUTUROR ÎNȚELEPCIUNILOR...

Ideograma DA poate fi o fregată, are greement, pânzele sunt acum strânse pe vergi, iar spre pupă se ridică un fir șerpuit de fum, de la motor. Înseamnă că suntem în fericita epocă a romanelor lui Jules Verne și, de ce nu, Karl May. Cel puțin așa pretinde prietenul meu, banditul, meșterul cuvintelor. Eu, care vreau să auresc cu piatra mea turla bisericii dinlăuntru nu reușesc să văd decât o sperietoare de ciori.

Piatra mea filosofală este albă.

Mă văd, copil fiind, în curtea unei mănăstiri bucovinene, șezând în iarbă, fără să-mi pese de rouă și de răceală, cu ochii nedezlipiți de zugrăveala cu albastru și aur, închipuindu-mă mare, stând fără jenă pe aceeași iarbă înrouată, cu ochii la fresca nemuritoare, dar mai ales la pânza mea întinsă, unde din mâna mea înarmată cu piatra mea albă se izvodesc alți sfinți, poate puțin păgâni, un alt albastru, care nici măcar nu mei e al meu. Știți voi, domnilor președinți, ce este albastrul?

Nici n-o să vă spun. Căci dacă v-aș spune și asta, cum vi le-am spus pe toate, aș rămâne goală-goluță. Albastrul e numai al meu. O să vă dau în schimb Casa Argintarului. Dacă n-o să observați albastrul meu nemărturisit în patina orfevrăriei, ar însemna să-mi fi pierdut vremea cu voi. Și

atunci în fața cui va străluci piatra mea albă? E rândul vostru acum:

Pe o stradă, undeva, se afla casa argintarului. Casa argintarului are, la ferestre, mici obiecte filigranate din argint, așezate deasupra ferestrelor, în niște nișe, la vedere. Obiectele, delicate ațe împletite și înnodate în pietre, păstrează închise etanș în ele memoriile unei zile, ca aburul mării, amar și neștiut. Obiectele, dantelării și prețiozități bătute în arginturi coclite, umbre în lumini amestecate din umbre, unde apusul desprinde în fiecare seară, alte grafii. Obiectele, țesături multate pe forme simple învărtite, ca un vânt ce amestecă valul prăfuit, cât să picteze apoi din el un cer... Obiectele, încălcături ce-au prins în ele stele roșii, să poată să urce îngerii spre locuri albe și curate. Obiectele, arginturi ce închid ca într-o chesă, portocaliul zahărului cristal peste măruntul zilei noastre, pustie de priviri și chemări. Noruri argintate, închise ermetic în obiecte prețioase, în care un mare spirit doarme în fiecare, învelit în argint, și îl tot bat clipe și stele și clipe și stele, în umbre și lumini...

Casa argintarului are în nișe obiecte de argint filigranate, ce decorează subtil construcția, și ele sunt atât de neapărate și atât de liber puse la vedere, încât nimănui nu-i trece prin gând să le fure...

Sperietoarea de ciori pe care-o văd și eu, se mai poate citi, spune banditul meu prieten drag, ca o cruce de răstingnit, o instalație de tortură rituală deci. Fumul acela e atunci unul indian, iar tribul întreg al apașilor mescaleri admiră bărbăția mea de femeie a înălțimilor aspre, nu voi scoate un cuvânt, un scâncet, iar ei vor povesti strănepoților cum sufletul auriu al miraculoasei squaw străine s-a înălțat

la veșnicele plaiuri ale vânătoarei, odată cu fumul alb de rășină.

Promovare, evantai de proiecte deschise și binecuvântată servitute virtuoasă pe un talger, visul de a cristaliza în mâna dreaptă piatra mea albă, undeva, departe, în iarba înrourată a unei mănăstiri poate simbolice, pe celălalt. Între ele, cățărata pe acul tremurător al balanței, eu, Nada, năluca hăbăucă, îmi țin respirația, să nu trișez. Eu, balanța din primele momente de după sfârșitul zodiei fecioarei. Domnilor președinți, amarnică meserie v-ați ales!

Ce sunt eu, la urma urmei, eu, balanța, eu, Nada, eu, ctitoria, sunt nimicul important, de care depind atâtea soarte de om, sau momeala? Și, la urma urmei, a cui momeală? Dar mai ales, care să fie sensul acestei semnificații pe care ființa mea o refuză cu revoltă? Ce mai am de învățat ca să mă înțeleg, ca să aflu piatra mea albă?

Ce culori să chem să mă ajute să hotărâsc?

Argintul coclit? Pot cuprinde atâta?

Roșul Imperial? Acela e prea bărbătesc.

Mauve cardinal? Nu am încredere în el.

Galbenul de crom? E culoarea altcuiva.

Ocrul? Dacă eu sunt Albastrul, CARE E COMPLEMENTARA MEA?

Nu pot să aleg. Nu pot să fiu ubicuă, dar nu fizic, ci pentru că nu pot gestiona schizofrenia. Nada aici, Nadă acolo.

“În fiecare piatră e o stea, în fiecare stea, o rădăcină castă, păstrează albul cărămizii, din nevăzuta catedrală...”

Oare poeta pe care prietenul meu bandit, meșterul cuvintelor, mi-o tot citează, când îi vorbesc de căutarea pietrei mele albe, ca o lână de aur, m-o cunoaște, sau suntem surori întru aceeași schizofrenie?

Mă așteptam să mă întrebați, domnilor președinți, de ce nu-i cer sfatul banditului meu prieten, dacă-l tot citez la fiecare 2-3 vorbe. Una că eu sunt eu, și n-am de gând să împart povara alegerii identitare nici măcar cu oamenii cei mai apropiați, aceia care, depinzându-le echilibrul de renunțarea mea de a afla cine sunt, ar avea o umbră de responsabilitate, cumva la limită. Necum un prieten, la urma urmei, aproape abstract. A doua, că atunci când am bătut capul a 273-a oară cu deja desueta și vag ruginita mea dilemă, lam *văzut* prin e-mail, fără webcam, că se încrunță, privește concentrat pentru a 273-a oară ideogramele numelui meu și clăpățește seren:

Nada, silaba DA se mai poate citi în încă un mod: corpul navei cu fumul ondulând vertical e un vătrai cu coada flambată, încercând să potrivească buștenii în cămin, să poți privi la lumina flăcăruii din vârful a ceea ce tu credeai că-i numai o sperietapre de ciori, să poți privi, în susurul nenumăratelor povești susurate de plasma tremurătoare a violentelor reacții de oxidare, piatra ta albă, cu ochii minții. Acolo ai putea găsi un răspuns.

Și, la urma urmei, oricum nu sunt de acord cu el, orice ar spune. Căci el n-are cum să înțeleagă puritatea și mândria unei năluci hăbăuci, n-are cum să înțeleagă că, așa cum Tilincuța se sufoca la fiecare telefon urgent dat de un Peter Pan sclerozat în afaceri, pe mine, Nada, mă sufocă cel mai inocent compromis.

Atunci înseamnă că nu pot alege între a fi de folos, nu doar lumii al cărei echilibru depinde de mine, ci și nenumăraților copii care de la mine vor învăța ce înseamnă albastrul, inclusiv șansa să cresc o iadă care să sară peste cascade mai largi decât a reușit Nada, mpe de o parte și a-mi polei cu aur turla mea de biserică interioară, pictând

cu albastru simbolic, șezând pe iarba plină de rouă din curtea unei mănăstiri zugrăvită cu albastru.

Atunci nu-mi rămâne decât să fac în așa fel încât să pot spune cu mândrie de cristal:

Domnilor președinți:

Piatra mea albă sunt eu.

6-7 martie 2004

CUPRINS

<i>PREFAȚĂ</i>	5
CAPITOLUL IX	9
STORIA D'AMORE	16
DE VEGHE	29
FIȘE DINTR-UN PSEUDO-DICȚIONAR ONOMAS- TIC	35
FARUL DE LA MANGALIA	49
REFLEXUL JOCULUI FĂRĂ SFÂRȘIT	57
O SINGURĂ ABSENȚĂ?	67
APROAPE O SUTĂ DE ORE DE FALSĂ SINGURĂTATE	77
EU SUNT AUTORUL	97
CONCEPTUL DE IOANĂ	109
PENTRU O SĂPTĂMÂNĂ DE LUCRU	117
ROSTUL SCRISULUI PROFESIONIST	129
MATRICEA PLASMATICĂ	136
OCRU CU VIOLET	140
VIS INDUS DE PISICA MEA	145
LA PAS PE STRĂZI ÎN PANTĂ	148
PIATRA MEA ALBĂ	151

